

ORE I MEXÛ GA MARCU ÜMATÛXÛ

Cuáũ ga baiũxẽeruũ nüxũ nixu ga Tupanaãrũ ore ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa (Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Cu 1.9-28)

¹ Ñaã nixĩ i norũ ügũ i ore i mexũ ya Ngechuchu ya Cristu ya Tupana Nanéchiga. ² Rũ nuxcümaũcü ga Tupanaãrũ orearũ uruũ ga Ichaxía ümatũxũ ga Tupanaãrũ ore, rũ ñanagürũ:

“Cupéxegu chayamu i chorũ orearũ ngeruũ na namexẽãxũcèx i cumaũ. ³ Rũ dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxũwa rũ tá nangèxma i wüxi i duũxũ i ngema tagaãcü ñaxũ: ‘¡Pegũ pemexẽx naxcèx ya Cori. Rũ naxcèx ipeyanawéxãchixẽx i perũ maxũ!’ ”

ñaxũ tá. ⁴ Rũ Cuáũ rũ dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa nangox rũ yéma ínanabaiũxẽẽ ga duũxũgũ. Rũ namaã nüxũ nixu ga na namexũ na Tupanacèx nadaugũxũ rũ ínabaiũxũ na Tupana nüxũ nüxũ nangechaũxũcèx ga norũ pecadugũ. ⁵ Rũ guxũma ga duũxũgũ ga Yudéaanecũãx rũ ñãne ga Yerucharéücũãx rũ yéma Cuáũxũtawa naxĩxũ ga na nüxũ iyanaxĩnüèxũcèx. Rũ nümagũ rũ norũ pecadugũxũ yéma nayarüxugũxũ, rũ Cuáũ rũ natü ga Yudáũwa ínayabaiũxẽẽtanü. ⁶ Rũ naxchiru ga Cuáũ rũ cameyutèxanaxcèx nixĩ, rũ norũ goyexũ rũ naxchèxmünaxcèx nixĩ. Rũ beruremaã rũ munümaã naxãwemü. ⁷ Rũ Cuáũ rũ yema nüxũ yaxuxũ ga orewa,

rü ñanagürü: —Chowema tá ne naxü ya choxü rüyexer-acü. Rü choma rü taxuwama chame rü bai na ichayarü-maxächixü na íchayawëxücèx i norü chapatucunügu. ⁸ —Choma rü dexáwamare pexü íchabaiüxëë, natürü nüma rü tá Tupanaãe i Üünexü pexna nanguxëë —ñanagürü ga Cuáü.

Ngechucharü baiechiga

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Rü yema ngunexügu, rü Ngechuchu rü ínaxüü nawa ga guma ñane ga Nacharétu ga Gariréanewa yexmane. Rü Cuáü rü natü ga Yudáüwa ínanabaixëë. ¹⁰ Rü yexguma dexáwa ínaxüächigu, rü Ngechuchu nüxü nadau ga na yangenaxü ga daxüwa. Rü yema Tupanaãe i Üünexü rü wüxi ga muxtucurüü ínanago, rü Ngechuchuna nangu. ¹¹ Rü daxüwa ínanaxü ga wüxi ga naga ga ñaxü: —Cuma nixí i Chaune i cuxü changechaüxüchixü rü cumaã chataãxüchixü —ñaxü.

Ngechuchuxü naxü ga Chataná

(Mt. 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Rü yemawena rü Tupanaãe i Üünexü rü dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa Ngechuchuxü naga. ¹³ Rü yéma nayexma ga 40 ga ngunexü. Rü naëügu ga idüraexü íyexmagüxüwa nayexma, rü ngoxo ga Chataná rü nüxü naxü. Natürü Tupanaärü orearü ngeruügu ga daxücüax rü Ngechuchuxü narüngüxëëgu.

Ngechuchu rü Gariréanewa ínanaxügu ga norü puracü

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Rü nawena ga poxcupataügu na napoxcuxü ga Cuáü, rü Gariréanewa naxü ga Ngechuchu na naxunagüaxüçèx ga Tupanaärü ore i mexü. ¹⁵ Rü ñanagürü: —Marü nawa

nangu i ngunexũ ga Tupana nagu unetaxũ, rü pexcèx ningaica na perü ãëxgacü na yïixũ. ¡Rü ñuxma rü name nixĩ i Tupanacèx pedaugü rü peyaxögü i ngëma norü ore i mexũ! —ñanagürü.

Ngechuchu rü ägümücü ga püchaetanüxcèx naca

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Rü yexguma naxtaxa ga Gariréaanacügu yaxüxgu ga Ngechuchu, rü yéma nüxũ nadau ga Chimáũ rü naëneë ga Aüdré. Rü nümagü rü woetama püchaetanüxũ nixïgü rü yéma naxtaawa napüchaegü. ¹⁷ Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Chowe perüxĩ rü tá pexũ charüngüxëë na chauxütawa penagagüxcèx i duüxügü! —ñanagürü. ¹⁸ Rü yexgumatama ga yema taxre, rü yéma nanawogü ga norü püchagü. Rü Ngechuchuwe narüxĩ. ¹⁹ Rü yéamaxüra naxü ga Ngechuchu, rü yéma nüxũ nadau ga Chaütiágu rü naëneë ga Cuáũ. Rü Zebedéu nanegü nixïgü ga nümagü. Rü wüxi ga nguewa nayexmagü, rü yéma inanangáitagü ga norü püchagü. ²⁰ Rü yexgumatama Ngechuchu naxcèx naca. Rü nümagü rü yéma nguewa tüxũ natèxgü ga nanatü ga Zebedéu namaã ga tümaärü puracütanüxügü, rü Ngechuchuwe narüxĩ.

Wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxüchiga

(Lc 4.31-37)

²¹ Rü ñãne ga Capernáüwa nangugü. Rü yexguma ngüxchigaarü ngunexüwa nanguxgu, rü Ngechuchu rü ngutaquéxepataüwa naxü rü yexma naxücu. Rü yéma inanaxügü ga na nangüexëëtaexũ. ²² Rü duüxügü rü nabèixächiaëgü namaã ga norü ngüxëëtae, yerü aixcüma Tupanaärü poramaã meã nanangüxëë rü tama ngüxëëruüügü ga Moïchéarü mugüwa ngüxëëtaegüxürüü nixĩ. ²³⁻²⁴ Rü guma ñãneärü ngutaquéxepataüwa nayexma

ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxü. Rü aita yéma naxü, rü ñanagürü: —¿Tüxcüü totanüwa cuxü, Pa Ngechuchu Pa Nacharétucüãx? ¿Nuã cuxü na toxü cuyadèixücèx? Choma rü cuxü chacuèx na Tupana Nane ya Üünecü quiixü —ñanagürü. ²⁵ Rü Ngechuchu nüxü naxoox ga yema ngoxo, rü ñanagürü: —¿Iyarüngeèx rü ínaxüxü nawa ya yima yatü! —ñanagürü. ²⁶ Rü yexguma ga yema ngoxo rü guma yatüxü niyuãchixëë, rü tagaãcü aita naxüãcüma nawa ínaxüxü. ²⁷ Rü guxüma ga duüxügü rü nabèixächiãëgü, rü namücügüna nicachigü rü ñanagürügü: —¿Tacü nixí i ñãã? Maneca wüxi i ngexwacaxüxü i nguxëëtae nixí. Nüma rü aixcüma Tupanaarü poramaã meã nanguxëëtae. Rü woo i ngoxogü rü naga naxínüë i ngëxguma namuãxgu —ñanagürügü. ²⁸ Rü yemaãcü nixí ga paxa guxüwama ga Gariréaanewa rü Ngechuchuchigaxü nacüèxgüxü ga duüxügü.

*Ngechuchu rü Chimáü ga Pedru nèxècèx nayataanexëë
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)*

²⁹ Rü yexguma ngutaquëxepataüwa ínaxüxügu ga Ngechuchu, rü Chaütiágu rü Cuáümaã Chimáü rü Aüdrépatawa naxü. ³⁰ Rü Chimáü nèxë rü ngürücarewa iyexma, yerü iyaxaxüne. Rü Ngechuchumaã ngíxü nixugüe. ³¹ Rü ngíxcèx nixü, rü ngíxméxgu nayayauxächi, rü ngíxü ínarüdadëë. Rü yexgumatama igèuxächi ga na yaxaxünexü. Rü írúda, rü inaxügü ga naxcèx na namexëëãxü ga òna.

*Ngechuchu rü muxüma ga idaaweexücèx nayataanexëë
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)*

³² Rü yexguma marü yanaxücuxgu ga üèxcü ga na nachütachaüxü, rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga

guxũma ga duũxũgũ ga idaaweexũ rü guxũma ga ingoxoãxgũxũ. ³³ Rũ guxũma ga yema ãnecũãx rü yexma guma ãpataarũ ããxwa naxcèx nangutaquẽxegũ. ³⁴ Rũ nũma nanameẽxẽẽ ga muxũma ga duũxũgũ ga nagũxũraũxũ ga daawemaã idaaweexũ. Rũ ínanawoxũ ga muxũma ga ngoxogũ, natürũ nüxna nanachuxu ga na yadexagũxũ, yerũ nũmagũ ga ngoxogũ rü nüxũ nacuẽxgũ na texé yĩxũ.

Ngechuchu rü nanaxunagũ ga ore ga mexũ ga ngutaquẽxepataũwachigũ

(Lc 4.42-44)

³⁵ Rũ ngunetũũ ga tauta yangóonegu, rü inaxũãchi ga Ngechuchu. Rũ ãneãrũ yéaxũra ga ngextá taxúema íxãpataxũwa naxũ na yéamaxũra yayumũxẽxũcèx. ³⁶ Rũ Chimáũ rü namücũgũmaã Ngechuchucèx nayadaugũ. ³⁷ Rũ yexguma nüxũ iyangaugũgu, rü ñanagürũgũ nüxũ: —Guxũma i duũxũgũ rü cuxcèx nadaugũ —ñanagürũgũ. ³⁸ Natürũ ga nũma rü nanangãxũ rü ñanagürũ nüxũ: —jNgĩxã rü toxnamana taxĩ náigũ ya ãnecxãcũgũ ya ngaicamagũnewa na ngema rü ta chanaxunagũxũcèx i ore i mexũ! Erũ woetama ngẽmacèx nixĩ i Capernáũãrũ ãnewa íchaxũxũxũ. ³⁹ Rũ yemaãcü ga Ngechuchu rü guxũma ga Gariréaanegu nixũãgũchigũ. Rũ wũxichigũ ga ãneãrũ ngutaquẽxepataũwa rü nüxũ nixuchigũ ga ore ga mexũ, rü ínayawoxũẽtanũ ga ngoxogũ.

Ngechuchu rü wũxi ga rüchaxünexũcèx nayataanexẽẽ

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Rũ Ngechuchucèx nixũ ga wũxi ga yatũ ga chaxũnemaã idaawecũ. Rũ napéxegu nayacaxãpũxũãcũma ñanagürũ nüxũ: —Pa Corix, ngẽxguma cunaxwèxegu

na choxũ curümexẽẽxũ, rü cuxũ natauxcha na chauxcèx cuyataanexẽẽxũ —ñanagürü. ⁴¹ Rü Ngechuchuaxũ nangechaũtümũ ga guma yatü. Rü nüxũ ningõgü rü ñanagürü nüxũ: —Ngũ, chanaxwèxe. ¡Marü curüme! — ñanagürü. ⁴² Rü yexgumatama nüxũ inayarüxo ga na nachaxünexũ ga guma yatü. Rü meãma naxcèx nitaane. ⁴³⁻⁴⁴ Rü Ngechuchu rü yexgumatama ínayamu. Rü meãma nanaxucuxẽ rü ñanagürü nüxũ: —¡Dücèx, tãxütáma texémaã nüxũ quixu! ¡Natürü ngema paixütawa naxũ, rü cugü nüxũ yadauxẽẽ! ¡Rü curü mexẽècèx nüxna yaxuaxũ i curü ãmare ga yema Moíché tũxũ muxũ na nüxũ nacuáxũcèx i duũxũgü na curümexũ nawa i curü daawe! —ñanagürü. ⁴⁵ Natürü nüma ga guma yatü rü ínixũ rü inanaxũgü ga na guxãmaãma nüxũ yaxuxũ ga yema nüxũ ngupetũxũ. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü marü taxucürüwa ngóxũwama duũxũgüpéxewa ñãnegügu naxücu. Natürü dauxchitagu ga ngextá duũxũgü ítaxuxũgu narüxãũx. Rü yéma naxcèx naxĩxũ ga duũxũgü ga guxũãnewa ne ìxũ.

2

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga nawãixãchicücèx nayataanexẽẽ

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹⁻² Rü yixcama ga ñuxre ga ngunexũwena rü wenaxãrü Capernáũrũ ñãnegu naxücu ga Ngechuchu. Rü yexguma duũxũgü nüxũ cuáchigagügu na ìpatawa nayexmaxũ, rü yéma nangutaquéxegü ga muxũma ga duũxũgü. Rü düxwa ga ìãxtüwa rü nanapá. Rü nüma ga Ngechuchu rü namaã nüxũ nixu ga ore i mexũ. ³ Rü yéma nangugü ga ãgümücü ga yatügü ga yéma nangetaũgũxũ ga wüxi ga yatü ga nawãixãchicü. ⁴ Natürü yema na namuxũchixũ ga

duïxũgũ, rü taxucürüwama Ngechuchuxũtawana nangugũ. Rũ yemacèx ínanapogüétü ga Ngechuchu íyexmaxüwa ga guma ípata. Rũ yéma norü caruũgu ínanachüxüetaũgũ ga guma nawãixächicü. ⁵ Rũ yexguma Ngechuchu nüxũ dèuxgu ga ñuxácü aixcúma na yaxögüãxũ ga yema duïxũgũ, rü ñanagürü nüxũ ga guma nawãixächicü: —Pa Chaunex, curü pecadugü rü marü cuxũ nüxũ changechaũ —ñanagürü. ⁶⁻⁷ Natürü ñuxre ga ngúexẽruũgũ ga Moíchéarü mugüwa nguxẽtaegüxũ rü yéma narütogü. Rũ naãëwa ñaxũgu narüxĩnüë: —¿Ñuxácü tama namuũ na ngẽmaãcü yadexaxũ? ¿Rü tacü Tupanamaã yaxugüxũ? Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya duïxũgüarü pecaduxũ ngechaũcü —ñaxũgu narüxĩnüë. ⁸ Natürü yexgumatama ga Ngechuchu rü nüxũ nicuèxächi ga yema nagu naxĩnüëxũ, rü yemacèx nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —¿Tüxcüũ ngẽmagu perüxĩnüë i pemax? ⁹ —¿Tacü nixĩ i rütauchamaëxũ na namaã nüxũ ixuxũ ya daa nawãixächicü:

“Curü pecadugü rü marü cuxũ nüxũ changechaũ”, rü éxna:

“¿Inachi, rü nayaxu i curü caruũ, rü íxũ!” ñaxũ?
¹⁰⁻¹¹ —Natürü ñuxma rü tá pexũ nüxũ chadauxẽ na Chaunatü núma choxũ muxũ na duïxũgüaxũ nüxũ changechaũxücèx i norü pecadugü —ñanagürü. Rũ yexguma yema ñaxguwena rü guma nawãixächicüxũ ñanagürü: —Cumaã nüxũ chixu rü ¡inachi, rü nayaxu i curü caruũ, rü cupatawa naxũ! —ñanagürü. ¹² Rũ yexgumatama inachi ga guma idaawecü. Rũ nanayaxu ga norü caruũ, rü ínaxũxũ napéxewa ga guxũma ga yema duïxũgũ ga yéma yexmagüxũ. Rũ yemacèx ga yema

duïxũgũ rü nabèixãchiãëgũ, rü Tupanaxũ nicuèxüüügũ, rü ñanagürügũ: —Taguma nüxũ tadau i ɬacü i ñaãrũü ixĩũ —ñanagürügũ.

Lebícèx naca ga Ngechuchu

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Rü yemawena rü wenaxãrũ naxtaacutüwa naxũ ga Ngechuchu. Rü yema muxũma ga duïxũgũ rü naxcèx naxĩ. Rü nüma rü nanangúexëë. ¹⁴ Rü yexguma yéma naxüpetügu ga Ngechuchu, rü yéma nüxũ nadau ga Lebí ga Arupéu nane. Rü nüma ga Lebí rü yéma narüto nawa ga yema nachica ga duïxũgũna dïëru ngĩxũ ínayaxuxũwa naxcèx ga Dumacũãxãrũ ãëxgacü yerü woetama yema nixĩ ga norü puracü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Chowe rüxũ! —ñanagürü. Rü inachi ga Lebí, rü nawe narüxũ. ¹⁵ Rü yéma Lebípatawa nachibü ga Ngechuchu. Rü yéma nachibüe ga muxũma ga duïxũgũ ga Lebírũü Dumaãrũ ãëxgacücèx dïëru ngĩxũ yauxgüxũ. Rü nayexmagü ta ga togü ga duïxũgũ ga taxúema nacümamaã taãëgüxũ ga yéma mechawa rü-togüxũ namaã ga Ngechuchu rü norü ngúexũgũ. Yerü namu ga yema nawe rüxĩxũ. ¹⁶ Rü yéma nayexmagü ta ga ñuxre ga Parichéugü rü ngúexëëruüügü ga Moïchéarü mugüwa ngxëëtaegüxũ. Rü yexguma nüxũ nadaugügu ga yema togümaã na nachibüxũ ga Ngechuchu, rü norü ngúexũgũna nacagü, rü ñanagürügũ: —¡Ñuxãcü i perü ngúexëëruü rü namaã nachibü i ãëxgacüarü duïxũgũ i dïëruarü yauxwa puracüexũ rü duïxũgũ i pecaduãxgüxũ? —ñanagürügũ. ¹⁷ Rü yexguma yemaxũ naxĩnügu ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Ngëma poraexũ rü tama nanaxwèxe ya duturu, natürü ngëma idaaweexũ waxi nixĩ i naxwèxexũ ya duturu. Choma rü tama mexũgũna na

chaxuxũcèx nixĩ ga núma chaxũxũ, natürü núma chaxũ na nüxna chaxuxũcèx i pecaduãxgũxũ —ñanagürü.

Ngechuchuna aurechigacèx nacagüe

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Rũ wüxi ga ngunexũgu rü tama nachibüe yerü Tupanacèx naxauree ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũãrũ ngúexũgü rü Parichéugüarü ngúexũgü. Rũ yemaxũ nadaugügu ga ñuxre ga duũxũgü, rü Ngechuchuxũtawaxĩ rü nüxna nayacagüe, rü ñanagürügü: —Ngẽma Cuáũãrũ ngúexũgü rü Parichéugüarü ngúexũgü rü naxauree. ¿Rũ tüxcüũ i curü ngúexũgü i tama naxaureexũ? —ñanagürügü.

¹⁹ Rũ Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: — ¿Éxna wüxi i ngĩgüarü petawaxĩ rü pexcèx namexũ na naxaureexũ i ngẽma nüxna naxugũxũ ega natanüwa nangẽxmagu i ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxũ? Pemaã nüxũ chixu rü ngẽxguma natanüwa nangẽxmayane i ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxũ rü taxucürüwama naxauree i ngẽma nüxna naxugũxũ. ²⁰ —Natürü wüxi i ngunexũ rü ngẽma yatü i ngexwacèx ãmaxũ rü tá namücügüna nixũgachi. Rũ ngẽma ngunexũgu tá nixĩ i naxaureexũ. [Rũ chorü ngúexũgü rü taxucürüwama naxauree i ñuxma erü natanüwa changẽxma. Natürü ínangu tá i ngẽma ngunexũ na nüxna chixũgachixũ, rü ngẽxguma tá nixĩ i naxaureexũ.] ²¹ —Rũ taxúema wüxi i naxchirutüchi i ngexwacaxũxũmaã tanapaita i wüxi i naxchiru i ngauxũ. Erü ngẽxguma nañaãchimügu i ngẽma natüchi i ngexwacaxũxũ, rü tá nanagáuxẽ i ngẽma ngauxũ i naxchiru. Rũ noxriarü yexera tá narügáu. ²² — Rũ ngẽxgumarüũ ta taxúema ngexwacaxũcü ya binu rü wüxi i marü ngauxũ i naxchiũ i naxchèxmünaxcèxgu

tayabacuchi. Erü ngëxguma ngëmaãcü naxüxgu rü yima binu ya ngexwacaxücü rü narüngu, rü tá nayawāixēē i ngëma naxchiü i ngauxü i naxchëxmünaxcèx. Rü ngëxma tá inayarüxo ya binu rü naxchiü rü ta. Rü ngëmacèx tanaxwèxe ya ngexwacaxücü ya binu rü ngexwacaxüxü i naxchiügu tayabacuchi. [Rü chorü nguxëëtae i ngexwacaxüxü rü ngëxgumarüü ta nixĩ na taxucürüwama namaã nawüxiguxü i ngëma nuxcümaüxü i pecümagü —ñanagürü ga Ngechuchu.]

Ngechucharü ngüexügu rü trigu nibuxetanü ga ngüxchigaarü ngunexügu

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Wüxi ga ngüxchigaarü ngunexügu ga Ngechuchu rü norü ngüexügümaã trigunecüwa nachopetü. Rü nümagü ga norü ngüexügu rü inaxiãcüma inanaxügüe ga trigu na yabuxetanüxü. ²⁴ Rü yema Parichëgu rü Ngechuchuna nacagü rü ñanagürügu: —Dücèx ¿rü tüxcüü i curü ngüexügu rü nanaxügü i ngëma tama mexü i ngüxchigaarü ngunexügu na naxüxü? —ñanagürügu. ²⁵ Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Taguma éxna poperawa nüxü pedau ga tacü na naxüxü ga nuxcümaücü ga ãëxgacü ga Dabí rü natanüxügu ga yexguma ñna nüxü tauxgu rü nataiyaegu? ²⁶ Rü yexguma paigüarü ãëxgacü yixüga Abiatáru, rü Dabí rü Tupanapatagu naxücu. Rü nanangōx ga yema pāu ga üünexü ga paigücëxicatama ixü. Rü nüma ga Dabí rü natanüxümaã rü ta nangau ga yema pāu —ñanagürü. ²⁷ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Ngëma ngüxchigaarü ngunexü rü duüxügücèx nixĩ ga naxüxü. Rü tama ngüxchigaarü ngunexücèx nixĩ ga naxüxü ga duüxügu. ²⁸ —Rü ngëmacèx ya Tupana Nane

ya duũxũxũ ixĩcũ rü namaã inacuèx ta i ngũxchigaarũ
ngunexũ —ñanagürü.

3

Wüxi ga yatü ga yumécüchiga

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Rü wenaxãrũ ngutaquéxepataũgu naxücu ga Ngechuchu. Rü yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü wüxichacüüwa yumécü. ² Rü yema Parichéugü, rü Ngechuchuxũ nangugügü ngoxi tá namexêã ga ngũxchigaarũ ngunexũgu, na yemaãcü nüxũ nayexmaxücèx ga tacücèx na ínaxuaxũgüãxũ. ³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga guma yumécü: —Írũda, rü nuxã ngãxũtanügu yachi! —ñanagürü. ⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü yema togü ga yéma yexmagüxũna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Tacü nixĩ i mexũ na naxũxũ i ngũxchigaarũ ngunexũgu? ¿Namexũ na naxũxũ i mexũ rü éxna chixexũ? ¿Rü namexũ na namaxêëxũ rü éxna yamáxũ? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü yexma nayarüngeëxgümare. ⁵ Rü nüma ga Ngechuchu rü nuchametüãcüma nüxũ nidaugüãchi ga yema nüxũ íchomaëguãchixũ. Rü nangechaũ yerü tama inaxĩnüëchaũ ga yema duũxũgü. Rü guma yatüxũ ñanagürü: —¿Iyanawéxãchixêë ya cuxméx! —ñanagürü. Rü yexguma ga guma yatü rü nügü inayarüwéxãchiméxêë. Rü yexgumatama rü narümexméx. ⁶ Natürü yexguma yemaxũ nadaugügu ga Parichéugü, rü ínachoxũ ga yéma. Rü Erodetanüxũmaã inanaxügüe ga na naxcèx nadaugüxũ ga ñuxãcü tá na Ngechuchuxũ yamèxgüxũ.

Naxtaacutiwa Ngechuchucèx nangutaquéxegü ga muxüma ga duïxügü

⁷ Rü Ngechuchu rü norü ngúexügümaã naxtaacutiwa naxü. Rü muxüma ga duïxügü ga Gariréanecüãx rü nawe narüxí. ⁸ Rü yexguma nüxü nacuáchigagügu ga guxüma ga yema mexügü ga naxüxü ga Ngechuchu, rü naxcèx naxítaquéxe ga muxüma ga duïxügü ga Yudéaanecüãx, rü Yerucharéücüãx, rü Iduméãanecüãx, rü Yudáüãrü tocutücüãx rü yema naãne ga Tiru rü Chidáüãrü ñanegü nawa yexmaxücüãx. ⁹ Rü yemacèx ga Ngechuchu rü norü ngúexügüxü namu na wüxi ya ngue naxcèx namexëégüxücèx na tama yéma yaxüxtügüãxücèx ga yema muxüma ga duïxügü. ¹⁰ Yerü nüma rü nanameëxëë ga muxüma, rü yemacèx guxüma ga yema idaaweexü rü naxcèx naxí na nüxü yangögügüxücèx. ¹¹ Rü yexguma yema ngoxoãxgüxü ga duïxügü nüxü daugügu, rü napéxegu nacaxápüxügü rü tagaãcü ñanagürügü: —Cuma nixí ya Tupana Nane quiixü —ñanagürügü. ¹² Natürü nüma ga Ngechuchu rü poraãcü nayaxucüxëgü na tama duïxügümaã nüxü yaxugüexücèx ga nachiga.

Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngúexügü na toxnamana namugüãxücèx

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Rü yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga mèxpúnewa ínaxüãchi. Rü yéma naxcèx naca ga yema ngúexügü ga nüma nanaxwèxexü. Rü naxütagu naxítaquéxegü. ¹⁴ Rü yematanüwa nayadexechi ga 12 ga norü ngúexügü na namücügüxüchi yïxücèx, rü na yamugüãxücèx ga norü orearü unagüwa. Rü yemagü rü Imugüxügu nanaxüéga.

¹⁵ Rū pora nūxna naxã na Tupanaãrū poramaã ína-woxũãxũcèx ga ngoxogü. ¹⁶ Rū ññaãgü nixĩ ga naega ga yema 12 ga norü ngúexũgü ga nadexũ. Rū wüxi nixĩ ga Chimáũ ga Pedrugu naxüégaxũ. ¹⁷ Rū togü nixĩ ga Chaũtiágu rü naëneë ga Cuáũ. Rū nūmagü rü Zebedéu nanegü nixĩ. Rū Ngechuchu rü Boanéregu nanaxüéga. Rū ngēma nixĩ i Duruanexũ Nanegü —ñaxũchiga. ¹⁸ Rū togü nixĩ ga Aũdré, rü Piripi, rü Baturumé, rü Mateu, rü Tumachi, rü Chaũtiágu ga Arupéu nane, rü Tadéu, rü Chimáũ ga iporaãécüücü. ¹⁹ Rū to nixĩ ga Yuda ga Icaríute ga yixcama bexma Ngechuchuxũ íxuaxũxũ.

*Ngechuchuxũ nixugüe na ngoxoarü poramaã napuracüxũ
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23, 12.10)*

²⁰ Rū yemawena rü wüxi ga ípatagu naxücu ga Ngechuchu. Rū wenaxãrū naxcèx nangutaquéxegü ga muxũma ga duũxũgü. Rū yemacèx woo na nachibüexũcèx rü nangechicagü ga nūma rü norü ngúexũgü. ²¹ Rū yexguma yemaxũ taxĩnüëgu ga guxema natanüxũgü ga Ngechuchu, rü ítayadaugü na tayagagüxũcèx, yerü nūxũ tixugügü rü: —Naxãũãëmارة —ñatagürügü. ²² Rū yexgumarüũ ta ga yema ngúexëëruüügü ga Moĩchéarü mugüwa nguxëëtaegüxũ ga Yerucharéüwa ne íxũ, rü ñanagürügü: —Ññaã yatü i Ngechuchu, rü ngoxogüinatü i Bechebúarü poramaã nixĩ i ínawoxũãxũ i ngoxogü —ñanagürügü. ²³ Natürü ga Ngechuchu rü naxcèx naca ga yema ngúexëëruüügü. Rū wüxi ga ore ga cuèxruüxũ namaã nixu, rü ñanagürü: —¿Rü ñuxãcü i Chataná i nügütama ínatèxüchixũ? ²⁴ —Rü ngëxguma chi wüxi i nachüãñecũãx i duũxũgü rü nügütanüxũwatama nügü

nadaixgu, rü taxuacüma natai i ngëma nachiiãne. ²⁵ — Rü ngëxguma chi wüxi ya ïpatacũãx nügü itoyegu, rü taxuacüma natai ya yima ïpata. ²⁶ —Rü ngëxgumarüü chi ta nixĩ i Chataná ega nügümaã nanuxgu rü nügü yamèxgu, rü taxuacü chima natai i ngëxguma. Rü chi ngëxma nagux. ²⁷ —Rü taxuacüma texé wüxi ya yatü ya poracüpatagu taxücu na nüxna tanapuxũxũcèx i norü ngëmaxũgü, ega tama tayanèixiragu. Erü ngëmaãcücica tá nixĩ i tüxũ nanguxũxũ na tanapuxũxũ i norü ngëmaxũgü. ²⁸ —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü Tupana tá nüxũ nüxũ nangechaũ i duũxũgü i guxũma i norü pecadugü rü guxũma i tacü i chixexũ i namaã yadexagüxũ. ²⁹ —Natürü texé ya chixexũ namaã ixugüxe i Tupanaãe i Üünexũ, rü tagutáma tüxũ nüxũ nangechaũ ya Tupana. Rü guxũgutáma chixexũwa tüxũ natèx —ñanagürü. ³⁰ Rü yema ñanagürü ga Ngechuchu, yerü yema ngúexëëruũgü ga Moïchëarü mugüwa nguxëëtaegüxũ rü: “Nangoxoãx” ñanagürügü nüxũ.

Ngechucharü mamá rü naëneëgüchiga
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Rü yexgumayane rü ítangugü ga Ngechucharü mamá rü naëneëgü. Natürü ïpataarü düxétügu tarücho, rü naxcèx yéma tangemagü. ³² Rü yema duũxũgü ga Ngechuchuxũ íchomaëguãchixũ, rü ñanagürügü nüxũ: — Curü mamá rü cueneëgü rü cueyèxgü, rü yéa düxétüwa tangëxmagü, rü cuxcèx tadaugü —ñanagürügü. ³³ Rü nüma nanangãxũ, rü ñanagürü: —¿Texé tixĩ ya chaue rü chaueneëgü? —ñanagürü. ³⁴ Rü yema nüxũ

íchomaēguāchixũxũ nidaugũāchi, rü ñanagürü: —Rü dax-egü tixĩ ya chaue rü chaueneēgü. ³⁵ —Erü guxāma ya texé ya naxúxe i Tupanaārü ngúchaũ, rü yíxema tixĩ ya chaueneē rü chaueyèx rü chaue —ñanagürü.

4

Ore ga toecügu ixuxũ
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Rü wenaxārü inanaxügü ga Ngechuchu ga na nangúexēēxũ ga duũxügü ga guma naxtaxaānacüwa. Rü muxũma ga duũxügü yexma naxcèx nangutaquéxegü. Rü yemacèx düxwa wüxi ga ngue ga yéma naxtaawa yexmanegu nixüe ga Ngechuchu, rü gumawa narüto. Rü yema duũxügü rü naxtaxaānacügu narücho. ²⁻³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga muxũma ga ore ga cuèxruüwa na nangúexēēxũ ga duũxügü. Rü norü nguxēētaewa rü ñanagürü: —¡Dücèx, iperüxĩnüē i ñaã ore! Wüxi ga yatü ga toecü rü triguarü towa naxü. ⁴ —Rü yexguma triguchiremaã nagüaneāgu, rü ñuxre ga triguchire rü namagu nayi. Rü ínangugü ga werigü, rü nanawecu. ⁵ —Rü náigü ga triguchire rü nutatanügu nayi ga ngextá ínachicaxüwa ga waixüümü. Rü paxa narüxügü ga guma triguchire, yerü ga waixüümü rü tama nayaxcü. ⁶ —Natürü yexguma nangunagügu ga üèxcü, rü ínanagu ga guma trigu rü narüñexgü. Rü nayue, yerü tama poraācü nixāmaxã. ⁷ —Rü náigü ga triguchire rü toranécügu nayi. Rü yexguma nayaegu ga tora, rü guma triguxũ inawocu, rü yemacèx tama nixo. ⁸ —Natürü náigü ga triguchire rü mexũ ga waixüümügu nayi. Rü meāma nayae, rü muxũma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rü nümaxüneyèxawa rü 30 püxü ínanguxuchi ga norü o, rü náigüwa rü 60, rü náigüwa rü 100 ínanguxuchi

—ñanagürü. ⁹ Rü ñuxĩchi ñanagürü ta: —Rü yíxema ãchixëgüxe, rü nüxũ taxĩnüẽ i ñaã ore! —ñanagürü.

Tacüchiga nixĩ ga yema ore ga cuèxruũgügu ixuxũ
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Rü yemawena ga yexguma nanüxcèxgu ga Ngechuchu, rü yema naxũtagugüxũ wüxigu namaã ga yema 12 ga norü ngúexũgü, rü nüxna nacagüe ga na tacüchiga yĩxũ ga yema ore ga cuèxruũgu ixuxũ. ¹¹⁻¹² Rü nüma nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Tupana rü pexũ nüxũ nacuèxëẽ i ngẽma ëxũguxũ i taxuũma i togü nüxũ cuáxũ na ñuxãcü ãëxgacü na yĩxũ i nümax. Natürü ngẽma togü i tama tatanüxũ ixĩxücèx rü cuèxruũgu chayaxuãcüma namaã nüxũ chixu i ore na woo nüxũ nadaunügu rü ñoma tama nüxũ nadaugüxürüũ na yĩxücèx, rü woo nüxũ naxĩnüëgu rü tama nüxũ na nacuèxgüxücèx. Rü ngẽmaãcü namaã nüxũ chixu na tama nüxũ naxoexücèx i nacüma i chixexũ rü tama Tupana nüxũ nüxũ ngechaũxücèx i norü pecadugü —ñanagürü.

Ngechuchu rü meã nanangoxëẽ ga yema ore ga cuèxruũ
ga toecüchigagu ixuxũ
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ: —¿Pema rü ta éxna tama nüxũ pecuèxgü na tacüchiga yĩxũ i ngẽma ore i cuèxruũ i nüxũ chixuxũ? ¿Rü ñuxücürüwa tá nüxũ nacuèxgü i ngẽma togü? ¹⁴ —Rü yíxema toexe, rü yíxema tixĩ ya ore i mexũ unagüxe. ¹⁵ —Rü nangëxma i duũxũgü i guma triguchire ga namagu yixũnerüũ ixĩgüxũ. Rü nümagü rü nüxũ naxĩnüẽ i ore i mexũ, natürü yixcama marü nüxũ naxĩnüëguwena, ngẽma nangu i Chataná rü

nüxna nanapu i ngêma ore i mexũ ga noxri yaxõgüxũ. ¹⁶—Rü togü rü ngêma triguchire ga nutatanügu yixũnerũ nixĩgü. Rü ngêmagü nixĩ i nüxũ ñnüëxũ i ore i mexũ, rü taãëcüma nayauxgüxũ. ¹⁷—Natürü ngêma na tama aixcüma nagu naxĩnüëxũ i ngêma ore, rü paxaãchitama nayaxõgü. Rü ngêmacèx i yixcama ngêxguma ngêma ore-gagu guxchaxũgü nüxũ üpetügu rü éxna duũxũgü naxchi aiegu, rü nüxũ narüxoe i ngêma ore ga noxri yaxõgüxũ. ¹⁸⁻¹⁹—Rü togü rü guma triguchire ga toranecügu yixũnerũ nixĩgü. Nümagü rü nüxũ naxĩnüë i ngêma ore i mexũ, natürü ñoma i naãneärü ngêmaxũgücèx naxoe-gaãëgü rü norü dïeruguama narüxĩnüë, rü nanaxwèxegü i nüxũ na nangêxmaxũ i muxũma i to i norü ngêmaxũgü. Rü guxũma i ngêma rü nüxũ nüxũ inayarüngümaëxëe i ngêma ore i mexũ rü nüxũ nüxũ narüxoexëe na tama naxügüãxücèx i ngêma mexũ i Tupana nüxũ naxwèxexũ. ²⁰—Rü togü rü guma triguchire ga mexũ ga waixũmügu yixũnerũ nixĩgü. Ngêmagü nixĩ i nüxũ ñnüëxũ i ore i mexũ rü nayauxgüxũ rü meã Tupana naxwèxexũãcüma maxëxũ. Rü nümaxũ rü guma trigu ga 30 püxü nawa ínguxuchinerũ nixĩgü. Rü nümaxũ rü guma 60 püxü nawa ínguxuchinerũ nixĩgü. Rü nümaxũ rü guma 100 püxü nawa ínguxuchinerũ nixĩgü —ñanagürü.

Ore ga omügu ixuxũ
(Lc 8.16-18)

²¹ Rü yexgumarũ ta ñanagürü nüxũ: —¿Éxna nuã tanange i wüxi i omü na wüxi i caichãütüügu rü éxna wüxi i pechicatüügu na yaxücuchixücèx? Tama ngêmaãcü nixĩ, erü wüxi i omü rü dauxnagu tanaxünagü na ngema inabaxixücèx. ²²—Rü ngêxgumarũ ta i guxũma i tacü

iicúxũ, rü yixcúra rü duũxũgü rü tá nüxũ nacuèxgüama. Rü guxũma i ngẽma ñuxma duũxũgücèx èxũguxũ rü tá nangoxoma i yixcúra. ²³ —Rü yíxema ãchixègüxe, ¡rü nüxũ taxĩnüẽ i ngẽma ore! —ñanagürü. ²⁴ Rü yexgumarüũ ta ñanagürü nüxũ: —¡Meã naga pexĩnüẽ i ngẽma nüxũ pexĩnüèxũ! Rü ngẽma pema naga na pexĩnüèxürüũ tá nixĩ i Tupana i pexna naxããxũ i cuèx. Rü naetü tá poraãcü pexũ narüngũxèẽ. ²⁵ —Rü pemaã nüxũ chixu, rü texé ya aixcuma naga ñnüxè i ñãã ore i mexũ rü Tupana rü yexeraãcü tá tüxũ nüxũ nacuèxèẽ. Natürü yíxema tama naga ñnüxè i ñãã ore rü Tupana tá tüxna nanayaxu i ngẽma íraxũ i cuèx i tüxũ ngẽxmachiréxũ —ñanagürü.

Ore ga triguchire ga rüxüxũgu ixuxũ

²⁶ Rü Ngechuchu rü ñanagürü ta: —Pemaã tá nüxũ chixu i wüxi i ore i cuèxruũ na nüxũ pecuáxücèx na ñuxãcü ãèxgacü na yíixũ ya Tupana. Rü wüxi ya yatü rü waixũmügu nanato ya triguchire. ²⁷ —Rü nüma ya yatü rü chütacü nape rü moxũãcü ínarüda, rü yoxni ya yima triguchire rü narüxü rü niyachigü. Natürü nüma ya yatü rü tama nüxũ nacuèx na ñuxãcü na naxüxũ rü na nayaxũ. ²⁸ —Rü ngẽmaãcü i ngẽma waixũmü rü nüèchamatama nanaxüxèẽ ya yima triguchire. Rü naátügüxira narüxü rü yíxcama i nachacu rü ngẽmawena nachacuwa nanguxũ i norü o. ²⁹ —Rü ngèxguma marü yadauxgu i ngẽma norü o, rü nanabuxu erü marü nawa nangu i norü buxgü —ñanagürü.

Ore ga motachachiregu ixuxũ

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü Tupanaarü ore rü yexera nixüchigü ¡Rü nanaçacüraxũ rü çacügu

tanangu? ³¹⁻³² —Rü ñoma wüxi ya motachachire ya waixũmügu itoxũnerũũ nixĩ. Rü woo guxũnema ya nanetũchirexũ narũxíramaẽ, natürü ngẽxguma inatoxgu, rü narũxü rü naya ñuxmata guxũma i togü i nanetũxũ nayexera. Rü nachacüü rü nita, rü woo werigü rü natanügu nixüachiãũ —ñanagürü.

Cuèxruũgu ixuxũ ga oremaã nidexa ga Ngechuchu
(Mt 13.34-35)

³³ Rü yemaãcü ga Ngechuchu rü muxũma ga nayexgumaãchiraũxũ ga ore ga cuèxruũgũmaã nanangúexẽẽ ga duũxũgü. Natürü yema cuèxruũgü rü tama yema duũxũgüarü cuèxũ nangupetü. ³⁴ Rü ore ga cuèxruũgu ixuxũxĩcatama nixĩ ga norü nguxẽẽtae. Rü yixcama ga yexguma nanüxícèxgügu, rü norü ngúexũgücèx meãma nanangoxẽẽ ga guxũma.

Ngechuchu rü buanecüxũ rü yuapexũ ínayachaxãchixẽẽ
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Rü yematama ngunexũgu ga marü nachütachaũgu, rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ ga norü ngúexũgü: —¡Ngĩxã rü naxtaxaarü tocutüwa taxĩ! —ñanagürü. ³⁶ Rü yexguma duũxũgüna yéma inaxĩãchi. Rü norü ngúexũgü rü Ngechuchuxũ nigagü nagu ga guma ngue ga marü nawa nayexmane. Rü yexgumarũũ ta ga togü ga duũxũgü rü náĩgü ga ngegügu ínayaxũmücügü. ³⁷ Rü yexguma yaxãũyane rü inaxü ga wüxi ga buanecü ga taxüchicü. Rü yema na nataxüchixũ ga buanecü, rü guma ngegu niyauxcuchichigü ga yuape, rü yexma nabaxũgüchaũ. ³⁸ Natürü ga Ngechuchu rü guma ngechinüwa wüxi ga cüxeruũgu naca, rü yéma nape. Rü ínanaɓaixgügu, rü ñanagürügü nüxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx, ¿éxna curü

me nixĩ na nuxma ibaxũgũxũ? —ñanagürügü. ³⁹ Rü yexguma ínaruıda ga Ngechuchu. Rü buanecüna nachogü rü ñanagürü nüxũ ga guma naxtaxa: —¡Iyarüchiane rü íyachaxãchi! —ñanagürü. Rü ínayachaxãchi ga buanecü rü guxũwama ínachaxanemare. ⁴⁰ Rü yemawena ga Ngechuchu rü norü ngúexũgũxũ ñanagürü: —¿Tũxcüũ ngẽmaãcü poraãcü pemuũẽ? ¿Ñuxma rü ta éxna tama aixcüma peyaxõgü? —ñanagürü. ⁴¹ Natürü nümagü ga norü ngúexũgü rü poraãcü namuũẽ. Rü nügüna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Texe éxna nixĩ ya daa rü èixrücü ya buanecü rü yuape rü naga naxĩnüẽxũ? —ñanagürügü.

5

Yatü ga Gadarácũãx ga ngoxogü nawa yexmagũxũ
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Rü naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadaraanewa.
²⁻³ Rü yexguma marü nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu, rü yéma naxcèx nixü ga wüxi ga yatü ga ngoxo nawa yexmaxũ. Rü yema yatü rü duũxëgüchíquẽxewa ne naxũ, yerü yexma nixĩ ga yanaxauchigünexũxũ. Rü taxúexũma nanguxũ na tayanáixũ, woo cadenamaã.
⁴ Rü woo muẽxpüxcüna cadenamaã nayanèixparagü rü nayanèixchacüügü, natürü nüma rü guxũguma íraxũgu inanacauũgüama, rü yemaãcü taxúexũma nanguxũ.
⁵ Rü ngunecü rü chütacü rü yuetachiquẽxetanügu rü naxpüxgügu nanaxauchigüane. Rü yexma nanacaeane, rü nutamaã nügügu napogü. ⁶ Natürü yexguma yaxũgutama Ngechuchuxũ nadèuxgu, rü naxcèx inañaãchi, rü napéxegu nayacaxápüxü. ⁷ Rü aita naxüãcüma ñanagürü nüxũ: —¿Tũxcüũ nuã choxũ cuyachixewe, Pa Ngechuchux, Pa Tupanaxũchi Nanex?

Rü Tupanaegagu cuxũ chacèxũ na tama ngúxũ choxũ quingexẽxũ —ñanagürü. ⁸ Rü yemaãcü nidexa ga yema ngoxo yerü Ngechuchu rü marü ñanagürü nüxũ: —Pa ngoxox, jínaxũxũ nawa ya yima yatü! —ñanagürü. ⁹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Tacü nixĩ i cuéga? —ñanagürü. Rü núma ga ngoxo nanangãxũ, rü ñanagürü: —Muxũchixũ nixĩ i chauéga, erü tamu i tomox —ñanagürü. ¹⁰ Rü poraãcü Ngechuchuxũ nacèxũgü na tama ínawoxũãxũcèx ga yema naãnewa. ¹¹ Rü yema nachicaarü ngaicamana ga naxpüxpechinüwa rü nayexmagü ga muxũma ga cuchigü ga yéma chibüexũ. ¹² Rü yemacèx ga yema ngoxogü rü Ngechuchuxũ nacèxũgü, rü ñanagürügü: —¿Ngema cuchitanüwa toxũ namugü na nagu tachocuxũcèx! —ñanagürügü. ¹³ Rü Ngechuchu rü: —Ngũ —ñanagürü. Rü yexguma ga yema ngoxogü rü guma yatüwa ínachoxũ, rü yema cuchigüga nayachocu. Rü yema cuchigü ga wixgu 2000 ixígüxũ rü inaxũãchi, rü naxtaacutüarü mèxpüxũwa nayarüyuxgü. Rü yexma nayi. ¹⁴ Rü yema cuchigüarü dauruũgü rü ñãnewa nabuxmü. Rü ñãnewa rü yema ñãneärü ngaicamana ipeagüxũ ga duũxũgütanüwa nüxũ nayarüxugügü ga yema üpetüxũ. Rü ga duũxũgü rü ínayadaugü. ¹⁵ Rü yexguma Ngechuchu íyexmaxüwa nangugüga, rü yéma nüxũ nadaugü ga guma yatü ga ngoxoãxchirécü. Rü yéma narüto, rü naxãxchiru, rü meãma naãxũ nacuèx. Rü poraãcü nabaixãchiãgü ga duũxũgü. ¹⁶ Rü yema cuchigüarü dauruũgü ga nüxũ daugüxũ ga tacü na nüxũ ngupetüxũ ga guma yatü ga ngoxoãxchirécü rü tacü nüxũ na ngupetüxũ ga yema cuchigü, rü yema nixĩ ga togü ga duũxũgümaã nüxũ ixugüexũ ga guxũma ga yema ngupetüxũ. ¹⁷ Rü

yexguma yemaxĩ naxĩnũẽgu ga duĩxũgũ, rü inanaxũgũe ga Ngechuchuxũ na nacèxũgũxũ ga na ínaxũxũcèx ga yema naãnewa. ¹⁸ Rũ yexguma wenaxãrũ ngeugu yaxũegu ga Ngechuchu, rü guma yatũ ga ngoxoãxchirécũ, rü nüxũ nacèxũ na Ngechuchuwe naxũxũcèx. ¹⁹ Natürũ ga Ngechuchu rü tama nanaxwèxe, rü ñanagürũ nüxũ: — ¡Cuchiũwa naxũ rü cutanũxũmaã nüxũ yarũxu i guxũma i ngẽma cuxcèx naxũxũ ya Cori ya Tupana, rü ñuxãcü nüxũ na cungechaũtũmũxũ! —ñanagürũ. ²⁰ Rũ nüma ga guma yatũ rü ínixũ. Rũ inanaxũgũ ga guxũma ga Decaporíchiuanewa yexmagũne ga ñãnegũwa nüxũ na yaxuxũ ga yema Ngechuchu naxcèx üxũ. Rũ guxũma ga duĩxũgũ rü nabaixãchiãẽgũ.

Yáiruxacũchiga rü yema nge ga Ngechuchuchirugu ingõgũcũchiga

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹ Rũ yexguma ngeugu naxtaxaarũ tocutũwa nataegugu ga Ngechuchu, rü muxũma ga duĩxũgũ rü naxcèx yéma nangutaquẽxegũ. Rũ nüma rü naxtaapechinũwa nayexma. ²² Rũ yexguma yéma nayexmayane, rü yéma naxũtawa nangu ga ngutaquẽxepataũãrũ ãẽxgacũ ga Yáirugu ãegacũ. Rũ yexguma Ngechuchuxũ nadèuxgu, rü napèxegu nanangũcuchi. ²³ Rũ poraãcü nüxũ nacèxũ, rü ñanagürũ nüxũ: —Chauxacũ rü ituraxũchi. Rũ chanaxwèxe i ngema cuxũ na ngĩxũ cuyarũngõgũxũcèx na ngĩxcèx yataanexũcèx rü namaxũxũcèx —ñanagürũ. ²⁴ Rũ yexguma ga Ngechuchu rü nawe narũxũ. Rũ muxũma ga duĩxũgũ ínayaxũmũcũgũ. Rũ yéma nayaxũxtũgũ. ²⁵ Rũ yema muxũ ga duĩxũgũtaniũwa iyexma ga wũxi ga nge ga 12 ga taunecũ idaawecũ namaã

ga na naxãgüechaxũ. ²⁶ Rũ muxũma ga duturugũ ngĩxũ naxũxũgũ rũ poraãcü ngúxũ ngĩxũ ningexẽẽgũ. Rũ yemaãcü natücèxma ngĩxũ iguxẽẽ ga guxcü ga ngĩrũ diẽru. Natürũ tama ngĩxcèx nitaaneega, rũ niyexeraguchigüama ga ngĩrũ ðaawe. ²⁷ Rũ ũpaacü togüèxwa Ngechuchuchigaxũ ixĩnü. Rũ yemacèx yéma ixũ. Rũ natanüwa ga yema muxũma ga duũxũgũ rũ Ngechuchuweama ne ixũ rũ naxchirugu iyangögũ. ²⁸ Yerũ ñaxũgu iruxĩnü: —Ngẽxguma chi naxchiruxũ-mare chingögügu, rũ chi chauxcèx nitaane —ñaxũgu iruxĩnü. ²⁹ Rũ yexgumatama ínayachaxãchi ga ngĩgũ, rũ nüxũ iyacuèxãchi ga ngĩxĩnewa ga na ngixcèx yataanexũ. ³⁰ Natürũ ga Ngechuchu rũ nüxũ nicuèxãchi ga na nawa ínaxũxũxũ ga pora. Rũ naxcèx nadauegu ga yema muxũma ga duũxũgũ, rũ nüxna naca, rũ ñanagürü: —¿Texé tixĩ ya chauxchirugu ingögüxe? —ñanagürü. ³¹ Rũ norũ ngúexũgũ nanangãxũgũ, rũ ñanagürügũ: —Cuma nüxũ cudau i ñuxre i duũxũgũ ngema cuxũ na yaxütügüxũ rũ ngẽxguma rũ ta:

“¿Texé ya choxũ ingögüxe?” ñacuxũ —ñanagürügũ. ³² Natürũ ga Ngechuchu rũ nüxũ nidaugüãchiana na tüxũ nadauxücèx ga na texé na tíxũ ga guxema nüxũ ingögüxe. ³³ Rũ yexguma ga yema nge rũ ngĩrũ muũmaã yaduruxãcuma naxütawa ingu, yerũ nüxũ icuèx ga tacü na ngĩxũ ngupetüxũ. Rũ napéxegu iyacaxãpüxü, rũ aixcũmaxũchi namaã nüxũ iyaxu ga guxũma. ³⁴ Rũ nüma ga Ngechuchu rũ ñanagürü ngĩxũ: —Pa Chauxacüx, curũme erũ cuyaxõ. ¿Rũ taãèãcuma íxũ, erũ marũ naxũxũ i curũ ðaawe! —ñanagürü. ³⁵ Rũ yexguma íyadexayane, yéma nangugũ ga ñuxre ga natanüxũgũ ga guma ngutaquẽxepataũãrũ

ãëxgacü rü ñanagürügü nüxũ: —Cuxacü rü marü iyu. ¿Tüxcüũ nüxũ cuchixeweecha ya Ngúexëëruũ? — ñanagürügü. ³⁶ Natürü ga Ngechuchu rü tama nüxũ nacuáxcháũ ga yema duüxügüarü dexa. Rü yemacèx guma ngutaquéxepataũärü ãëxgacüxũ ñanagürü: — ¡Tãxú i cumuüxũ, rü yaxõmare! —ñanagürü. ³⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ínayagagü ga Pedru rü Chaütiágu rü Cuáũ ga Chaütiágueneë. Natürü tama nanaxwèxe na texé ga togue nawe rüxixũ. ³⁸ Rü yexguma guma ngutaquéxepataũärü ãëxgacüpatawa nangugügu, rü Ngechuchu nüxũ nadau ga na íyacuxcuxũ rü poraãcü aita naxüeãcüma naxauxexũ ga duüxügü. ³⁹ Rü guma ípatagu naxücu ga Ngechuchu, rü ñanagürü: —¿Tüxcüũ ípicuxcu rü ngëmaãcü pexauxe? Ngëma bucü rü tama iyu. Rü ipemare —ñanagürü. ⁴⁰ Rü nüxũ nacugüecüraxüãma ga duüxügü. Natürü nüma ga Ngechuchu rü ñãxtüwa nanamugü ga guxüma. Rü yema bucüinatüçèx naca rü ngĩë, rü yema namüçügü, rü namaã nixücu ga ínayexmaxüwa ga yema bucü. ⁴¹ Rü ngíxméxgu nayayauxãchi, rü ñanagürü ngĩxũ: —Tarita cumi —ñanagürü. Rü ngëma ore rü ñaxüchiga nixĩ:

“¡Inachi, Pa Bucü, ñacharügü cuxũ!” ñaxüchiga nixĩ. ⁴² Rü yexgumatama ga yema bucü ga 12 ga tauncü ngĩxũ yexmèxcü, rü írúda rü iyaxũ. Rü poraãcü nabaixãchiãëgü ga duüxügü. ⁴³ Natürü ga Ngechuchu rü poraãcü nüxna nanachuxu na taxúemaãma nüxũ yaxugüexüçèx ga yema ngupetüxũ. Rü ñuxüchi nanamu na ngĩxũ naxüwemügüxüçèx ga yema bucü.

6

*Nacharétuwa nayexma ga Ngechuchu**(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)*

¹ Rü yéma inaxũächi ga Ngechuchu, rü guma ñãne ga Nacharétu ga nawa nayaxũnewatama naxũ. Rü norü ngúexũgü rü nawe narüxĩ. ² Rü yexguma ngũxchigarü ngunexũwa nanguxgu rü inanaxügü ga na nangúexẽẽtaexũ ga ngutaquéxepataũwa. Rü yema muxũma ga duũxügü ga yéma irüxĩnüẽxũ, rü nabaixãchiãægü. Rü nügüna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Ngextá naxcèx nangux i guxũma i ngẽma nguxẽẽtae? ¿Rü ngextá nanayaxu i ngẽma cuèx? ¿Rü ñuxãcü nanaxü i ngẽma mexũgü i taxũgü i naxüxũ? ³ —¿Taux éxna ñãã yĩxũ i carpinteru i Ngechuchu, i Maríane, ya Chaũtiágu rü Yúche rü Chimáú rü Yudaẽneẽ ixĩcü? ¿Rü taux éxna i naëyèxgü rü nuxma tatanügu naxãchiügüxũ? — ñanagürügü. Rü yemacèx ga yema duũxũgü rü tama naga naxĩnüẽchaũ. ⁴ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Wüxi i Tupanaãrü orearü uruũ rü guxũwama i duũxũgü rü nüxũ nangechaũgü. Natürü norü ñãnewatama rü natanüxũgütanüwatama rü napatawatama rü tama aixcüma nüxũ nangechaũgü —ñanagürü. ⁵ Rü yemacèx taxuacüma yéma nanaxü ga muxũma ga mexũgü ga Tupanaãrü poramaã naxüxũ. Rü noxretama ga duũxũgü ga idaaweexũxũĩcatama ningögü rü naxcèx nayataanexẽægü. ⁶ Rü nabaixãchiãe ga Ngechuchu, yerü yema duũxũgü rü tama nüxũ nayaxögü.

*Ngechuchu rü norü ngúexũgüxũ nimugü na nüxũ yanax-
ugüexũcèx ga Tupanachiga*

(Mt 10.5-15)

Rü Ngechuchu rü guma ngaicamagüne ga ãnexãcüğü nixüğüchigü, rü nayanguéxëetanü ga duüxüğü. ⁷ Rü naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngüexüğü, rü inanaxüğü ga na namuãxü ga taxrechigü. Rü nüxna nanaxã ga pora na ínawoxüãxüçèx ga ngoxogü. ⁸ Rü nüxna naxãga ga na taxuxüma íyangegüxüçèx ga norü namawaxü, rü bai ga choca rü bai ga pãü rü bai ga norü diëru. Rü nanaxwèxe ga naxnetüxüçatama na íyangegüxü. ⁹ Rü namaã nüxü nixu na nacuaixcuxü ga norü chapatu. Natürü tama nanaxwèxe ga taxre ga naxchiru na íyangegüxü. ¹⁰ Rü ñanagürü nüxü: —Rü ngëxguma wüxi ya ãnewa wüxi ya ïgu pechocuxgu, jrü ngëxma pepegü ñuxmata pema ñuxgu ngema ipexiãchix nawa ya yima ããne! ¹¹ —Rü ngëxguma ngexnerüüne ya ãnewa tama meã pexü nayauxgüchaügu rü tama pexü inaxinüëchaügu, jrü ípechoxü i ngema! Rü ngëxguma ipexiãchigu, jrü ipenapagü i perü üxaxücutü na ngëmawa nüxü nacüxgüxüçèx na nataxüchixü tá i norü poxcu i ngëxguma naguxgu i naãne! —ñanagürü. ¹² Rü yexguma inaxiãchi ga norü ngüexüğü. Rü duüxüğümaã nüxü nixugüe ga na nüxü naxoexüçèx ga nacüma ga chixexü rü Tupanacèx na nadaugüxüçèx. ¹³ Rü ínawoxü ta ga muxüma ga ngoxogü. Rü chixümaã yachagüãcüma nanameëxëë ga muxüma ga idaaweexü.

Nayu ga Cuáü ga baiüxëëruü
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴ Rü Ngechuchuchigaxü naxinü ga ãëxgacü ga Erode, yerü guxüwama duüxüğü poraãcü nachiga nidexagü. Rü yexguma ga Erode rü ñanagürü: —Rü ngëma Ngechuchu nixi i Cuáü i baiüxëëruü ixixü rü wena namaxü, rü

ngẽmacèx nixĩ i nüxũ nangẽxmaxũ i pora na naxüäxũcèx i ngẽma taxũ i mexũ i Tupanaärü poramaã naxüxũ. ¹⁵ Natürü ga togü rü ñanagürügü: —Nuxcũmaũcü ga orearü uruũ ga Ería nixĩ —ñanagürügü. Rü togü rü ñanagürügü: —Wüxi i Tupanaärü orearü uruũ i nuxcũmaũgüxürüü nixĩ —ñanagürügü. ¹⁶ Natürü yexguma yemaxũ naxĩnügu ga Erode, rü ñanagürü: —Rü ngẽma Ngechuchu nixĩ i Cuáũ ga chorü churaragüxũ chidayenaxãxẽchiréxũ, rü ñuxma rü wenaxärü namaxũ —ñanagürü. ¹⁷ Rü yema ñanagürü ga Erode yerü marüchiréx Cuáũxũ niyaxu rü poxcupataũgu cadenamaã nayachota. Rü yemaãcü nanaxü ngĩgagu ga naxmèx ga Erodía ga naẽneẽ ga Piripimèxchiréx ixĩcü ga ngĩxũ napucü ga Erode. ¹⁸ Yerü ũpaacü ga Cuáũ rü Erodemaã ñanagürü: —Tama name i cuxmèxũ cuyaxĩxẽẽ i cueneẽmèx —ñanagürü. ¹⁹ Rü yemacèx ga Erodía rü poraãcü Cuáũchi ixai rü inaxwèxe ga na yamáãxũ, natürü poraãcü ngĩxũ naguxcha. ²⁰ Yerü ngĩte ga Erode rü Cuáũxũ namuũ, yerü nüxũ nacüexchiréx na wüxi ga yatü ga mecü rü üüncü na yĩixũ, rü yemacèx nixĩ ga naetüwa nachogüxũ. Rü yexguma Cuáũärü orexũ naxĩnügu ga Erode, rü naxoegaãẽ, natürü meã nüxũ inarüxĩnü. ²¹ Natürü wüxi ga ngunexũ nawa nangu na ngĩxũ natauxchaxũ na yamáãxũcèx ga Cuáũ, ga yexguma Erodearü tauneciarü ngunexũwa nanguxgu rü wüxi ga peta ga taxũ naxüxgu naxcèx ga norü ñatügumaẽgüxũ ga ãẽxgacügü, rü norü churaragüarü ãẽxgacügü rü yema Gariréaanecüãx ga corigü ga taxügü. ²² Rü yema petawa iyaxücu ga Erodíaxacü, rü yema petatanüxüpèxewa íyãñaãchixũchigüxũ. Rü poraãcü norü me iyixĩ ga Erode

rü norü petatanüxügü. Rü yemacèx ga nüma ga ãëx-gacü ga Erode rü ñanagürü ngixü ga yema pacü: — ¡Choxna naxcèx naca i tacü i cunaxwèxexü, rü tá cuxna chanaxã! —ñanagürü. ²³ Rü aixcümamaxüchi ngïmaã in-axuneta, rü ñanagürü: —Ngëxürüüxü i tacü i choxna naxcèx cuçaxü rü tá cuxna chanaxã, woo ngãxügu i chorü naãne yixïgu —ñanagürü. ²⁴ Rü nüxna iyaxügachi, rü ngïëna iyaca, rü ngïgürügü: —¡Tacü i cunaxwèxexü na naxcèx íchaçaxü? —Ngïgürügü. Rü ngïë ngixü ingãxü, rü ngïgürügü: —¡Naxcèx ínaca i Cuáü ya baiüxëëruüëru! —ngïgürügü. ²⁵ Rü yexgumatama ga yema pacü rü paxa iyaxücu ga ãëxgacüxütawa rü ngïgürügü: —Chanaxwèxe i ñuxmatama paxa wüxi ya poratugu choxna cunaxã i Cuáü ya baiüxëëruüëru —ngïgürügü. ²⁶ Rü nüma ga ãëxgacü rü poraãcü inayarümaãchi, natürü yema norü petatanüxüpéxewa marü ngïmaã na inaxunetaxücèx, rü tama ngixü nawomüxëëchaü. ²⁷ Rü yemacèx ga Erode rü yexgumatama yéma ínapoxcuxüwa nanamu ga wüxi ga churara na naxütawa nangeaxücèx ga Cuáüëru. ²⁸ Rü poxcupataüwa naxü ga yema churara, rü Cuáüxü nidaeru. Rü wüxi ga poratugu ãëxgacüxütawa nanange ga yema naëru. Rü yema pacüna nanaxã. Rü ngïma rü ngïëna iyaxã. ²⁹ Rü yexguma yemaxü nacuáchigagügu ga norü ngúexügü ga Cuáü, rü yéma poxcupataüwa nayayauxgü ga naxüne, rü inayatèxgü.

*Ngechuchu rü nanachibüexëë ga 5000 ga yatügü
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Cu 6.1-14)*

³⁰ Rü yemawena rü yema norü ngúexügü ga yamugüxü rü Ngechuchumaã nangutaquéxegü. Rü namaã nüxü

nixugüe ga guxũma ga yema naxügüxũ rü yema nanguxêetaegüxũ. ³¹ Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: — ¡Nuã pexĩ, rü ngĩxã, wüxi i nachica i ngextá taxúema íxãpataxũwa taxĩ, na paxaãchi ngẽxma yarüngũgüxũcèx! —ñanagürü. Rü yema ñanagürü yerü namu ga duũxũgü ga yéma ingugütanücüüxũ rü woeguxũ ga togü. Rü yemacèx ga Ngechuchu rü norü ngúexũgü rü woo na nachibüexũcèx rü nangechicagü. ³² Rü yemacèx wüxi ga nguegu nichoũ, rü noxrüwama wüxi ga nachica ga taxúema íxãpataxũwa naxĩ. ³³ Natürü muxũma ga duũxũgü nüxũ nadaugü ga yexguma inaxĩachigu, rü nüxũ nacuèxgü ga texégü na yĩxũ. Rü yemacèx guxũne ga guma ãnegücüãx ga duũxũgü, rü dauxchitagu nibuxmü rü napéxegu nayayi. ³⁴ Rü yexguma nguewa ínaxüegu ga Ngechuchu, rü nüxũ nadau ga yema muxũma ga duũxũgü. Rü nüxũ nangechaütümüügü yerü ñoma carnerugü ga ngearü dauruũãxgüxũrũ nixĩgü. Rü inanaxügü ga na nangúexêãxũ ga muxũma ga norü ore. ³⁵ Rü yexguma marü nayáuanegu, rü norü ngúexũgü rü naxcèx naxĩ, rü ñanagürügü: —Marü nayáuanexũchi rü ñaã rü wüxi i nachica i taxúema nagu ãpataxũ nixĩ. ³⁶ —Rü ngẽmacèx name nixĩ i ícuyamugü i duũxũgü na namapechinüwa ipeagüxũ i duũxũgüxũtawa rü ãnexãcügü ya ngaicamagünewa naxixũcèx na ngema norü õnacèx yataxegüxũcèx —ñanagürügü. ³⁷ Natürü ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —¡Pematama penaxüwemü! —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxũgü rü ñanagürügü: —¿Éxna cunaxwèxe i 200 tachinü i dïeru naguxũ i pãücèx nüxũ tayataxexũ na ngẽmamaã tanachibüexêxũcèx? —ñanagürügü. ³⁸ Rü yexguma

ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxû: —¿Ñuxre i pãũ pexû nangëxma? ¡Rü ípeyadèux! —ñanagürü. Rü yexguma íyadaugüãgu, rü ñanagürügü nüxû: —Toxû nangëxma i wüximéëxpüx i pãũ rü taxre i choxni —ñanagürügü. ³⁹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü duũxügüxũ namu na ñuxrechigü nügüxütawa rütogüxücèx ga maxetéxewa. ⁴⁰ Rü ínarütogü ga 100 chigü rü 50 chigü ga duũxügü. ⁴¹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanade ga yema wüximéëxpüx ga pãũ rü yema taxre ga choxni. Rü daxügüxũ ga naãnegu nadawenüácüma Tupanana moxë naxã. Rü inanabücu ga yema pãũ, rü norü ngúexügüna nanana na yema duũxügüxũ yanuãxücèx. Rü yema taxre ga choxni rü ta guxüma ga yema duũxügüxũ nüxũ nayanuxëë. ⁴² Rü guxüma nachibüe ñuxmata meãma nüxû yangu. ⁴³ Rü yemawena rü 12 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pãũ rü choxni ga íyaxügüxũ. ⁴⁴ Rü yema yéma pãügü ngõxgüxũ rü 5000 ga yatügü nixĩ.

Dexáétügu nixü ga Ngechuchu

(Mt 14.22-27; Cu 6.16-21)

⁴⁵ Rü yemawena ga Ngechuchu rü duũxügüxũ íyamugüyane rü wüxi ga ngegu nayachoüxëë ga norü ngúexügü na yoxni naxtaxaarü tocutüwa Becháfawa naxixücèx. ⁴⁶ Rü yexguma duũxügüxũ íyamugüguwena, rü mèxpúnewa naxü ga Ngechuchu na yéma yayumüxëxücèx. ⁴⁷ Rü yexguma marü nachütagu, rü naxtaxaarü ngãxütüwa nayexmagü ga norü ngúexügü. Rü Ngechuchu rü nüxĩcatama dauxchitawa nayaxüãchi. ⁴⁸ Rü nüxũ nadau na guxchaxüácüma yaxägüxũ ga norü ngúexügü, yerü ga buanecü rü nawaama nabuxuchi. Rü yexguma marü yangunechaũgu, rü Ngechuchu

rü dexáétügu nawe narüxü. Natürü ñoma nüxü naxüpetüchaüxüürüü nügü nixixëë. ⁴⁹⁻⁵⁰ Rü yexguma norü ngüexüğü nüxü daugügu ga dexáétügu na yaxüxü, rü nagu narüxüñüë ga wüxi ga naxchiximare na yixü. Rü yemacèx aita naxüe, yerü guxüma nüxü nadaugü rü poraäcü nabaixächiaëgü. Natürü yexgumatama ga Ngechuchu rü namaã nidexa rü ñanagürü nüxü: —¡Peporae! Rü chomachiréxtama chixí. ¡Táxú i pemuüëxü! —ñanagürü. ⁵¹⁻⁵² Rü ngegu nixüe, rü inarüxó ga buanecü. Natürü nümagü ga norü ngüexüğü rü nabaixächiaëgümare yerü woo nüxü na nadaugüxü ga yema mexü ga Tupanaärü poramaã naxüxü ga Ngechuchu ga yexguma yema pãü yamuxëëgu, natürü tama nüxna nacüè x-ächie na Tupana Nane na yixü yerü nüxü naguxcha na yaxögüäxü.

Yenecharétuanewa Ngechuchu nanameëxëë ga idaaweexü

(Mt 14.34-36)

⁵³ Rü yexguma marü yangüügu ga naxtaawa, rü Yenecharétuanewa nangugü. Rü yexma naxānacügu nanangaxüğü ga naweü. ⁵⁴ Rü yexguma nguwa ína-choügu, rü yexgumatama ga duüxüğü rü nüxü nicuèxāchitanü ga Ngechuchu na yixü. ⁵⁵ Rü yema nañewa rü guxüne ga ñgüwa nabuxmü ga yema duüxüğü. Rü yexguma nüxü nacüèxgügu ga ngextá na nayexmaxü ga Ngechuchu, rü yéma norü caruüğügu naxcèx nanagagü ga idaaweexü. ⁵⁶ Rü guxüwama ga ngextá íyanguchigüxüwa ga Ngechuchu, ga ñānexācügüwa rü ñānegü ga itaxünewa, rü ñānepechinüwa, rü yexma ítamüpechinügu naxcèx nayamugü ga idaaweexü. Rü nüxü nacèèxüğü na

tama nūxna nachúxãxũcèx na naxchirupechinügumare yangögügüxũcèx. Rũ guxũma ga yema nūxũ ingögügüxũ, rũ naxcèx nitaanegü.

7

Tacü nixĩ i Tupanapéxewa duũxũgüxũ chixexẽxũ
(Mt 15.1-20)

¹ Rũ Ngechuchucèx naxĩ ga Parichéugü namaã ga ñuxre ga ngúexẽruũgü ga mugüwa nguxẽtaegüxũ ga Yerucharéüwa ne ixũ. ² Rũ yexguma ñuxre ga Ngechuchuarü ngúexũgüxũ nadaugügu ga tama Yudíugücüma na yanguxẽgüxũ, rũ tama Yudíugü yauxméxgüxũrüũ na nayauxméxgüxũ naxüpa na nachibüexũ, rũ chixri nachiga nidexagü. ³ Yerü nümagü ga Parichéugü rũ guxũma ga togü ga Yudíugü rũ nagu naxĩ ga norü oxigücüma na nayauxméxiraxũ na yemaãcü Tupanapéxewa nügü yamexẽgüxũ naxüpa ga na nachibüexũ. ⁴ Rũ ngëxguma taxepataüwa ne naxixgu ga nümagü rũ tama nachibüe ega tama ngëmaãcü nügü nayauxméxiragu. Rũ nangëxma i muxũma i togü i nuxcümaũxũ i nacümagü. Rũ ngëmacèx nagu naxĩ i ngëma nacümagü na Tupanacèx nayauxgüãxũ i norü pochiyugü rũ basugü rũ paneragü rũ pechicaxũgü. ⁵ Rũ yemacèx ga yema Parichéugü rũ ngúexẽruũgü rũ Ngechuchuna nacagü, rũ ñanagürügü: —¿Tüxcüũ i curü ngúexũgü i tama nagu naxixũ i ngëma tórü oxigücüma rũ tama toma tayauxméxgüxũrüũ nayauxméxgüxũ naxüpa na nachibüexũ? —ñanagürügü. ⁶ Natürü Ngechuchu nanangãxũ rũ ñanagürü: —Pa Duũxũgü ya Pegü Naxaixcümarauũgüxe, rũ aixcüma pechiga nixĩ ga

yema ore ga nuxcümañcü ga Tupanaãrũ orearũ uruũ ga Ichaxía ümatüxũ ga ñaxũ:

“Ñaa duũxũgũ rü naãxmaãmare choxũ nicuèxüũgũ, natürũ naãewa rü tama chaugu narüxĩnũ. ⁷ Rũ taxuwama name na ngẽmaãcü natüçexma choxũ yacuèxüũgũxũ. Erũ guxũma i ngẽma norũ nguxẽetae rü yatügiarũ mugũmare nixĩ, rü tama aixcüma chorũ mu nixĩ”,

ñaxũ. ⁸ —Rũ pema i ñuxma rü aixcüma nüxũ perüxoe i Tupanaãrũ mugũ na nagu pexĩxüçèx i ngẽma duũxũgüçü-mamare ixĩxũ —ñanagürũ. ⁹ Rũ yexgumarüũ ta ñanagürũ nüxũ: —Pema rü penangexrũ i Tupanaãrũ mugũ na pecümagügutama pexĩxüçèx. ¹⁰ —Yerũ ga Moĩché rü ñanagürũ:

“¡Tüxũ nangechaũ ya cunatũ rü cue!”
ñanagürũ. Rũ ñanagürũ ta:

“Texé ya tümanatümaã rü éxna tümaẽmaã chixexũ ix-ugüxe, rü ãëxgacü tá tümamaã nanaxuegu na tayuxüçèx”,
ñanagürũ. ¹¹ —Natürũ pema rü ñaperügügi:

“Marũ name ega wüxi ya yatũ nanatüxũ rü naëxũ ñaxgu: ‘Taxucürüwama chorũ ngẽmaxũmaã cuxũ charüngüxẽẽ, erũ guxũma i chorũ ngẽmaxũ rü marũ Tupanana chanaxã’,” ñaxgu. ¹² —Rũ ngëxguma texé ngẽma ñagügu, rü pexçèx rü marũ namexũ na tama tümanatüxũ rü tümaëxũ tarüngüxẽëxũ. ¹³ —Rũ ngẽmaãcü ipeyanaxoxẽẽ i Tupanaãrũ mugũ, na nagu pexĩxüçèx i pecümagütama i togüwa pexüexẽëxũ. Rũ ngëxgumarüũ ta muxũma i to i pecümagü i ngẽmarüũ ixĩxũgu pexĩ —ñanagürũ. ¹⁴ Rũ yexgumawena duũxũgüçèx naca ga Ngechuchu, rü ñanagürũ nüxũ:

—¡Meã choxú iperúxĩnũẽ, rü nüxũ pecuá i ñãã chorü ore! ¹⁵ —Rü taxuũma i tacü i düxétüwa ne üxũ rü taèxwa ixücuxũ nixĩ i Tupanapéxewa tüxũ chixexẽxũ. Natürü ngẽma taãẽwa ne üxũ, rü ngẽma waxi nixĩ i tüxũ chixexẽxũ i Tupanapéxewa. ¹⁶ —Rü ngẽxguma pixãchixẽgu, jrü nüxũ pexĩnũẽ i ngẽma ore! —ñanagürü. ¹⁷ Rü yexguma Ngechuchu duũxũgũna ixũgachigu rü ïpatagu naxücuxgu, rü norü ngúexũgü nüxna nacagü nachiga ga yema nguxẽẽtae. ¹⁸ Rü nüma rü ñanagürü nüxũ: —¡Pema rü ta éxna tama nüxũ pecuèxéga i ngẽma? ¡Éxna tama i nüxũ pecuáxũ na taxuũma i tacü i düxétüwa ne üxũ rü taèxwa ixücuxũ yĩxũ i Tupanapéxewa tüxũ chixexẽxũ? ¹⁹ —Erü guxũma i ngẽma düxétüwa ne üxũ rü taèxwa ixücuxũ, rü tama taãẽwa nangu. Natürü taanüwa naxũmare na yixcama taxünewa ínaxũxũxũcèx —ñanagürü. Rü yemaãcü nüxũ nixu na guxũma i õna rü namexũ na nangóxũ. ²⁰ Rü ñanagürü ta: —Rü ngẽma duũxũãẽwa ne üxũ, rü ngẽma waxi nixĩ i Tupanapéxewa nachixexẽxũ. ²¹⁻²² —Erü norü aixepewa i naãẽwa nixĩ i ne naxũxũ i muxũma i chixexũgü. Rü ngẽma nixĩ i chixexũgu na naxĩnũxũ, rü naxũneärü ngúchaũwe na naxũxũ, rü na nangíxũ, rü na namáẽtaxũ, rü naĩ i ngemaã na inapexũ, rü togüarü ngẽmaxũ na nüxũ nanguchaũxũ, rü chixexũ na naxũxũ, rü na yadoratèxáxũ, rü chixexũ i nacümagügu na naxáũxũ, rü na yaxãũxãchiwèxexũ, rü na naxoregütèxáxũ, rü nügü na yacuèxũxũ, rü tama meã naãẽxũ na nacuáxũ. ²³ —Rü guxũma i ngẽma chixexũgü rü duũxũärü aixepewa nixĩ i ne naxĩxũ, rü ngẽma nixĩ i Tupanapéxewa nachixexẽxũ —ñanagürü.

Wüxi ga ngecü ga to ga nachiuñãneçũãx ga Ngechuchuaxũ yaxõcüchiga

(Mt 15.21-28)

²⁴ Rũ yemawena rũ ããne ga Tiru nawa yexmaxũ ga naãnewa naxũ ga Ngechuchu. Rũ yéma wüxi ga ãpatawa nangu, natürũ tama nanaxwèxe na texé nüxũ cuáxũ ga yéma na nanguxũ. Natürũ taxuacũma nügũ inicux. ²⁵ Rũ paxama nüxũ icuáchiga ga wüxi ga nge ga ngĩxãcüwa ngoxo yexmèxcü. Rũ yéma ixũ, rũ Ngechuchupéxegu iyacaxápüxü. ²⁶ Rũ yema nge rũ to ga nachiuñãneçũãx ga Chiropenichiucũãx iyixĩ. Rũ Ngechuchucèx iyaxũ, rũ nüxũ icèèxũ na ngĩxãcüwa ínatèxüchiãxücèx ga yema ngoxo. ²⁷ Natürũ ga Ngechuchu rũ ñanagürũ ngĩxũ: —Name nixĩ i taxacügüxũxĩra tachibüexèẽ. Erũ tama name i taxacügüna tanayaxu i norũ õna na airugüna naxãxücèx —ñanagürũ. [Rũ yema ñanagürũ yerũ nümagü ga Yudíugü rũ nügũ nixugüe na Tupanaxãcügüxüchi yixĩgüxũ rũ yema togü rũ ñoma airugürũũ na yixĩgüxũ.] ²⁸ Natürũ ngĩma ga yema nge rũ inangãxũ, rũ ngĩgürügü: —Aixcüma nixĩ i curũ ore, Pa Corix, natürũ woo airugü rũ ta nanangõx i ngẽma õnatüchi i mechatüũgu nayixèèxũ i ngẽma ãpataarũ yoraxacügü —ngĩgürügü. ²⁹ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ñanagürũ ngĩxũ: —Aixcüma name nixĩ i ngẽma nüxũ quixuxũ. Rũ marũ name i cutaegu, erũ ngẽma ngoxo rũ marũ ínaxũxũ ngĩwa i cuxacü —ñanagürũ. ³⁰ Rũ yexguma ngĩpatawa nanguxgu ga yema ngecü, rũ yema ngĩrũ ngürücarewa ngĩxũ iyanguèũ ga ngĩrũ bucü. Natürũ marũ ngĩxna ínaxũxũ ga yema ngoxo.

Ngechuchu nanamexèẽ ga wüxi ga yatü ga ngauchixècü rũ moxücü

³¹ Rū Tiruanewa nataegu ga Ngechuchu. Rū Chidáũãrũ ãñewa naxüpetü, rü ñuxüchi Decaporíchiuaneãrũ ãñegüwa rü ta naxüpetü rü ñuxmata Gariréaaneãrũ naxtaawa nangu. ³² Rū yéma naxütawa nanagagü ga wüxi ga yatü ga ngauchixëcü rü moxücü, rü nüxna naxcèx nacagü ga nüxü na yangögüxüçèx. ³³ Rū yexguma ga Ngechuchu rü noxrüwama duũxügüna nanaga. Rū naxmachixëgu nixuxméx, rü naxbüxágümaã nügü yawaixméxëãcüma norü conügu ningögü. ³⁴ Rū yemawena rü daxü nadawenüãcüma yaxna narüngü, rü guma yatüxü ñanagürü: —Epéta —ñanagürü. Rū ngëma rü: “¡Ingoxna!” ñaxüchiga nixi. ³⁵ Rū yexgumatama ningoxnamachixë ga guma ngauchixëcü, rü norü conü rü marü narüme rü meã nidexa. ³⁶ Rū Ngechuchu rü duũxügüxü namu na taxúemaãma nüxü yaxugüexüçèx. Natürü yexguma yexeraãcü duũxügüna nachúãgu ga na taxúemaãma nüxü yaxugüexüçèx ga nachiga rü yexeraãcü nüxü nixugüeama. ³⁷ Rū poraãcü nabaixãchiãëgü ga duũxügü, rü ñanagürügü: —Meãma nanaxü i guxüma rü woo ngauchixëgüxü rü nayangoxnamachixëgüxëë, rü ngeëxgüxü rü nayadexagüxëë —ñanagürügü.

8

*Ngechuchu nanachibüexëë ga 4000 ga duũxügü
(Mt 15.32-39)*

¹ Rū wüxi ga ngunexügu wenaxãrũ naxcèx naxi-taquéxe ga muxüma ga duũxügü, rü nüxü nataxuma ga norü õnagü. Rū Ngechuchu rü norü ngüexügüçèx naca, rü ñanagürü nüxü: ² —Choxü nangechaütümüügü i ñãã duũxügü, erü marü tomaëxpüx i ngunexü nuã

chauxütawa nangëxmagü, rü nataxuma i nawemü i nangoxgüxü. ³ —Rü ngëxguma chi ngëmaäcümare íchayamugügu, rü chi ngürüächí namagu tá nayaturae, erü nümaxügü rü yaxüwama ne naxí —ñanagürü. ⁴ Rü norü ngúexügü rü nanangäxügü, rü ñanagürügü: —¿Natürü ñuxäcü tá tanachibüexëê i núma i ngextá taxúema íxäpataxüwa? —ñanagürügü. ⁵ Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxre i pãu pexü nangëxma i pemax? —ñanagürü. Rü nümagü nanangäxügü, rü ñanagürügü: —Toxü nangëxma i 7 i pãu —ñanagürügü. ⁶ Rü ñuxüchi ga Ngechuchu rü duüxügüxü namu na ñaxtüanewa natogüxcèx. Rü nanade ga yema 7 ga pãu, rü Tupanana moxë naxã. Rü ñuxüchi inanabücu, rü norü ngúexügüna nanana. Rü nümagü rü duüxügüxü nayanu. ⁷ Rü nüxü nayexma ta ga ñuxre ga choxnixäcügü. Rü Ngechuchu rü Tupanana moxë naxã, rü ñuxüchi norü ngúexügüxü namu na iyanuäxücèx. ⁸ Rü guxüma ga yema duüxügü rü meãma nachibüie ñuxmata meã nüxü yangu. Rü yexguma rü ta 7 ga pexchi nanapagü namaã ga yema íyaxügüxü. ⁹ Rü yema duüxügü ga yéma chibüexü rü maneca 4000 nixí. Rü yemawena ga Ngechuchu rü duüxügüxü ínimugü. ¹⁰ Rü ñuxüchi wüxi ga nguegu nixüie namaã ga norü ngúexügü, rü Damanútaanewa naxü.

Parichéugü naxcèx ínacagü ga wüxi ga cuèxruü ga Tupanaärü poramaã üxü

(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Rü Ngechuchuxütawa nangugü ga Parichéugü, rü inanaxügüie ga na namaã yaporagatanücüxü. Rü nüxna nacagüie na nüxü nüxü nadauxëxücèx ga wüxi ga cuèxruü ga Tupanaärü poramaã naxüxü, na yemaäcü

nüxũ naxügüxũcèx, rü nüxũ nacuèxgüxũcèx ngoxi aix-cüma Tupana Nane yĩxũ. ¹² Rü Ngechuchu rü poraãcü yaxna narüngũ, rü ñanagürü: —¿Tüxcüũ i ñaã duũxũgü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruũ i Tupanaãrü poramaã üxũ? Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü bai i wüxi i cuèxruũ tá nüxũ chawéx —ñanagürü. ¹³ Rü yema ñaxguwena, rü nüxna yéma nixü ga yema duũxũgü. Rü wenaxârü nguegu nixúe rü nextaxaarü tocutüwa naxũ.

*Parichéuarü pãũãrü puxẽëruũchiga
(Mt 16.5-12)*

¹⁴ Natürü ga norü ngúexũgü rü nüxũ inayarüngümaẽ ga norü õna na íyangegüxũ, rü wüxixicatama ga pãũ nüxũ nayexma ga nguewa. ¹⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nayaxucuxègü, rü ñanagürü nüxũ: —¿Dücèx, pexuãẽ naxcèx i Parichéugüarü rü Erodearü pãũãrü puxẽëruũ! — ñanagürü. ¹⁶ Rü yema norü ngúexũgü rü inanaxügüe na nügümaã ñagüxũ: —Ngẽma ñanagürü tüxũ erü tama tawemü ta ítingegü —ñanagürügü. ¹⁷ Natürü ga Ngechuchu rü nüxũ nacuèxama na yema ñagüxũ, rü yemacèx ñanagürü nüxũ: —¿Tüxcüũ “Tangearü õnaãx”, ñaperügügü? ¿Éxna ñuxma rü ta tama nüxũ pecuèxgüéga rü tama nüxũ picuèxächitanü i ngẽmachiga? ¿Éxna pexcèx naxẽ i ngẽma? ¹⁸ Pema rü pexãxëtügüchiréx, ¿rü ñuxãcü i tama nüxũ pedauxũ? Rü pexãxmachixègüchiréx, ¿rü ñuxãcü i tama nüxũ pexĩnüèxũ? ¿Rü éxna tama nüxna pecuèxãchie ga yexguma chayamuxèëgu ga yema pãũ rü choxni? ¹⁹ —Rü yexguma yema 5000 ga duũxũgüxũ chayanuxgu ga yema wüximéëxpüx ga pãũ, ¿rü ñuxre ga pexchigü yĩxũ ga

napagücü ga yexguma penadexgu ga yema íyaxügüxũ? —ñanagürü. Rũ nũmagü nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Rũ 12 ga pexchigü —ñanagürügü. ²⁰ Rũ ñuxũchi ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rũ yexguma yema 4000 ga duũxũgüxũ chayanuxgu ga yema 7 ga pãũ, ¿rũ ñuxre ga pexchigü yĩxũ ga napagücü ga yexguma penadexgu ga yema íyaxügüxũ? —ñanagürü. Rũ nanangãxũgü rü ñanagürügü: —7 ga pexchigü —ñanagürügü. ²¹ Rũ yexguma rü ñanagürü nüxũ: —¿Rũ ñuxma rü ta taütama nüxũ pecuèxgüégaxũ na Parichéugücüma rü Erodecüma i chixexũchiga yĩxũ i ngẽma pãũârü puxẽeruũgu pemaã chixuxũ? —ñanagürü.

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga ngexetücü ga Bechaídawa

²² Rũ yemawena rü Bechaídaarü ñãnewa nangugü. Rũ yéma Ngechuchuxütawa nanagagü ga wüxi ga ngexetücü. Rũ nüxũ nacèèxũgü na nüxũ yangögüxũcèx. ²³ Rũ Ngechuchu rü guma ngexetücüméxègu nayayauxãchi, rü ñãneârü yéamaxũra nanaga. Rũ yéma naxbũxágümaã nayawaixetüxèẽ, rü ñuxũchi naxètügu ningögü, rü nüxna naca ngoxi marü tacüxũ nadau. ²⁴ Rũ yexguma ga guma ngexetücü rü inanaxügü ga na yadauchixũ. Rũ ñanagürü: —Nüxũ chadau i duũxũgü i ñoma naĩgü i ixixũnerüũ ixĩgüxũ —ñanagürü. ²⁵ Rũ yexguma ga Ngechuchu rü wenaxãrü naxètügu ningögü. Rũ nüma ga guma yatü rü meãma inadawenü. Rũ yemaãcü naxcèx nitaane rü meãma naxcèx nangox ga guxũma. ²⁶ Rũ yemawena ga Ngechuchu rü napatawa nanamu. Rũ namaã nüxũ nixu na tama ñãnecèx nataeguxũ.

Pedru nüxũ nixu rü Ngechuchu nixĩ ya yima Tupana nüxũ unetacü ya Cristu

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Rü yemawena rü Checharéa ga Piripuanewa yexmane ga ñanexácügüwa naxü ga Ngechuchu norü ngúexũgü-maã. Rü namawa rü Ngechuchu rü norü ngúexũgüna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Ñuxũ ñagüxũ i duũxũgü i chauchiga na texé chiixũ i chomax? —ñanagürü. ²⁸ Rü norü ngúexũ nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Nangëxma i duũxũgü rü:

“Cuáũ ya baiũxëẽruũ quixĩ”, ñagüxũ, rü togü i:

“Ería quixĩ”, ñagüxũ, rü togü rü:

“Wüxi ga nuxcümaũcü ga Tupanaärü orearü uruũ quixĩ”, ñagüxũ —ñanagürügü. ²⁹ Rü yexguma Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü: —¿Rü pema i ñuxũ ñapegügüxũ choxũ na texé chiixũ? —ñanagürü. Rü Pedru nanangãxũ rü ñanagürü: —Cuma nixĩ i Cristu i Tupana cuxũ unetacü quiixũ —ñanagürü. ³⁰ Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexũgüxũ namu na taxúemaãma nüxũ yaxugüexücèx ga yema ore ga nachiga.

Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuchiga

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Rü yemawena rü Ngechuchu inanaxügü ga norü ngúexũgümaã nüxũ na yaxuxũ ga tacü tá nüxũ na üpetüxũ. Rü ñanagürü nüxũ: —Choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiixũ, rü poraãcü ngúxũ tá chinge. Rü choxũ tá naxoxgü i Yudíugüarü ãëxgacügüerugü, rü paigüarü ãëxgacügü, rü ngëma ngúexëẽruũgü i Moĩchëarü mugüwa nguxëẽtaegüxũ. Rü tá choxũ nimèxgü, natürü tomaëxpüx i ngunexũgu rü wena táxaru chamaxũ —ñanagürü. ³² Rü yema ore rü meãma namaã nanangoxëẽ. Natürü yexguma

ga Pedru rü nüxĩca noxrüwama Ngechuchuxũ naga, rü inanaxügü ga na naxucuxẽãxũ na tama yemaãcü yadeaxũcèx. ³³ Natürü ga Ngechuchu rü nadauegu, rü norü ngúexũgüxũ nadawenü. Rü Pedruxũ nanga, rü ñanagürü: —¡Choxna ixügachi, Pa Chatanáx! Cuma rü tama Tupana nagu rüxĩnũxũgu curüxĩnũ, erü yatügü nagu rüxĩnũxũgumare nixĩ i curüxĩnũxũ —ñanagürü. ³⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexũgücèx rü duũxũgücèx naca. Rü ñanagürü nüxũ: —Rü ngëxguma texé chowe rüxũxchaũgu, ¡jècü nüxũ tarüxo i tũmaãrũ ngúchaũ, rü ñoma wüxi i curucha ngĩxũ tayaxuxũrũũ namaã tabora i guxũma i ngúxũ i chauxcèx tingexũ, rü chowe tarüxũ! ³⁵ —Erü yíxema tügü maxèchaxèèchaũxè rü tá tayu. Natürü yíxema chaugagu rü ore i mexũgagu yuxe, rü aixcüma tá tamaxũ. ³⁶ —¡Rü tacüwa nüxũ namexũ ya yatü ega ngëxguma nayauxãgu i guxũma i ñoma i naãneãrũ ngëmaxũgü, natürü norü maxũ iyanatauxèègu? ³⁷ —Rü ngëxgumarũũ ta, ¡rü ñuxre i diẽru iyangu na ngëmamaã naxcèx nataxexũ i norü maxũ i wüxi ya yatü? ³⁸ —Rü ngëxguma texé i ñaã duũxũgü i pecaduãxgüxũ i tama yaxõgüxũpéxewa chauxcèx taxãnegu rü naxcèx taxãnegu i chorü ore, rü choma i Tupana Nane i duũxũxũ na chiĩxũ rü tá ta tũmacèx chaxãne i ngëxguma Chaunatüarü poramaã rü norü ore-arü ngeruũgü i daxũcũãx i üünegüxũmaã wenaxãrũ núma chaxũxgu.

9

¹ Rü yexgumarũũ ta ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ñuxre i duũxũgü i nuã ngëxmagüxũ rü tãütãma nayu ñuxmatãta nüxũ nadèux

na ñuxãcü ãëxgacü ya poracü na yiixũ ya Tupana — ñanagürü.

Ngechuchu rü toraxũãcü nangox
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Rü 6 ga ngunexũguwena rü Ngechuchu rü wüxi ga mèxpúnewa naxũ. Rü ínayagagü ga Pedru rü Chaũtiágu rü Cuáũxĩcatama. Rü yéma yema ngúexũgüpéxewa toraxũãcü nangox ga Ngechuchu. ³ Rü niyauracüü ga naxchiru rü nacómüxũchi. Rü nataxuma i yauxchiruxũ i nüxũ cuáxũ na ngémaãcü nacómüxẽãxũ. ⁴ Rü nüxũ nadaugü ga Ería rü Moĩché ga yéma Ngechuchumaã idexagüxũ. ⁵ Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü Ngechuchuxũ: —Pa Ngúexẽeruũx, namexẽchi nixĩ na nuã ingẽxmagüxũ. Rü tá tanaxü ya tomaẽxpüx ya düxenü, rü wüxi ya cuxcèx, rü naĩ ya Moĩchécèx, rü naĩ ya Eríacèx —ñanagürü. ⁶ Rü yema na poraãcü nabaixãchiãëgüxũ ga yema ngúexũgü, rü yemacèx ga Pedru rü tama nüxũ nacuèx ga na ñuxũ ñaxũ. ⁷ Rü yexgumatama wüxi ga caixanexũ ínaruĩ, rü natanügu nayangèixema. Rü yema caixanexũwa inanaxü ga wüxi ga naga ga ñaxũ: —Daa nixĩ ya Chaune ya nüxũ changechaũxũchicü. ¡Rü nüxũ iperüxĩnüë! —ñaxũ. ⁸ Rü yexgumatama nügücüwagu ínadaueguãchitanü, rü taxúexũma ga toguexũ nadaugü, rü Ngechuchuxũxĩcatama. ⁹ Rü yexguma ínaxĩgügu nawa ga guma mèxpúne, rü Ngechuchu nüxna naxãga ga taxúemaãma na nüxũ yaxugüexũ ga yema yéma nüxũ nadaugüxũ, ñuxmatáta yuwa ínadxgu ga nümax. ¹⁰ Rü yemacèx ga yema ngúexũgü rü bexma nüxũ nacuèxgü ga yema nüxũ nadaugüxũ. Natürü nügüna nacagü ga tacüchiga na yiixũ ga:

“Yuwa ínadxgu”, ñaxũ. ¹¹ Rü ñuxũchi ga yema ngúexũgü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: — ¿Tüxcüü i ngúexẽẽruũgü i ore i mugüwa nguxẽẽtaegüxũ rü ñanagürügü:

“Ería tá nixĩ ya nüxĩra cuxũpa núma ücü?” ñanagürügü. ¹² Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Aixcüma nixĩ i Ería na nüxĩra núma naxũxũ na chauxũpa namexẽẽãxũcèx i guxũma. ¿Natürü tüxcüü i ore i ümatüxũwa i ñaxũ:

“Rü Tupana Nane ya duũxũxũ ixĩcü rü tá ngúxũ ninge, rü duũxũgü rü tá nüxũ naxoe”,

ñaxũ? ¹³ Natürü i choma rü pemaã nüxũ chixu, rü Ería rü marü núma naxũ. Natürü ga duũxũgü rü nümagü nanaxwèxegüxũãcüma poraãcü chixri namaã nachopetü, yexgumarüü ga ore ga ümatüxũwa nüxũ yaxuxürüü — ñanagürü.

Ngechuchu nanamexẽẽ ga wüxi ga buxũ ga ngoxo nawa yexmaxũ

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Rü yexguma yema togü ga norü ngúexũgütanüwa nangugügu, rü yéma nüxũ nadaugü ga muxũma ga duũxũgü ga yema ngúexũgüxũ íchomaẽguãchixũ. Rü ñuxre ga ngúexẽẽruũgü ga Moĩchearü mugüwa nguxẽẽtaegüxũ, rü yéma niporagatanücüü namaã ga yema ngúexũgü. ¹⁵ Rü yexguma Ngechuchuxũ nadaugügu ga yema muxũma ga duũxũgü, rü poraãcü nabaixãchiãegü. Rü guxũma naxcèx nibuxmü na nüxũ yanamoxègüxũcèx. ¹⁶ Rü nüma ga Ngechuchu rü nüxna naca, rü ñanagürü nüxũ: —¿Tacü nixĩ i pema namaã naxcèx ípiporagatanücüüxũ? —ñanagürü. ¹⁷ Rü wüxi ga yema duũxũgü ga yéma yexmagüxũ rü nanangãxũ, rü

ñanagürü: —Pa Ngúexěēruũx, nuã cuxcèx tũxũ chaga ya chaune, erü tũmawa nangěxma i wũxi i ngoxo i tũxũ ngegaxěēxũ. ¹⁸ —Rü ngextá ítangěxmaxũwa rü ngěxma tũxũ yaxũxgu rü waixũmũānegu tũxũ naña. Rü tarüchièx, rü tixũxchapũta, rü ngěxma tiyuāchi. Rü marü nüxũ chacèèxũ i curü ngúexũgü na tũmawa ínatèxüchiāxũcèx i ngěma ngoxo, natürü tama nüxũ inaxĩnũ —ñanagürü. ¹⁹ Rü Ngechuchu nanangāxũ, rü ñanagürü: —Pa Duũxũgü i Tama Yaxõgũxũ, ¿ñuxguratáta i pemaã chanuxmaxũ rü yaxna pemaã chaxĩnũxũ? ¡Nuã penaga ya yima bucü! —ñanagürü. ²⁰ Rü Ngechuchuxũtawana nanagagü ga guma bucü. Natürü yexguma Ngechuchuxũ nadèuxgu ga yema ngoxo, rü guma bucũxũ naxü ga na yayuāchixěēxũ. Rü yexma ñaxtũanegu nayangu. Rü yexma nidixegugü, rü narüchièx. ²¹ Rü Ngechuchu rü guma bucünatũna naca, rü ñanagürü: —¿Rü ñuxgumama nixĩ ga naxcèx inaxũgũxũ ga yema? —ñanagürü. Rü guma bucünatü nanangāxũ rü ñanagürü: —Nabuxgumamatama. ²² Rü muèxpũxcũna i ngěma ngoxo rü üxüxetügu rü dexágu nanañaũxũ na ngěmaācü yamáāxũcèx. Rü ngěmacèx ega cumaã nanguxũgu na tacü toxcèx cuxũxũ, ¡rü cuxũ tangechaũtũmũũgü, rü toxũ rüngũxěē! —ñanagürü. ²³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¿Rü tũxcũũ “ega chomaã nanguũxgu”, ñacurũgü? Erü guxũma natauxcha tũmacèx ya yíxema yaxóxě —ñanagürü. ²⁴ Rü yexguma ga guma bucünatü rü tagaācü ñatarũgü: —Chayaxõ. ¡Choxũ rüngũxěē na yexeraācü chayaxõxũcèx! —ñatarũgü. ²⁵ Rü yexguma Ngechuchu nüxũ dèuxgu na muxũma ga duũxũgü marü yexma ngutaquéxexũ, rü nananga ga yema ngoxo. Rü ñanagürü nüxũ: —Pa

ngoxo i Ngegaxěēruũ rü Ngauchixěxěēruũx, jchoma cuxũ chamu na nawa ícuxũxũ ya daa bucü, rü tagutáma wena nagu cuyaxücuxũ! —ñanagürü. ²⁶ Rü yexguma ga yema ngoxo rü aita naxü, rü wenaxârü guma bucüxũ niyuächixěē. Rü ñuxüchi nawa ínaxũxũ, rü ñoma nayuxuchixürüũ yéma nanatèx. Rü yemacèx ga muxüma ga duũxügü rü ñanagürügü: —Marü nayuxuchi nixĩ —ñanagürügü. ²⁷ Natürü ga Ngechuchu rü naxmèxgu nayayauxāchi, rü ínanadaxěē. Rü nüma ga guma bucü rü inachi. ²⁸ Rü yemawena ga Ngechuchu rü wüxi ga ípatagu nayaxücu namaã ga norü ngúexügü. Rü yéma nüxíca nüxna nacagü, rü ñanagürügü nüxü: —Pa Corix, jtüxcüũ i toma rü taxuacüma ítanatèxüchi i ngēma ngoxo? —ñanagürügü. ²⁹ Rü Ngechuchu nanangāxũ rü ñanagürü: —Tama ngēmaācümare ítanatèxüchi i ngēmarüũ ixixũ i ngoxo. Natürü tanaxwèxe i Tupanana tanaxuaxũ i tórü yumüxēwa na nüma ínatèxüchiāxücèx. Rü ngēmaācüxicatama nixĩ i ínaxũxũ —ñanagürü.

*Ngechuchu ru wenaxârü nanaxunagü ga norü yuchiga
(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)*

³⁰⁻³¹ Rü yéma inaxĩāchi rü Gariréaanewa nachopetü. Natürü ga Ngechuchu rü tama nanaxwèxe ga texé nüxũ na cuáxũ ga na yéma nayexmaxũ, yerü norü ngúexügüxũ ínangúexěē. Rü ñanagürü nüxü: —Tupana Nane ya duũxũxũ ixícü, rü duũxügü tá nayayauxgü rü tá nayamèxgü. Natürü tomaēxpüx i ngunexügu rü wena tá ínarüda —ñanagürü. ³² Natürü ga nümagü rü tama meã nüxũ nacuèxgü ga tacüchiga na yiixũ ga yema ore, rü namuũē ga nüxna na nacagüexũ.

¿Texé tá tixĩ ya guxããrũ yexera ixĩxẽ?

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Rũ Capernáũãrũ ãñewa nangugũ. Rũ yexguma ãxwa nayexmagũgu, rũ Ngechuchu nũxna naca, rũ ñanagũrũ: —¿Rũ tacũ nixĩ ga pegũmaã naxcèx piporagaetanũxũ ga namawa? —ñanagũrũ. ³⁴ Natũrũ ga nũmagũ rũ nangeèxgũmare, yerũ ga namawa rũ nachigagu nũgũmaã niporagaetanũ ga texé tiĩxũ ga natanũwa rüyexeramaèxẽ. ³⁵ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ãnarũto, rũ naxcèx naca ga yema 12 ga norũ ngũexũgũ, rũ ñanagũrũ nũxũ: —Rũ ngèxguma texé naxwèxegu na guxãetũwa na taxũxũ, rũ name nixĩ i noxri rũ guxããrũ ñaxtũmaèwa tũgũ taxũxẽ na guxããrũ ngũxẽerũ tiĩxũ —ñanagũrũ. ³⁶ Rũ yemawena rũ norũ ngãxũtanũgu nayachixẽ ga wũxi ga buxũ. Rũ ñũxũchi nachacũũgu yayauxãchiãcũma ñanagũrũ: ³⁷ —Rũ texé ya chauégagu meã nayaxũxe i wũxi i buxũ i ñããrũũ, rũ choxũ nixĩ i tayaxuxũ. Rũ texé ya choxũ yaxũxe, rũ tama choxũxĩcatama tayaxu, natũrũ yima nũma choxũ mucũ ya Chaunatũxũ rũ ta nixĩ i tayaxuxũ —ñanagũrũ.

Texé ya tama taxchi aixe rũ torũ ngũxẽerũ tixĩ

(Mt 10.42; Lc 9.49-50)

³⁸ Rũ yexguma ga Cuãũ rũ ñanagũrũ nũxũ: —Pa Ngũxẽerũũx, nũxũ tadau ga wũxi ga yatũ ga cuégagu ngoxogũ ãwoxũxũ. Natũrũ toma nũxna tanachũxu ga yema, yerũ tama tatanũxũ nixĩ ga nũmax —ñanagũrũ. ³⁹ Natũrũ Ngechuchu nanangãxũ, rũ ñanagũrũ: —Tama name i nũxna na penachũxuxũ. Erũ texé ya chauégagu naxũxe i wũxi i mexũ i Tupanaãrũ poramaã ãxũ, rũ taxucũrũwama yixcama chixri chauchiga tidexa. ⁴⁰ Erũ texé ya tama taxchi aixe, rũ tórũ ngũxẽerũ tixĩ. ⁴¹ Rũ texé ya woo wũxitama i pochiyuãcu i dexá pexna ãxẽ

naxcèx na chorü duũxũgü pixĩgũxũ, rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü tá tũxũ nangẽxma i tũmaãrũ ãmare — ñanagürü.

*Naxãücüma nixĩ na pecadugu inguxũ
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)*

⁴² Rũ ñanagürü ta: —Texé ya pecadugu nanguxẽexẽ i wüxi i ñaã buxũgü i choxũ yaxõgũxũ, rü tũmacèx rü narümemae chi nixĩ i noxtacüma wüxi ya nuta ya tacü tũmanaxãwa tayangacuchi, rü ngẽmaãcü taxtũchiiwa tũxũ tayatáe. ⁴³⁻⁴⁴ —Rũ ngẽxguma chi wüxi ya cuxmẽx pecadugu cuxũ ngxũẽegu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae. Erü narümemae nixĩ i cuboxmẽxãcüma cunayaxu i curü maxũ na tama guxũne ya cuxmẽx ya mexũnemaã nawa quitèxcuchixũcèx ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene ya taguma ixoxũne. ⁴⁵⁻⁴⁶ —Rũ ngẽxguma chi wüxi ya cucutü pecadugu cuxũ ngxũẽegu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae. Erü narümemae nixĩ i cubocutüãcüma cunayaxu i curü maxũ na tama guxũne ya cucutü ya mexũnemaã nawa quitèxcuchixũcèx ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene. ⁴⁷⁻⁴⁸ —Rũ ngẽxguma chi wüxi ya cuxetü pecadugu cuxũ ngxũẽegu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunacaxüchi. Erü narümemae nixĩ i wüxi-tama ya cuxetümaã Tupana ãẽxgacü íixĩxüwa quixücu, na tama guxũne ya cuxetü ya mexũnemaã nawa quitèxcuchixũcèx ya yima üxü ya taguma ixoxũne ya ngoxogü nagu poxcuene i ngextá õxmigü taguma íyuexüwa. ⁴⁹ —Rũ aixcüma ñoma õnawa yücüra nagüxürüũ tá nixĩ na guxátama guxchaxüwa chopetüxũ. ⁵⁰ —Name ya yücüra. Natürü ngẽxguma chi nangeacagu, ¿rũ ñuxãcü tá we-naxãrũ naxãaca? ¿Rũ meã pegüna pedaugü na ñoma

yucüra ya taguma iyarüngeacacürüü na namexüçèx i perü maxü! ¡Rü meã pegümaã pemaxë! —ñanagürü.

10

Ngechuchu namaã nangúexëetae na tama namexü na texé tümamèxü ítáxü
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü Capernáũarü ñanewa inaxüãchi. Rü Yudéaanewa naxüpetü rü ñuxmata natü ga Yudáũarü tocutüwa nangu. Rü yéma rü wenaxärü naxcèx nangutaquéxegü ga duüxügü. Rü nüma rü inanaxügü ga na nangúexëetaexü guxügürüü. ² Rü ñuxre ga Parichéugü rü naxcèx naxí ga na nüxü yaxügüxüçèx yerü chixexügu nananguxëëgüchaü. Rü yemacèx nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —¡Namexü i cuxcèx na wüxi ya yatü rü naxmèxü ínatáxü? —ñanagürügü. ³ Rü nüma nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —¡Rü tacü yíxü ga Moïché pexü muxü? —ñanagürü. ⁴ Rü nümagü nanangãxügü, rü ñanagürügü: —Moïché nüxü nixu ga na tama nachuxuxü na wüxi ya yatü rü ínatámaxü, ega wüxi i popera i tèxgüpane ngíxna naxãxgu —ñanagürügü. ⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —Rü yema na taxúegama na pexĩnüëxügagu nixí ga Moïché ga tama pexna nachúãxü ga pexmèxü na ípetáxü. ⁶ —Natürü noxriarü ügügu, rü Tupana nanaxü ga yatüxü rü ngexü. ⁷ —Rü ngëmacèx ya yatü rü tá nanatü rü naëna nixügachi na naxmèxmaã inaxãüxüçèx. ⁸ —Rü ngëmaãcü i ngëma taxre rü ñoma wüxitama i duüxürüü tá nixígü. Rü marü tãütama taxre nixí, erü wüxi tátama nixí. ⁹ —Rü ngëmacèx taxucürüwa texé nügüna tayaxígachixëë i ngëma taxre i Tupana nügüna mugüxü —ñanagürü. ¹⁰ Rü

yexguma marü ĩpatawa nangugügu, rü norü ngúexũgü rü wenaxãrũ nüxna nacagüe naxcèx ga yema. ¹¹ Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Rü yíxema tümamèxũ ítáxe rü naĩ i ngemaã ãmaxẽ rü pecadu taxü ngĩmaã i ngẽma noxriũcü i tümamèx. ¹² —Rü ngẽxgumarüũ ta, ega wüxi i nge ítèxtegu rü naĩ ya yatümaã naxãtegu, rü ngĩma rü ta pecadu ixü —ñanagürü.

*Ngechuchu rü buxũgüxũ nameãxẽ
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)*

¹³ Rü yéma Ngechuchuxütawa tüxũ nagagü ta ga ñuxre ga buxegü na tüxũ yangögügüxücèx. Natürü ga yema norü ngúexũgü rü inanaxügüe ga tüxũ na yangagüxũ ga guxema tümamaxcügüxũ Ngechuchuxütawa gagüxe. ¹⁴ Rü yexguma yemaxũ nadèuxgu ga Ngechuchu, rü naãewa nangux, rü ñanagürü nüxũ: —Chanaxwèxe i chauxütawa naxĩ i buxũgü. ¡Rü tãxũ i nüxna penachuxuxũ! Erü Tupana ãẽxgacü íxĩxũwa rü tümacèx nixĩ ya yíxema ñaã buxũgürüũ taxuũma i chixexũxũ icuáxe. ¹⁵ —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü texé ya tama wüxi i buxũrüũ Tupanaxũ yaxúxe na tümaãrũ ãẽxgacü yĩxũcèx, rü tagutáma nagu taxücu i ngẽma naãne i Tupana ãẽxgacü íxĩxũwa —ñanagürü. ¹⁶ Rü nüma rü tüxũ naganagütanü ga guxema buãxta, rü tümaërugügu naxüméxãcüma ñanagürü tüxũ: —¡Tupana pexũ rüngüxẽx! —ñanagürü.

*Wüxi ga yatü ga dïeruãxũchixũ Ngechuchumaã nidexa
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)*

¹⁷ Rü yexguma marü inaxũãchichaũgu ga Ngechuchu, rü yéma naxcèx niña ga wüxi ga yatü. Rü napéxegu nayacaxápüxü, rü nüxna naca rü ñanagürü nüxũ: —Pa

Ngúexẽeruũ ya mecüx, ¿tacü tá chaxüxũ na chanayax-
uxücèx i maxũ i taguma gúxũ? —ñanagürü. ¹⁸ Rũ
Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —¿Tüxcüũ,
“Mecü” ñacurügü choxũ? Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya
mecü ixĩcũ, rü nataxuma i to. ¹⁹ Cuma rü marü nüxũ
cucuèx i Tupanaãrũ mugü i ñaxũ:

“¿Tãütáma cumáëta, rü tãütáma naĩ i ngemaã icupe, rü
tãütáma cungítèèx, rü tãütáma doraxũ quixu i
togüchiga, rü tãütáma quidoratèèx, rü tümaga
naxĩnü ya cunatü rü cue!”

ñaxũ —ñanagürü. ²⁰ Rũ yexguma ga guma yatü
rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngúexẽeruũx, rü chorü
bucümatama meã chanaxaure i guxũma i ngẽma mugü i
nüxũ quixuxũ —ñanagürü. ²¹ Rũ yexguma ga Ngechuchu
rü nüxũ nangechaũãcüma nüxũ nadawenü, rü nanangãxũ
rü ñanagürü: —Rũ wüxixicatama cuxũ nataxu. ¿Rũ íixũ,
rü namaã yataxe i guxũma i curü ngẽmaxũgü, rü ñuxüchi
togü i ngearü ngẽmaxũãxgüxũna naxã i ngẽma curü
natanü! Rũ ngẽmaãcü tá cuxũ nangẽxma i cuchica i
daxüguxũ i nañewa. Rũ ngẽmawena rü marü name
i chowe curüxũ —ñanagürü. ²² Natürü nüma ga guma
yatü rü nanaxixãchiãë ga yexguma nüxũ naxĩnügu ga
yema ore. Rũ nangechaũãcüma ínixũ, yerü namuxüchi ga
norü yemaxügu. ²³ Rũ Ngechuchu rü nüxũ nidaugüãchi,
rü ñanagürü norü ngúexũgüxũ: —Naguxchaxüchi tá
nixĩ na Tupana ãëxgacü íyixũwa na yachocuxũ i ngẽma
dĩeruãxüchigüxũ —ñanagürü. ²⁴ Rũ nabaixãchiãëgü
ga norü ngúexũgü namaã ga yema ore. Natürü ga
Ngechuchu rü wenaxãrũ namaã nüxũ nixu, rü ñanagürü:
—Pa Chauxacügüx, ñuxãcü wüxi i guxchaxüchixũ nixĩ

na Tupana ãëxgacü íyíxüwa na yaxücuxü i wüxi i duüxü. ²⁵ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ñoma wüxi i cameyu na taxucürúwama wüxi ya ucumaxëtüwa naxüpetüxüärü yexera narüguxchamaë naxcèx i wüxi i duüxü i dïëruãxüchixü na yaxücuxü i ngextá Tupana ãëxgacü íxíxüwa —ñanagürü. ²⁶ Rü yexguma yemaxü naxínüëgu ga norü ngúexügü, rü yexeraäcü nabaixächiaëgü. Rü nügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Rü texé tá éxna tixí ya nayaxúxe i maxü i taguma gúxü? —ñanagürügü. ²⁷ Rü Ngechuchu rü nüxü nadawenü, rü nanangãxü rü ñanagürü nüxü: —Yatügü rü taxuacüma nügü namaxëë, natürü Tupanaãxü rü natauxcha i ngëma, erü Tupanacèx rü nataxuma i tacü i guxchaxü —ñanagürü. ²⁸ Rü yexguma inanaxügü ga Pedru ga na yadexaxü, rü ñanagürü nüxü: —Toma rü marü yéma tanawogü ga guxüma ga torü yemaxügü na cuwe tarüxíxücèx —ñanagürü. ²⁹⁻³⁰ Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Aixcüma pemaã nüxü chixu rü texé ya chaugagu rü ore i maxëxëëruügagu tümapatana, rü éxna tümaëneëgüna, rü éxna tümaëyèxgüna, rü éxna tümaëna, rü éxna tümanatüna, rü éxna tümamaxücügüna, rü éxna tümaänegüna ngema ixüxë, rü tá tanayaxu i tümaärü natanü. Rü aixcüma ñuxma i ñoma i naãnewa rü tá tanayaxu i 100 éxpüxcüna ya tümapatagü, rü tümaëneëgü, rü tümaëyèxgü, rü tümaëgü, rü tümamaxücügü, rü tümaänegü. Natürü ngëxgumarüü tá ta tanayaxu i ngúxügü i togü tá tüxü ingexëëgüxü. Natürü yixcamaxüra i daxüguxü i naãnewa rü tá tanayaxu i maxü i taguma gúxü. ³¹ —Natürü muxüma i nümaxü i ñuxma ñoma i naãnewa duüxügü wixpéxewa ügüxëëxü,

rü daxũguxũ i naãnewa rü Tupana tá wixweama nanaxũgũxẽẽ. Rü muxũma i nũmaxũ i ñuxma ñoma i naãnewa duũxũgũ wixweama ügũxẽẽxũ, rü daxũguxũ i naãnewa rü Tupana tá wixpẽxewa nanaxũgũxẽẽ — ñanagürü.

*Ngechuchu rü wenaxãrũ nanaxunagũ ga norü yuxchiga
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)*

³² Rü Yerucharẽuwaama naxĩ. Rü nüma ga Ngechuchu rü norü ngũexũgũpẽxegu nixũ. Rü nümagũ rü nabaixãchiãẽgũ, rü yema togũ ga duũxũgũ ga wixweama ägũxũ rü namuũẽ. Rü Ngechuchu rü wenaxãrũ noxrũwama naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngũexũgũ. Rü inanaxũgũ ga namaã nüxũ na yaxuxũ ga tacũ tá nüxũ na ngupetũxũ. ³³ Rü ñanagürü nüxũ: —Pema nüxũ pecuèx na marü ingaicaxũ na Yerucharẽuwa ingugũxũ. Rü ngema rü duũxũgũ rü tá chixri chomaã nachopetü. Rü paigüarü äẽxgacũgũ rü ngũexẽẽruũgũ i ore i mugüwa ngũxẽẽtaegũxũna tá choxũ naxuaxũgũ. Rü nümagũ rü tá chomaã nanaxuegugũ na chayuxũ, rü tá ngẽma Dumacũãxgũna choxũ namugũ. ³⁴ Rü ngẽmagũ tá nixĩ i chaugu idauxcũraũgũxũ. Rü tá choxna nacuaixgũe, rü tá choxna nanaçuaixcagũ, rü tá choxũ nayuxẽẽgũ. Natürü tomaẽxpũx i ngunexũguwena táxarü chamaxũ —ñanagürü.

*Chaũtiágu rü Cuáũ rü wüxi ga ngũxẽẽcèx ínacagũ
(Mt 20.20-28)*

³⁵ Rü Ngechuchucèx naxĩ ga Chaũtiágu rü Cuáũ ga Zebedeu nanegũ, rü ñanagürügũ nüxũ: —Pa Ngũxẽẽruũx, tanaxwèxe i toxcèx cunaxü i ngẽma ngũxẽẽ i naxcèx tá cuxna taçaxũ —ñanagürügũ. ³⁶ Rü

nüma rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Tacü nixĩ i penaxwèxexũ na pexcèx chanaxüxũ? —ñanagürü. ³⁷ Rü ñanagürügü: —Rü ngëxguma ãëxgacüxũ quingucuchigu, rü tanaxwèxe na wüxie i toma rü curü tügünecüwawa tarüttoxũ, rü togue i curü toxwecüwawa —ñanagürügü. ³⁸ Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Pema rü tama nüxũ pecuèx na tacücèx ípeçaxũ. ¿Rü pexũ chi natauxchaxũ i na peyaxaxüxũ i ngëma axexũ i üxchiüxũ i choma tá chixaxüxũ? ¿Rü namaã chi peporaexũ i ngëma ngúxũ i tá chingexũ? —ñanagürü. ³⁹ Rü nümagü nanangãxügü rü ñanagürügü: —Ngëmaãcü, namaã tá taporae —ñanagürügü. Rü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Aixcüma tá nixĩ i chauxrüü peyaxaxüxũ i ngëma axexũ i üxchiüxũ rü chauxrüü ngúxũ na pingegüxũ. ⁴⁰ —Natürü ngëma chorü tügünecüwawa rü chorü toxwecüwawa na perütogüxüçèx, rü tama choxméxwa nangëxma na pexna chanaxãxũ, erü Chaunatü tá tüxna nanaxã ya yíxema tümacèx íyíixê —ñanagürü. ⁴¹ Rü yexguma yemaxũ naxĩnüëgu ga yema togü ga 10 ga ngúexügü, rü Chaütiágumaã rü Cuáümaã nanuê. ⁴² Natürü Ngechuchu naxcèx naca rü ñanagürü nüxũ: —Pema nüxũ pecuèx i togü i nachiüãnegüwa rü nangëxmagü i ãëxgacügü i nügü nacüxügü na namexũ na nuãcü namuãxũ i norü duüxügü. Rü ngëma ãëxgacügü i taxügü rü norü duüxügüarü yora nügü nixígüxêê. ⁴³ —Natürü täütáma ngëmaãcü nixĩ i petanüwa. Erü ngëxguma texé naxwèxegu na guxãärü yexera na tiixũ i petanüwa, rü name nixĩ i noxri rü guxãärü ngüxêëruü na tiixũ. ⁴⁴ —Rü ngëxguma chi texé i petanüwa naxwèxegu na tümamücügüeru na tiixũ, rü name nixĩ i noxri rü

guxũma i tũmamũcũgũarũ ngũxẽẽruũ na tĩixũ. ⁴⁵ — Rũ woo i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chĩixũ, rũ tama togũ choxũ rũngũxẽẽxũcèx nixĩ i nũma chaxũxũ. Natürũ nũma chaxũ na duũxũgũxũ charũngũxẽẽxũcèx rũ naxcèx ichanaxãxũcèx i chorũ maxũ, na ngẽmaãcũ chanaxũtanũxũcèx na norũ pecadugũna ínanguxũxũcèx i muxũma i duũxũgũ —ñanagürũ.

*Bartiméũ ga ngexetũcũxũ narũmexẽẽ ga Ngechuchu
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)*

⁴⁶ Rũ Yericũarũ ãnẽwa nangugũ. Rũ Ngechuchuwe narũxĩ ga norũ ngũexũgũ rũ muxũma ga togũ ga duũxũgũ. Rũ yexguma guma ãnẽarũ guxwa nangugũchaũgu ga nũxna na ínachoxũxũ, rũ yẽma namacũwawa narũto ga wũxi ga ngexetũcũ ga Bartiméũgu ãgacũ ga Timéũ nane. ⁴⁷ Rũ yexguma guma ngexetũcũ nũxũ ãnũgu ga Ngechuchu ga Nacharétucũãx na yĩixũ ga guma yẽma ũpetũcũ, rũ inanaxũgũ ga poraãcũ aita na naxũxũ, rũ: — Pa Ngechuchu ya Dabítanũxũx, ¡cuxũ changechaũtũmũũ! —ñanagürũ. ⁴⁸ Natürũ muxũma ga yema duũxũgũ rũ ãnanangaxũchigũama ga na iyanangeáxũcèx. Natürũ ga nũma rũ yexeraãcũ aita naxũama, ñaxũmaã: —Pa Dabítanũxũx, ¡cuxũ changechaũtũmũũ! —ñaxũmaã. ⁴⁹ Rũ yexguma ga nũma ga Ngechuchu rũ inayachiãchi, rũ ñanagürũ: —¡Naxcèx peca! —ñanagürũ. Rũ guma ngexetũcũcèx nacagũ, rũ ñanagürũgũ: —¡Nataãẽ rũ inachi! Rũ cuxcèx nixĩ i naçaxũ —ñanagürũgũ. ⁵⁰ Rũ guma ngexetũcũ rũ yexacũ nanaña ga norũ gáuxũchiru. Rũ inayuxnagũ rũ Ngechuchucèx nixũ. ⁵¹ Rũ Ngechuchu nũxna naca, rũ ñanagürũ nũxũ: —¡Tacũ nixĩ i cunaxwèxexũ na

cuxcèx chanaxüxũ? —ñanagürü. Rû nüma ga guma ngex-etücü, rû nanangãxũ, rû ñanagürü: —Pa Ngúexẽeruũx, chanaxwèxe na chidauchixũ —ñanagürü. ⁵² Rû yexguma ga Ngechuchu, rû ñanagürü nüxũ: —¡Ëcü, íxũ! Rû marü cuxcèx nitaane erü cuyaxõ —ñanagürü. Rû yexgumatama ga guma ngexetücü rû nidauchi, rû Ngechuchuwe narüxũ ga namawa.

11

Ngechuchu rû Yerucharéũgu naxücu
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Cu 12.12-19)

¹ Rû marü Yerucharéũärü ngaicamana nangugü ga Oríbunecüarü Mèxpúneärü ngaicamana yexmagüne ga ñanexãcüğü ga Bechagué rû Betániã. Rû yexguma yéma nangugüğü, rû Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexüğü. ² Rû ñanagürü nüxũ: —¡Gua tórü toxmèxtawa ngëxmane ya ñanexãcüwa pexí! Rû ngëxguma nawa pengugüğü, rû ngëxma tá nüxũ peyangau i wüxi i buru i ngëxma ngaxũxũ i taguma texé natagu aunagüxũ. ¡Rû peyawëxũ rû nuã penaga! ³ —Rû ngëxguma texé pexna caxgu na tacücèx peyawëxũxũ i ngëma buru, ¡rû tümamaã nüxũ pixu rû ñapegüğü:

“Torü Cori nanaxwèxe, rû ñuxma tátama nanataeguxẽẽ”, ñapegüğü! ⁴ Rû yéma naxí. Rû yexma namacüwagu nüxũ nayangaugü ga yema buru ga wüxi ga ñpataèxütagu ngaxũxũ. ⁵ Rû ñuxre ga duũxüğü ga yéma yexmagüxũ rû nüxna nacagüe, rû ñanagürüğü: —¡Tacü ípexüe? ¡Rû tüxcüü peyawëxũ i ngëma buru? —ñanagürüğü. ⁶ Rû nümagü ga yema ngúexüğü, rû yema ore ga Ngechuchu namaã nüxũ ixuxũãcü nanangãxüğü. Rû yemacèx tama nüxna nanachüxgü. ⁷ Rû natagu nanaçhagümü ga naxchirugü. Rû yemaäcü

Ngechuchuxũtawana nanagagũ. Rũ nũma ga Ngechuchu rũ natagu naxaunagũ. ⁸ Rũ muxũma ga duũxũgũ rũ naxchirumaātama nanaçhamagũ. Rũ togũ rũ naĩxátũgũ ga nañnewa nadaũxũmaã nayaçhamagũ. ⁹ Rũ yema duũxũgũ ga napéxegu ãgũxũ rũ yema togũ ga wixweama ãgũxũ, rũ tagaãcü ñanagürũgũ: —¡Cuxũ ticuèxũxũgũ! ¡Rũ naxũũne ya daa Tupanaegagu núma ũcü! ¹⁰ ¡Rũ ãëxgacũ ya Dabírũxũ namecũmaxũchi ya daa ãëxgacũ ya núma ngucũ! ¡Rũ pema rũ ta, Pa Daxũcüãx, rũ nüxũ picuèxũxũgũ ya Tupana! —ñanagürũgũ. ¹¹ Rũ Yerucharéũgu naxũcu ga Ngechuchu, rũ tupauca ga taxũnecèx nixũ. Rũ meãma guxũwama inanadauaxũne. Rũ ñuxũchi yema norũ 12 ga ngúexũgũmaã Betániããrũ ñanecèx nataegu, yerũ marũ nayáuanne.

Ngechuchu rũ orix ga iguera ga ngearũ oõxũmaã chixexũ naxuegu

(Mt 21.18-19)

¹² Rũ moxũãcü yexguma Betániãwa inaxĩãchigu ga Ngechuchu rũ nataiya. ¹³ Rũ yaxũgu nüxũ nadau ga wũxi ga orix ga iguera ga ãátũxũ. Rũ nũma ga Ngechuchu rũ naxcèx nixũ na íyadauãxũcèx rũ ngoxi nayexmèx ga norũ o. Natürũ yexguma naxũtawana nanguxgu, rũ taxuũma inayangau, rũ naátũxũxĩcatama, yerũ tauta norũ owa nangu. ¹⁴ Rũ yexguma rũ ñanagürũ igueraxũ: — ¡Tagutáma texé wena cuzũ tamúãrũ oõx! —ñanagürũ. Rũ norũ ngúexũgũ rũ nüxũ naxĩnũe ga yema.

Ngechuchu ínanawoxũ ga yema tupauca ga taxũnewa taxegũxũ ga duũxũgũ

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Cu 2.13-22)

¹⁵ Rū yexguma Yerucharéüwa nangugügu, rū Ngechuchu rū tupauca ga taxũnegu naxücu. Rū inanaxügü ga na ínawoxũäxũ ga yema yéma tacümaã taxegüxũ rū naxcèx taxegüxũ. Rū nanangüegutanü ga norü mechagü ga yema duũxügü Tupanaarü ãmarewa mexũ ga diërumaã taxegüxũ rū muxtucumaã taxegüxũ. ¹⁶ Rū nanachuxu ga texé tacü na yéma ngepetüxũ tupauca ga taxũnemachiawa. ¹⁷ Rū inanaxügü ga na nangüexëëtaexũ, rū ñanagürü: —Tupanaarü ore i ümatüxüwa rū ñanagürü:

“Chopata rū guxüma i nachiüãnecüãxgüarü yumüxëpataũgu tá naxãega”,
ñanagürü. Natürü pema rū ngítèèxgüxüpataũ peyaxixëë —ñanagürü. ¹⁸ Natürü yexguma yemaxũ naxĩnüëgu ga paigüarü äëxgacügü rū ngüexëëruügü ga Moïchëarü mugüwa nguxëëtaegüxũ, rū inanaxügüe ga naxcèx na nadaugüxũ ga ñuxãcü Ngechuchuxũ na yamèxgüxũ. Natürü duũxügüxũ namuüë, rū yemacèx taxucürüwama duũxügüpegu nayayauxgü. Yerü nüma ga duũxügü rū namaã nataãxëgü ga yema Ngechuchuarü nguxëëtae. ¹⁹ Natürü yexguma marü nayáuanegu, ga Ngechuchu rū norü ngüexügümaã nawa ínachoxũ ga guma ãane.

Narüñexë ga yema iguera ga ngearü oóxũ
(Mt 21.20-22)

²⁰ Rū moxüãcü pèxmama rū igueraxütawa nachopetü. Rū yéma nüxũ nadaugü ga na nañexëxũ ñuxmata naxchúmèxãwa nangu. ²¹ Rū yexguma ga Pedru rū nüxna nacuèxãchi ga yema ñeãcü ngupetüxũ, rū ñanagürü Ngechuchuxũ: —Pa Ngüexëëruüx, dücax i iguera ga chixexũ namaã cuxuegüxũ, rū marü narüñexë

—ñanagürü. ²² Rû Ngechuchu nanangãxũ, rû ñanagürü:
 —¡Nüxũ peyaxögü ya Tupana! ²³ —Rû aixcüma pemaã
 nüxũ chixu rû ngëxguma chi wüxie daa mèxpúnexũ
 tamuxgu na yaxügachixücèx rû taxtü i taxũchiüwa
 nügü na yatáexücèx, rû chi pega naxĩnü, ega aixcüma
 peyaxögüãcüma nüxũ ngëma ñapegügu. ²⁴ —Rû
 ngëmacèx pemaã nüxũ chixu rû guxüma i ñacü i naxcèx
 ípexaxũ i perü yumüxëwa, rû name nixĩ na peyaxögüxũ
 na marü penayaxuxũ, rû aixcüma tá penayaxu. ²⁵ —
 Rû ngëxguma peyumüxëgügu, natürü nangëxmagu i
 ñacücèx texémaã na penuëxũ, ¡rû tüxũ nüxũ pengechaũ!
 na Penatü ya daxügücü rû ta pexũ nüxũ nangechaüxücèx
 i perü pecadugü. ²⁶ —Natürü ngëxguma pema tama tüxũ
 nüxũ pengechaügügu, rû Penatü ya daxügücü rû tá ta
 tãütama pexũ nüxũ nangechaũ —ñanagürü.

*Ngechuchuna nacagüe na texéarü oregagu tupauca ga
 taxünewa nanguxëëtaexũ
 (Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)*

²⁷ Rû yemawena rû Yerucharéücèx nawoegu.
 Rû yexguma Ngechuchu rû tupauca ga taxünegu
 yaxügüchigüyane, rû naxcèx naxĩ ga paigüarü ãëxgacügü,
 rû ngüexëëruügü ga Moïchéarü mugüwa nguxëëtaegüxũ,
 rû Yudfugüarü ãëxgacügüerugü. ²⁸ Rû nüxna nacagüe, rû
 ñanagürügü: —¡Texéarü mugagu nixĩ i cunaxüxũ i ngëma
 núma cuxüxũ? ¡Rû texé cuxũ tamu na cunaxüxücèx i
 ngëma? —ñanagürügü. ²⁹⁻³⁰ Rû yexguma ga Ngechuchu
 rû nanangãxũ, rû ñanagürü nüxũ: —Choma rû tá ta pexna
 chaca, rû ngëxguma choxũ pengãxügu i ngëma pexna
 naxcèx chaçaxũ, rû choma rû tá ta pemaã nüxũ chixu

na texé choxũ muxũ na chanaxũxũcèx i ngẽma. ¿Rũ texé tanamu ga Cuáũ na duũxũgũxũ ínabaiũxẽẽxũcèx? ¿Rũ Tupana yĩxũ ga namucü rü éxna duũxũgũmare? —ñanagürü. ³¹ Rũ yexguma ga nũmagü rü inanaxügüe ga nügümaã na yaporagatanüçüxũ, rü ñanagürügü: —Rũ ngẽxguma chi:

“Tupana núma nanamu”, ñagügügu, rü nüma rü chi ñanagürü tüxũ:

“¿Tüxcüũ ga tama nüxũ peyaxõgũxũ?” ñanagürü chi tüxũ. ³² ¿Rũ ñuxücürüwa rü:

“Yatügũmare núma nanamu”, ñatarügügü tá? Rũ yema ñanagürügü yerü duũxũgũxũ namuũẽ. Yerü guxũma ga duũxügü rü nayaxõgü rü aixcũma Tupana nanamu ga Cuáũ na nüxũ yaxuxũcèx ga norü ore. ³³ Rũ yemacèx Ngechuchuxũ nangãxũgü, rü ñanagürügü: —Tama nüxũ tacuèx ga texé núma na namuxũ ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũ —ñanagürügü. Rũ yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Choma rü ta täütáma pemaã nüxũ chixu na texé choxũ muxũ na chanaxũxũ i ngẽma choxna naxcèx peçaxũ —ñanagürü.

12

Ore i puracütanüxũ i chixexũgügu ixuxũ
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Rũ Ngechuchu rü inanaxügü ga ore ga cuèxruũgügu ixuxũmaã na nangüexẽẽtaexũ. Rũ ñanagürü nüxũ: —Nayexma ga wüxi ga yatü ga norü naãnegu ubanecü ücü. Rũ ínanaxõgegu, rü nanaxü ga wüxi ga ubaarü yauxtüxũxũchica, rü wüxi ga dauxũtaechica na meã nüxna nadauxũcèx ga guxũma. Rũ ñuxũchi ñuxre ga puracütanüxũna nüxũ nadauxẽẽ. Rũ namaã

nanamexêẽ na ngãxũgu namaã ngĩxũ yatoyexũcèx ga yema ubatanü. Rü ñuxũchi ga yema naãneãrũ yora rü to ga nachiuãnewa naxũ. ² —Rü yexguma nawa nanguxgu ga na yadauxũ ga yema ubagü, rü guma yatü rü yéma puracütanüxũgüxũtawawa nanamu ga wüxi ga norü duũxũxũ na naxcèx íyaxũcèx ga yema ubagü ga nüxna üxũ. ³ —Natürü yema puracütanüxũgü rü nayayauxgü, rü nanaçuaixgü ga guma yatüarü duũxũ. Rü taxuũma ga ubagü nüxna naxãgü, rü yemaãcü ínayamugü. ⁴ —Rü yexguma ga guma yatü rü to ga norü duũxũxũ yéma namu. Natürü ga guma rü nayamèxèrugü, rü namaã naguxchigagü. ⁵ —Rü yexguma rü to ga norü duũxũxũ yéma namu. Natürü nayamèxgü. Rü yemawena, rü yéma nanamugü ga muxũma ga togü ga norü duũxũgü. Natürü ga yema puracütanüxũgü rü nayaçuaixgü ga ñuxre, rü togü rü nanadai. ⁶ —Rü yexguma rü nüxũ ínayaxü ga nanexũchi ga poraãcü nüxũ nangechaũcü. Rü düxwa guma nanexũ yéma namu, yerü nüma nagu naxĩnũgu rü chi nanega naxĩnüẽ ga yema puracütanüxũgü. ⁷ —Natürü yexguma guma cori nanexũ nadaugüga ga yema puracütanüxũgü, rü nügümaã ñanagürügü:

“Ngẽmaãrũ tá nixĩ i ñaã naãne i yixcama. ¡Rü ngĩxã tayamèxgü na tóxrü na yĩxũcèx!” ñanagürügü. ⁸ —Rü yemaãcü nayayauxgü, rü nayamèxgü. Rü yema ubanecüpechinüwa nayatèxgü ga naxũne. ⁹ —Rü ñuxma rü pexna chaca, ¿pexcèx rü tacü tá naxü ya yima ubanecüarü yora namaã i ngẽma puracütanüxũgü i chixexũgü? Rü dücax, rü ngẽma tá naxũ, rü tá nanadai i ngẽma puracütanüxũgü, rü togüna tá nanaxã i ngẽma ubanecü. ¹⁰ —¿Taguma éxna nawa pengúe i Tupanaãrũ ore i ümatüxũ? Erü ngẽmawa rü ñanagürü:

“Rü yima nuta ya mecü ya ñärü üruũgü nüxũ oechirécü, rü ñuxma rü yimatama nixĩ ya Tupana nüxĩra yaxücuchicü na namaã inaxügüãxũcèx ya ñpata. ¹¹ Rü tórü Cori ya Tupana nixĩ ga naxücü ga yema, rü ñuxma rü namexèchi i taxcèx”, ñanagürü i ngêma ore. ¹² Rü yexguma ga yema paigüarü ãëxgacügü, rü ngúexèëruũgü ga Moĩchëarü mugüwa nguxèëtaegüxũ, rü Yudíugüarü ãëxgacügüerugü, rü Ngechuchuxũ niyauxgüchaũ. Yerü nüxũ nacuèxgü ga nachiga na yĩxũ ga yema ore ga cuèxruũgu yaxuxũ. Natürü duũxũgüxũ namuũë rü yemacèx taxuũma namaã naxüe. Rü nüxna yéma ínixĩmare.

Ãëxgacüaxũ dĩërumaã naxütanüxũchiga

(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Rü yexguma ga yema ãëxgacügü rü Ngechuchuxütawa nanamugü ga ñuxre ga norü duũxũgü ga Parichéugü rü Erodetanüxũgü na nüxna yacagüexũcèx, rü ngoxi tacü rü chixexũ ga dexamaã nüxũ nangãxũ na yemaãcü ãëxgacügüxütawa na íyaxuaxũgüãxũcèx. ¹⁴ Rü nümagü rü naxütawa naxĩ, rü ñanagürügü nüxũ: —Pa Ngúexèëruũx, nüxũ tacuèx rü aixcüma nixĩ i ngêma nüxũ quixuxũ i ore. Rü tama duũxũgügamare cuxĩnü, erü tama norü düxétüxũnegu cudawenü, natürü nacüma nixĩ i cungugüxũ. Rü aixcüma cunangúexèë i duũxũgü na Tupana naxwèxexũãcüma namaxèxũcèx. ¡Tomaã nüxũ ixu! Rü ngêma dĩëru ya ãëxgacü ya tacü ya Dumacũãx totanüwa ngĩxũ yauxchaũcü ¿rü namexũ yĩxũ na nüxna ngĩxũ taxãxũ, rü éxna tama? —ñanagürügü. ¹⁵ Natürü ga Ngechuchu rü nüxũ nacuèxama ga na chixexũgu namaã naxĩnüxũ ga yema duũxũgü woo meã namaã na yanadexagüxũ. Rü

yemacèx ñanagürü nüxũ: —¿Tüxcüũ chixexũgu choxũ penguxẽechaũxũ? ¡Nuã ngĩxũ pinge i wüxitachinü i dñeru na ngĩxũ chadauxücèx! —ñanagürü. ¹⁶ Rũ yéma naxütawa ngĩxũ nangegü ga wüxitachinü ga dñeru. Rũ Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¿Texéchicünèxã rü texééga nixĩ i ngĩgu üxũ? —ñanagürü. Rũ nümagü nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —Dumacũãx ya ãëxgacü ya tacüchicünèxã nixĩ —ñanagürügü. ¹⁷ Rũ yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Ãëxgacüna ngĩxũ pexã i ngẽma ãëxgacüarü ixĩcü, rü Tupanana ngĩxũ pexã i ngẽma Tupanaärü ixĩcü! —ñanagürü. Rũ yexguma yema orexü naxĩnüëgu, rü namaã nabaixãchiãëgü.

*Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi wena namaxẽ i duũxũgü
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)*

¹⁸ Rũ yemawena rü Ngechuchuxütawa ínayadaugü ga ñuxre ga Chaduchéugü. Rũ nümagü nixĩ i nüxũ yaxugüexũ na tagutáma wena namaxëxũ i yuexũ. Rũ yemacèx Ngechuchuna nayacagüe, rü ñanagürügü: ¹⁹ — Pa Ngúexëëruũx, Moĩchéarü mugüwa rü ñanagürü: “Rũ ngëxguma wüxi ya yatü naxmèx ngexacüyane nayuxgu, rü name nixĩ i naëneëtama ngĩmaã naxãmèx i ngẽma yutecü i naxũmèx, na ngẽmaãcü naxãxãcüxücèx ya naëneë ga marü yucü”, ñanagürü ga yema ore. ²⁰ —Dücèx, nayexma ga 7 ga nügüeneëgü. Rũ naxãmèx ga guma yacü, natürü tauta naxãxãcüyane nayu. ²¹⁻²² —Rũ yexguma ga naĩ ga naëneë nüxĩ ngĩmaã naxãmèx ga yema ngecü, natürü guma rü ta nayu rü nangexacü. Rũ yexguma ga guma norü tomaëxpüx ga naëneë nüxĩ ngĩmaã naxãmèx, natür ü yexgumarüütama nüxũ nangupetü. Rũ yemaãcü, gucüma ga guma 7 ga nügüeneë rü ngĩmaã naxãmèx ga yema nge.

Rü gücuma nayue tauta naxãxãcüyane. Rü düxwa ngĩma rü ta iyu ga yema nge. ²³ —Rü dücax, ngẽxguma yuexũ wena maxẽgu, ¿rü ngexcürüücü naxmèx tá iyixĩ i ngẽma nge? Yerü gücuma ga guma 7 ga nügüeneẽgü ngĩmaã naxãmèx —ñanagürügü. ²⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ, rü ñanagürü nüxũ: —Pema rü ípetüe erü tama nüxũ pecuèx i Tupanaärü ore i ümatüxũ, rü tama nüxũ pecuèx i ñuxãcü na naporaxũ ya Tupana. ²⁵ —Rü ngẽxguma yuexũ wena maxẽgu, rü taxúetáma tixãmèxgü rü éxna tixãtegü. Erü daxũcüãx i Tupanaärü orearü ngeruügürüü tá tixĩgü i ngẽxguma. ²⁶ —Pema choxna peca i yuexũärü dagüchiga. ¿Natürü tama éxna nawa pengúe i Tupanaärü ore ga Moĩché ümatüxũ ga naixãcü ga íyaxratanünechigaxũ íyaxuxũwa? Erü yema orewa rü Moĩchéxũ ñanagürü ga Tupana:

“Choma nixĩ i Abráüärü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü Acobuarü Tupana”,

ñanagürü. ²⁷ —Rü ngẽma orewa nüxũ tacuèx rü Tupana rü maxẽxũärü Tupana nixĩ rü tama yuexũärü Tupana nixĩ, erü Tupanaarü ñnüwa rü taxúema tayu. Rü ngẽmaãcü i pema rü poraãcü ípetüe —ñanagürü.

Ngẽma Tupanaärü mu i güxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ

(Mt 22.34-40)

²⁸ Rü wüxi ga ngúexẽëruũ ga Moĩchéarü mugüwa nguxẽëtaexũ, rü nüxũ naxĩnü ga yema togü ga namücügü ga Ngechuchumaã na íyaporagatanücüxũ. Rü nüma rü nüxũ nicuèxãchi ga meãma na nangãxũãxũ. Rü yemacèx Ngechuchucèx nixũ, rü nüxna naca, rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngúexẽëruũx, ¿ngëxürüüxũ i Tupanaärü mu nixĩ i güxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ? —ñanagürü.

²⁹ Rū Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngẽma Tupanaärü mu i guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ, rü ñaã nixĩ, ñanagürü:

“¡Iperüxĩnüë, Pa Iraéanecũãxgü! Rū nüma ya Cori ya tórü Tupana, rü yixicatama nixĩ ya tórü Cori. ³⁰ ¡Rü nüxũ nangechaũ ya Cori ya curü Tupana guxũne ya curü maxünemaã, rü guxũ i cuãemaã, rü guxũ i nagu curüxĩnüxũmaã, rü guxũ i curü poramaã!”

ñanagürü. ³¹ —Rü ngẽma norü taxre i Tupanaärü mu, rü ñanagürü:

“¡Rü nüxũ nangechaũ i cumücü na cugü cungechaũxürüü!”

ñanagürü. Rū nataxuma i to i Tupanaärü mu i ngẽmagüarü yexera ixĩxũ —ñanagürü. ³² Rū yexguma ga yema ngúexẽeruũ ga mugüwa nguxẽëtaexũ, rü ñanagürü Ngechuchuxũ: —Marü name, Pa Ngúexẽeruũx, erü aixcüma nixĩ i ngẽma nüxũ quixuxũ na wüxixicatama na yĩixũ ya Tupana, rü nataxuma ya naĩ. ³³ —Rü ngẽma Tupanaxũ na ingechaũxũ guxũne ya tórü maxũnemaã, rü guxũ i nagu rüxĩnüxũmaã, rü guxũ i tórü poramaã, rü nüxũ na ingechaũxũ i tamücü i yigü na ingechaũxürüü, rü ngẽma rü guxũma i carnerugü i Tupanacèx idèixũ rü íguxüarü yexera narümemaë —ñanagürü. ³⁴ Rū yexguma Ngechuchu nüxũ dèuxgu ga mexũgu na naxĩnüácüma na nangãxũãxũ ga yema ngúexẽeruũ ga mugüwa nguxẽëtaexũ, rü ñanagürü nüxũ: —Marü tama taxũ cuxũ nataxu na cunayaxuxũ ya Tupana na curü ãëxgacü yĩxũcèx —ñanagürü. Rü yemawena rü marü taxuũma nügü naporaxẽë na nüxna yacachigüxũcèx.

¿Texé nane nixĩ ya Cristu?

(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

³⁵ Rũ yexguma tupauca ga taxũnewa ínangúexẽẽtaeyane ga Ngechuchu, rũ duũxũgũna naca, rũ ñanagũrũ: —¿Tũxcũũ nixĩ i ngẽma ngúexẽẽruũgũ i mugũwa nguxẽẽtaegũxũ i ñagũxũ:

“Yima Cristu ya Tupana nũxũ unetacũ rũ nuxcũmaũcũ ga ãẽxgacũ ga Dabítaa nixĩ”, ñagũxũ? ³⁶ —¿Rũ ñuxãcũ i ngẽmaãcũ yadexagũxũ? Yerũ nũmatama ga Dabí, rũ yexguma Tupanaãe i Üünexũ naãẽwa ideaxgu rũ ñanagũrũ:

“Cori ya Tupana rũ chorũ Corixũ ñanagũrũ: ‘¡Nuã chorũ tũgũnecũwawa rũto ñuxmatáta nũxũ charũporamaẽ i curũ uwanũgũ na cuga naxĩnũxũcè!’ ” ñanagũrũ ga yema orewa. ³⁷ —¿Natũrũ ñuxcũrũwa i Dabítaa yĩxũ ya Cristu, ega nũmatama ga Dabí, rũ norũ Corimaã naxuãgu? —ñanagũrũ. Rũ yema muxũma ga duũxũgũ ga yéma yexmagũxũ, rũ taãẽcũma Ngechuchuaxũ inarũxĩnũẽ.

Ngechuchu rũ nũxũ nixu na tama yameãrũ maxũãxgũxũ ga yema ngúexẽẽruũgũ ga Moĩchearũ mugũwa nguxẽẽtaegũxũ

(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54, 20.45-47)

³⁸ Ngechuchu rũ norũ nguxẽẽtaewa rũ ñanagũrũ: —¿Pexuãẽgũ naxcèx i ngẽma ngúexẽẽruũgũ i Moĩchearũ mugũwa nguxẽẽtaegũxũ! Erũ nũmagũ rũ norũ me nixĩ i mexũ i naxchirumaã na naxĩãneãxũ. Rũ nanaxwèxegũ na ítamũwa duũxũgũ meã nũxũ na rũmoxègũxũ. ³⁹ —Rũ ngutaquẽxepataũgũwa rũ norũ me nixĩ i ãẽxgacũgũmèxwèxewa na natogũxũ. Rũ õnagũ i taxũwa rũ

ngẽma õnaãrũ yoraxũtawa ügũxũ i nachicacèx nadaugũ.
⁴⁰ —Natürũ tũxna nanapuxũ ya tümapatagũ ya yíxema yutegũxe. Rũ ñuxũchi nanamèxèè i norũ yumüxègũ na ngẽmagu nũgũ yacuxgũxũcèx rũ duũxũgũ nagu rüxĩnũèxũcèx na aixcũma mexũgũ na yixĩgũxũ. Natürũ nümagũ tá nixĩ i yexeraãcü napoxcuexũ —ñanagürũ.

Yutecũ ga ngearũ dïeruãxcũ ga Tupanacèx dïeru ngĩxũ ixãcü

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Wüxicana ga Ngechuchu rũ tupauca ga taxũneãrũ dïeruchiũãrũ toxmèxtawa narũto. Rũ yéma inadawenũ ga ñuxãcü duũxũgũ yexma ngĩxũ yanaxücuchigũxũ ga norũ dïerugũ. Rũ muxũma ga duũxũgũ ga idïeruãxgũxũchixũ rũ yexma ngĩxũ nayarüxcuchigũ ga muxũchicũ ga norũ dïeru. ⁴² Rũ ngürũ yéma ingu ga wüxi ga yutecũ ga ngearũ dïeruãxcũ. Rũ ngĩma rũ wüxi ga yema dïeruchiũgu ngĩxũ iyarüxcuchi ga taxretachinũ ga dïeruxacũ ga ítanücũ. ⁴³ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ norũ ngüexũgũcèx naca, rũ ñanagürũ nüxũ: —Aixcũma pemaã nüxũ chixu rũ ñaã ngecü i yutecũ i ngearũ dïeruãxcũ, rũ guxũ i ngẽma togũ i dïeruchiũgu dïeru ngĩxũ ixücuchigũxũãrũ yexera ngĩxũ ixã. ⁴⁴ Erũ guxũma i togũ rũ ngĩxũ inaxãgũ i ngẽma nüxũ íyaxügücũ. Natürũ ngĩma ngĩxũ natauxyane ngĩxũ ixã i guxcũma i ngĩxũ ngẽxmèxcũ i ngĩrũ õnatanũ —ñanagürũ.

13

Ngechuchu nanaxunagũ na tupauca ga taxũnegu tá na napogüexũ

(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Rū yexguma tupauca ga taxũnema ínaxũxũgu ga Ngechuchu, rū wüxi ga norü ngúexũgü rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx ;dücax ñuxãcü nimexẽchi ya daa tupauca ya itaxũne rü naxtapũxaru nutagü! — ñanagürü. ² Natürü Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Pema nüxũ pedaugü ya guxũnema ya yima tupauca ya taxũneãrũ ípatagü. Natürü pemaã nüxũ chixu rü aixcüma guxũnema ya daa ípatagü rü tá nagu napogüe. Rü norü nutagü rü taxucütáma nügüétü naxüxüra, rü bai tá ya wüxi —ñanagürü.

*Cuèxruũgü i tá nüxũ idauxũ naxũpa na nagúxũ i naãne
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24, 17.22-24)*

³⁻⁴ Rū yemawena rü Oríbuneciãrũ Mèxpúne ga tupauca ga taxũneãrũ toxmèxtawa yexmanewa naxĩ. Rū yéma narũto ga Ngechuchu. Rū Pedru rü Chaũtiãgu rü Cuãũ rü Aũdré rü naxũtawa naxĩ na noxrüwama nüxna nacagüexũcèx. Rü ñanagürügü: —Tanaxwèxe i tomaã nüxũ quixu na ñuxgu tá nangupetüxũ i ngẽma nüxũ quixuxũ. ;Rü tacü tá nixĩ i norü cuèxruũ i nawa nüxũ tacuáxũ ega nawa tá nanguxgu i ngẽma? —ñanagürügü. ⁵ Rū yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —;Pexuãẽgü na taxúema pexũ womüxẽẽxũcèx! ⁶ — Erü muxũchixũ i duũxũgü tá ínangugü, rü chaugu tá nügü nicuxgü, rü ñanagürügü tá:

“Choma nixĩ i Cristu”, ñanagürügü tá. Rü muxũchixũ i duũxũgüxũ tá nawomüxẽẽ. ⁷ —Rü ngèxguma nüxũ pexĩnüẽgu na nügü nadèixũ i nachiũãnegü i ngaicamagüxũ rü togü i nachiũãnegü i yaxũgugüxũ, ;rü tãütáma ngẽmacèx pebaixãchiãẽgü! Erü woetama ngẽmaãcü tá nangupetü. Natürü tãütáma naãneãrũ gux nixĩ i ngẽma. ⁸ —Erü wüxi i nachiũãne rü to i nachiũãnemaã tá nügü

nadai. Rū wūxi ya ãëxgacüarü churaragü rü to i ãëxgacüarü churaragümaã tá nügü nadai. Rū muxüma i nachicawa rü tá naxĩãxãchiane. Rū tá taiya nangux. Natürü guxüma i ngëma rü norü ügümare nixĩ i ngëma ngúxü i tá ínguxü. ⁹—¡Rü meã pegüna pedaugü! Erü ãëxgacügüpéxewa tá pexü nagagü, rü ngutaquéxepataüügügu tá pexü niçuaixgü. Rü nachiüãnegüarü ãëxgacügüpéxewa tá pexü nagagü naxcèx na chorü duüxügü na pixíngüxü. Natürü ngëmaãcü tá pexü natauxcha na ngëma ãëxgacügümaã nüxü pixuxü i chauchiga. ¹⁰—Natürü naxüpa na nagúxü i naãne rü tá nüxü nixugüe i Tupanaärü ore i guxü i nachiüãnegüwa. ¹¹—Natürü ngëxguma ãëxgacügüpéxewa pexü nagagügu, ¡rü tãütáma pexoegaãëgü naxcèx na çacümaã tá penangãxüxü! ¡Rü namaã nüxü pixu i ngëma ore i ngëxgumatama Tupana pexna äxü na nüxü pixuxücèx! Erü tãütáma pema nixĩ na pidexagüxü, natürü Tupanaãe i Üünexü tá nixĩ i pewa idexaxü. ¹²—Rü nügüeneëgüwa tátama rü ãëxgacügüxütawa nügü ínayaxuaxügü na ngëmaãcü tüxü nadèixücèx. Rü ngëxgumarüü tá ta i papágü rü mamágü rü tá naxãcügüxü ínayaxuaxügü. Rü nümagü i naxãcügü rü tá nanatügümaã rü naëgümaã nanuë, rü tá tüxü ínayaxuaxügü na ãëxgacügü tüxü nadèixücèx. ¹³—Rü guxü i naãnewa rü duüxügü tá pexchi naxaie naxcèx na chorü duüxügü pixíngüxü. Natürü yíxema naetüwa meã Tupanaãxü yaxöömáxë, rü yíxema tá tixĩ ya aixcüma nayaxúxe i maxü i taguma gúxü. ¹⁴—Rü ngëxguma nüxü pedèuxgu i ngëma ãüãchixü rü ãücümaxüchixü i chixexëëruü i ngextá tama ínaxwèxexüwa na nangëxmaxü, rü ngëxguma ya yíxema Yudéaanewa ngëxmagüxe, rü tanaxwèxe i mèx-

púneãnewa tabuxmü. Rü texé ya yíxema nüxü dau-
matüxe, jrü name nixí i meã nagu tarüxĩnü i ngẽma! ¹⁵ —
Rü ngẽma ngunexũgu texé tümapataèxtüwa ngẽxmagu,
rü tama name i tümapatagu tayangaxi na tacü i tümaãrü
ngẽmaxü tayayaxuxücèx. ¹⁶ —Rü texé ya tümaãnewa
ngẽxmaxẽ rü tama name i tümapatacèx tataegu na tü-
machirugü tayayaxuxücèx. ¹⁷ —Rü ngẽma ngunexũgügu,
rü wüxi i ngechaũ tá nixí i tümacèx ya yíxema ngex-
egü ya itacharaũgüxe rü yíxema maĩxãcügüxe. ¹⁸ —
jrü Tupanana naxcèx peca i perü yumüxẽwa na tama
gáuane ixüyane pexü na nangupetüxücèx i ngẽma chix-
exü! ¹⁹ —Erü ngẽma ngunexũgügu rü poraãcü tá
nangẽxma i ngúxü ga noxri Tupana naãne ixügügumama
taguma yexmaxü, rü ngẽmawena rü tagutáma nangẽxma.
²⁰ —Rü ngẽxguma Tupana tama nanoxrexẽgu i ngẽma
ngunexũgü, rü taxúetáma tamaxü. Natürü Tupana
rü marü nananoxrexẽ i ngẽma ngunexũgü erü tüxü
nangechaũ ya yíxema noxrüxü tüxü nadexe. ²¹ —Rü
ngẽxguma texé pexü ñagügu:

“Dücèx, daa nixí ya Cristu”, ñagügu, rü éxna:

“Gua nixí ya Cristu”, ñagügu, jrü tãxú i nüxü
peyaxögüxü! ²² —Erü Cristugüneta rü Tupanaãrü
orearü uruũgüneta tá ínangugü. Rü tá nanaxügü i
muxüma i cuèxruũgü i taxügü. Rü ngẽmaãcü, ega nüxü
natauxchagu, rü tá tüxü nawomüxẽegü woo ya yíxema
duũxëgü ya Tupanatama tüxü dexe. ²³ —jPexuãegü! Erü
guxüma i ngẽma tá ngupetüxü, rü marü naxüpa pemaã
nüxü chixu.

Ñuxãcü tá nixí i ngẽxguma nataegugu ya Tupana Nane

ya duïxũxũ ixĩcü

(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-36)

²⁴ —Natürü marü nangupetügu i ngẽma ngúxũgü, rü ngẽma ngunexũgügu rü tá nixo ya üèxcü rü tãütáma inabaxi ya tauemacü. ²⁵ —Rü woramacurigü rü ëhtagü rü tá narüyi. Rü guxũma i daxüwa ngëxmaxũ rü tá naxĩãxãchitanü rü nachicana tá nixĩgachitanü. ²⁶ —Rü ngëxguma i duïxũgü rü tá nüxũ nadaugü ya Tupana Nane ya duïxũxũ ixĩcü na caixanexügu ínaxĩxũ i guxũma i norü poramaã rü norü ngóonexũmaã. ²⁷ —Rü tá nanamu i norü orearü ngeruũgü i daxücüãx na tüxũ nanutaquëxexücèx ya yíxema Tupana tüxũ idexechixe ya guxũwama ngëxmagüxe ñuxmatáta naãne íyacuáxüwa nangu. ²⁸ —¡Iperüxĩnüë i ñaã nguxëëtae i orix i iguerachiga, rü naxcèx pengúe! Rü ngëxguma ngexwacaxũxũ i nachacüüxacügü iyarüyixgu rü naxüátügu, rü ngẽmawa nüxũ pecuèx na paxa tá taunecü yĩxũ. ²⁹ —Rü ngëxgumarüü ta, rü ngëxguma nüxũ pedèuxgu na nangupetüxũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü ngẽmawa tá nüxũ pecuèx na paxaxüchi tá ínanguxũ ya Tupana Nane ya duïxũxũ ixĩcü. ³⁰ —Rü guxũma i ngẽma ñuxma pemaã nüxũ chixuxũ rü aixcüma tá nangupetü naxüpa na nayuexũ i ngẽma duïxũgü i ngëxguma maxëxũ. ³¹ —Daxüguxũ i naãne rü ñoma i naãne rü tá inayarüxo. Natürü chorü ore rü tagutáma inayarüxo, rü aixcüma tá ningu. ³² —Natürü ngẽma ngunexũ rü ora i nagu tá nangupetüxũ i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü Tanatü ya Tupanaxĩcatama nüxũ nacuèx i ñuxgu tá na nangupetüxũ i ngẽma, rü taxúema ya togue nüxũ tacuèx. Rü woo i norü orearü ngeruũgü i daxücüãx rü tama nüxũ nacuèxgü, rü woo i choma na Nane chiĩxũ rü tama nüxũ chacuèx i

ñuxgu tá na nangupetüxũ i ngẽma. ³³ —Rü ngẽmacèx, jipedaue rü pexuãëgü! Erü tama nüxũ pecuèx i tacü rü ora tá íchangu i chomax. ³⁴ —Rü guxũma i ngẽma pemaã nüxũ chixuxũ, rü ñoma wüxi ga yatü ga ixũãchichaũcü na to ga nachiũãnewa naxũüçèxrüxũ nixĩ. Rü yemacèx norü puracütanüxũna naxãga na mea nüxna nadaugüxüçèx ga guma napata. Rü ñuxüchi wüxichigüna nanaxã ga norü puracü. Rü yẽma ãxãrü dauruũ rü nagu nanamu na mea nadauxütaegüxüçèx. ³⁵⁻³⁶ —¡Rü ngẽmacèx i pema rü name na ípexuãëgüxũ! Erü tama nüxũ pecuèx i ñuxgu tá ínangu ya yima cori ya ípataarü yora, rü bexmana noxri nachütagu, rü éxna ngãxüçüügu, rü éxna otá icaxgu, rü éxna noxri yangóonegu. ¡Rü ngẽmacèx ipedaue na ngürüãchi ínanguxgu tama ípepeeyane pexü na íyanguẽüxüçèx! ³⁷ —Rü ngẽma ore i pemaã nüxũ chixuxũ, rü guxũ i duũxüçüçèx nixĩ. ¡Rü ipedaueecha! —ñanagürü.

14

Ãëxgacügü naxcèx nadaugü na ñuxãcu Ngechuchuxũ yayauxgüxũ

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Cu 11.45-53)

¹ Rü taxre ga ngunexü nataxu ga na nawa nanguxũ ga Yudíugüarü peta ga Üpetüchiga ga nagu nangõxgüãxũ ga pãü ga ngearü puxẽëruũáxũ. Rü ga paigüarü ãëxgacügü rü ngüexẽëruũgü ga mugüwa nguxẽëtaegüxũ rü naxcèx nadaugü ga ñuxãcü bexma duũxüçüchita Ngechuchuxũ na yayauxgüxũ rü na yamèxgüãxüçèx. ² Yerü nümaxũ rü ñanagürügü: —Taxucürüwama ñuxma petagu tayayauxgü, erü duũxüçü rü tá tamaã nanuẽ —ñanagürügü.

*Wüxi ga nge rü Ngechuchuerugu inaba ga pumara
(Mt 26.6-13; Cu 12.1-8)*

³ Rü Ngechuchu rü Betániãwa naxü napatawa ga Chimãü ga rüchaxü necümaã naxugüãcü. Rü yexguma mechawa natoyane, rü yéma ingu ga wüxi ga ngecü ga wüxiweü ga pumara ga yixichixü ga tatanüxüchixü yéma ngecü. Rü iyapoyenagu ga yema pumarachixü ga nuta ga mexêchicünaxcèx, rü Ngechuchuerugu inaba. ⁴ Natürü ñuxre ga yema yéma yexmagüxü rü nanuẽ naxcèx ga yema naxüxü ga yema ngecü, rü nügümaã ñanagürügü: —¿Tüxcüü ngêxma inaxaiyaxü i ngêma pumara? ⁵ —Rü narümemaẽ chi nixĩ i 300 tachinü i dïêrugu namaã itaxe, rü ñuxüchi ngêma dïêrumaã nüxü irüngüxêẽ i ngêma duüxügü i ngearü dïêruãxgüxü —ñanagürügü. Rü yemaãcü ngïchiga nidexagü ga yema nge. ⁶ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Ngexrúma! ¿Tüxcüü ngïxü pechixewe? Erü ngêma chomaã naxüxü, rü wüxi i mexü nixĩ. ⁷ —Rü ngêma ngearü dïêruãxgüxü rü guxügütáma petanüwa nangêxmagü, rü ngêmaãcü pexü natauxcha na nüxü perüngüxêẽxü i ngêxguma penaxwèxegu. Natürü i choma rü täütáma guxügu petanüwa changêxma. ⁸ —Rü ñaã nge rü inaxü i guxüma i ngêma ngïxü tauxchaxü, rü ngêmacèx yoxni choxü ipumaraxüne naxüpa na ichatáxü. ⁹ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü guxü i naãnewa i ngextá duüxügü nüxü íixugügüxüwa i ore i maxêxêêruü, rü ñaã ngecü chomaã üxü rü tá ta nüxü nixugügü. Rü ngêmaãcü tá ngïxna nacuèxãchie i duüxügü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Yuda rü ãêxgacügümaã nanamexêẽ na ñuxãcü tá na

Ngechuchuxũ yayauxgũxũcèx

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Rũ Yuda Icariúte ga wũxi ga yema 12 ga ngúexũtanũxũ ixĩxũ, rũ Yudũgũarũ paigũarũ ãẽxgacũgũtanũwa naxũ na namaã yamexẽãxũcèx na ñuxãcü tá na Ngechuchuxũ yayauxgũxũcèx.

¹¹ Rũ yexguma yemaxũ naxĩnüẽgu, rũ nũmagũ ga yema ãẽxgacũgũ rũ nataãẽgũ. Rũ dĩeru Yudana ngĩxũ naxuaxũgũ. Rũ yexgumama inanaxũgũ ga Yuda ga naxcèx na nadauxũ ga ñuxãcü nüxũ na natauxchaxẽẽgũãxũ na duũxũgũechita Ngechuchuxũ yayauxgũxũcèx.

Coriarũ ònachiga

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹² Rũ nawa nangu ga ngunexũ ga nagu inaxũgũxũ ga yema peta ga pãũ ga ngearũ puxẽẽruũãxũ nagu nangõxgũxũ. Rũ yema nixĩ ga ngunexũ ga nagu carnerux-acũ naxcèx yamèxgũxũ ga Ûpetũchigaarũ peta. Rũ yexguma ga norũ ngúexũgũ rũ Ngechuchuna nacagũe, rũ ñanagũrũgũ: —¿Ngextá cunaxwèxe na tanamexẽẽxũ i òna i Ûpetũchigaarũ petagu ingóxũ? —ñanagũrũgũ. ¹³ Rũ yexguma ga nũma rũ nanamu ga taxre ga norũ ngúexũgũ, rũ ñanagũrũ nüxũ: —¿Ëcü, yéa ñãnewa pexĩ! Rũ ngẽxma tá nüxũ peyangau i wũxi i yatũ i wũxi ya tũxũ ya dexámaã ããcuxe ngẽxma tũxũ ingexũ. ¿Rũ nawe perũxĩ! ¹⁴ —¿Rũ yima ñpata ya nagu yaxũcune i ngẽma yatũ, rũ yima ñãrũ yoramaã nüxũ pixu, rũ ñapegũgũ nüxũ:

“Torũ ngúexẽẽruũ nüxũ nacuáxchaũ na ngẽxũ yĩxũ i ngẽma ucapu i norũ ngúexũgũmaã tá nawa nachibũxũ i Ûpetũchigaarũ ònagu”, ñapegũgũ nüxũ! ¹⁵ —Rũ nũma

tá pexũ nüxũ nadauxẽẽ i wüxi i ucapu i taxũ i marü meã mexẽẽxũ i norü daxüchiũwa ngẽxmaxũ. ¡Rü ngema penamexẽẽx i tórü õna i Üpetüchigacèx ixixũ! — ñanagürü nüxũ. ¹⁶ Rü inaxĩãchi ga yema taxre ga ngúexũgü, rü ãnewa naxĩ. Rü yexma nüxũ inayangaugü ga guxũma yema Ngechuchu namaã nüxũ ixuxürüũ. Rü yéma nanamexẽẽ ga õna ga Üpetüchigacèx ixixũ. ¹⁷ Rü yexguma marü nachütachaũgu, rü ínangu ga Ngechuchu namaã ga yema 12 ga norü ngúexũgü. ¹⁸ Rü yexguma mechawa ínachibüeyane, rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Aixcúma pemaã nüxũ chixu rü wüxie ya petanüwa i ñuxma chomaã nuã chibüxe tá tixĩ ya bexma choxũ íyaxuaxũxẽ —ñanagürü. ¹⁹ Rü yexguma ga nümagü ga norü ngúexũgü rü poraãcü nangechaũgü. Rü inanaxügüe ga na wüxichigü nüxna icachigüxũ, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¡choma tá chiixũ i cuxũ íchayaxuaxũxũ? —ñanagürügü. ²⁰ Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Wüxi i pema i 12 tanüwa i daatama poratuwa norü pãũ iwaixẽẽxũ, rü ngẽma tá nixĩ i choxũ íyaxuaxũxũ. ²¹ —Rü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiixũ, rü tá chayu ngẽma Tupanaãrü ore i ümatüxũ nüxũ ixuxürüũ. Natürü wüxi i ngechaũxüchi nixĩ naxcèx i ngẽma yatü i choxũ íyaxuaxũxũ. Rü narümemaẽ chi nixĩ ga noxtacüma tãũ chima na nabuxũ —ñanagürü. ²² Rü yexguma ínachibüeyane, rü Ngechuchu nanayaxu ga pãũ. Rü Tupanana moxẽ naxã, rü inanabücu, rü norü ngúexũgüxũ nayanu. Rü ñanagürü nüxũ: —¡Penayaux i ñãã pãũ! Rü ngẽma rü chaxunechiga nixĩ —ñanagürü. ²³ Rü yemawena nanayaxu ga wüxi ga pochiyu ga binumaã ããcuxũ. Rü yexgumarüũ ta Tupanana moxẽ naxcèx naxãxĩra, rü ñuxüchi norü ngúexũgüna nanaxã.

Rü guxũma nawa naxaxegü. ²⁴ Rü ñanagürü nüxũ: — Daa binu ya chaugü i muxũma i duũxũgücèx ibacüchiga nixĩ. Rü yimawa Tupana meãma nanangoxèè na aixcũma yĩxũ i norü uneta. ²⁵ —Rü aixcũma pemaã nüxũ chixu rü tãxütãma wena chayaxaxü ya daa binu ñuxmatãta Tupana ãëxgacü íxixũwa binu ya ngexwacaxũcü chayaxaxüx — ñanagürü.

Ngechuchu nüxũ nixu rü Pedru rü taxütãma nügü nixu na norü ngüexũ yĩxũ

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Cu 13.36-38)

²⁶ Rü ñuxũchi nawiyaegü ñuxre ga Tupanaãrü wiyaeagu. Rü yemawena rü Oríbunecüarü Mèxpúnewa naxĩ. ²⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Guxãma i pema rü tá choxũ ípetèxgü. Erü ngèmaãcü nüxũ nixu i Tupanaãrü ore i umatüxũ i ñaxũ:

“Tã chayamèx ya carneruarü dauruũ, rü tá nanaxüane-mare i carnerugü”,

ñaxũ. ²⁸ —Natürü ngëxguma marü yuwa ícharü-daxguwena, rü chaxira tá pexũpa Gariréanewa chaxü — ñanagürü. ²⁹ Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxũ: —Woo guxũma i togü cuxũ ítèxgu, rü choma rü tãütãma cuxũ íchatèx —ñanagürü. ³⁰ Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Aixcũma cumaã nüxũ chixu rü ñomatama i chütaxũgu rü naxũpa na taxreéxpüxcüna yaçaxũ i otã, rü tomaëxpüxcüna taxütãma cugü quixu na chorü duũxũ quiixũ —ñanagürü. ³¹ Natürü nüma ga Pedru rü ñanagürüama: —Woo wüxigu cumaã chayuxgu, rü tãxütãma chaugü ichicux na curü duũxũ chiixũ — ñanagürü. Rü guxũma ga togü ga norü ngüexũgü rü ta yema ñanagürügü.

Ngechuchu rü Yechemaniwa nayayumüxê
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Rü yemawena rü Ngechuchu rü norü ngúexügü rü nawa naxĩ ga wüxi ga nachica ga Yechemaniüga äegaxũ. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Nuã perütogü yoxni paxa yéa chayayumüxê! —ñanagürü. ³³ Rü ñuxüchi ínayagagü ga Pedru, rü Chaũtiágu, rü Cuáũ. Rü naxcèx ínaxügü ga na poraãcü nangechaũxũ rü naxixãchiãxũ. ³⁴ Rü yexguma rü ñanagürü nüxũ: —Poraãcü changechaũ, rü nagu charüxnü na ngēmamaã tá chayuxũ. ¡Rü nuxa perücho i pemax, rü ipedaue! —ñanagürü. ³⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü yéaxüra naxü. Rü ñaxtüanegu nanangücuchi. Rü Tupanana naxcèx naca na nawa ínanguxuchixücèx ga yema ngúxũ ga yexguma chi Tupanaãrü ngúchaũ yixĩgu. ³⁶ Rü norü yumüxëwa rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, cuxcèx rü guxüma natauxcha. ¡Rü nüxna choxũ ínanguxuchixë i ñaã ngúxũ i tá choxũ üpetüxũ! Natürü chanaxwèxe i cunaxü i cuxrütama ngúchaũ rü tama i choxrü —ñanagürü. ³⁷ Rü ñuxüchi nataegu ga norü ngúexügü íyexmagüxüwa. Rü nüxũ inayangau ga na ínapeexũ. Rü ñanagürü Pedruxũ: — Pa Chimáũx, ¿ícupe? ¿Tama éxna namaã cupora na icudauxũ, rü bai i wüxi i ora? ³⁸ —¡Rü ipedaue, rü Tupanana naxcèx peça na pexũ nangüxëxüxücèx na tama choxũ ípetáxücèx i ngëxguma tacü rü guxchaxũ pexũ üpetügu! Erü aixcüma peãewa rü ípememare, natürü pexene nixĩ i ngëma turaxũ —ñanagürü. ³⁹ Rü wenaxãrü ínixũ, rü noxrirüütama nayayumüxê. ⁴⁰ Rü yexguma wenaxãrü norü ngúexügücèx nataegugu, rü nüxũ inayangau ga na wenaxãrü ínapeexũ, yerü poraãcü nayaxtaexüchi. Rü yemacèx ga nümagü rü tama nüxũ nacuxèxgü ga na

tacümaã tá nangãxũgüãxũ. ⁴¹ Rũ norũ tomaẽxpũxcüna wenaxãrũ norũ ngúexũgücèx nataegu, rũ ñanagürũ nüxũ: —¿Ñuxma rũ ta éxna ípepeeama rũ iperüngũẽãma? ¡Rũ marütama! Erũ choma i Tupana Nane na duũxũxũ chíixũ rũ marũ nawa nangu i ora na choxũ na yayauxgũxũ rũ nüxna na choxũ namugũxũcèx i duũxũgũ i chixexũ i pecaduãxgũxũ. ⁴² —¡Rũ ipechigũ, rũ ngĩxã ítixĩ! Erũ marũ ñomama nixĩ i ngẽma choxũ íyaxuaxũxũ —ñanagürũ.

Ngechuchuxũ niyauxgũ

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Cu 18.2-11)

⁴³ Rũ yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rũ ínangu ga Yuda ga norũ ngúexũchiréx ixĩxũ. Rũ nawe narũxĩ ga muxũma ga duũxũgũ ga taramaã rũ naĩmaã ixãxnexũ. Rũ yema nixĩ ga duũxũgũ ga yema namugũxũ ga paigüarũ ãẽxgacũgũ rũ ngúexẽẽruũgũ ga mugüwa nguxẽẽtaegũxũ rũ Yudiugüarũ ãẽxgacũgüerugũ. ⁴⁴ Rũ Yuda ga ínaxuaxũxũ rũ marũ yema duũxũgũmaã nanamexẽẽ, rũ ñanagürũ:

“Ngẽma nüxũ chachúxuxũ nixĩ i Ngechuchu. Rũ ngẽma tá nixĩ i piyauxgũxũ rũ meã peyanáĩacüma peyagagũxũ” —ñanagürũ. ⁴⁵ Rũ yemaãcü Ngechuchucèx nixũ, rũ ñanagürũ nüxũ: —Pa Ngúexẽẽruũx —ñanagürũ. Rũ ñuxũchi nanachúxu. ⁴⁶ Rũ yexgumatama Ngechuchuxũ niyauxgũ. ⁴⁷ Natürũ wüxi ga Ngechuchutanũxũ nanawéxechi ga norũ tara, rũ yemamaã paigüarũ ãẽxgacüarũ duũxũxũ ínadaechinũ. ⁴⁸ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ yema duũxũgũna naca, rũ ñanagürũ nüxũ: —¿Tüxcüũ taragũ rũ naĩxmenèxãgũmaã chauxcèx nuã pexĩ na choxũ peyarüyauxgũxũcèx ñoma wüxi i ngítèxáxũ chíixũrũũ? ⁴⁹ —Rũ guxũ ga ngunexũgu rũ

petanüwa chayexma ga yexguma tupauca ga taxünewa changuxëëtaegu, rü taguma choxü piyauxgü. Natürü ñaã ñuxma ngupetüxü, rü nangupetü na yanguxücèx i Tupanaärü ore i ümatüxü —ñanagürü. ⁵⁰ Rü yexguma ga guxüma ga norü ngúexügü rü nüxna nibuxmü. Rü nüxícatama yéma nanatèxgü ga Ngechuchu. ⁵¹ Natürü wüxi ga ngextüxücü ga düxruümaãxíca nügü nuquecü nawe nixüchigü. Rü yema duüxügü rü nayayauxgü. ⁵² Natürü nüma rü nüxü ningéx ga yema düxruü, rü yemaäcü ngexchiruäcüma niña.

*Äëxgacügüpéxewa Ngechuchuxü nagagü
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Cu 18.12-14, 19-24)*

⁵³ Rü yexguma ga yema duüxügü rü paigüarü äëxgacüpéxewa nanagagü ga Ngechuchu. Rü yexma nangutaquéxegü ga guxüma ga togü ga paigü ga äëxgacügü ixígüxü, rü yema Yudiügüarü äëxgacügüerugü, rü yema ngúexëëruügü ga mugüwa nguxëëtaegüxü. ⁵⁴ Natürü ga Pedru rü yaxügu nawe nixächigü ñuxmata guma paigüarü äëxgacüpataèxtüwa nangu. Rü purichíagü ga tupauca ga taxüneärü dauruügümaã yéma ñäxtüwa narüto. Rü nügü yéma nanaixü üxüxütawa. ⁵⁵ Rü yema paigüarü äëxgacügü rü guxüma ga yema togü ga äëxgacügü ga itaxü rü naxcèx nadaugü ga ñuxäcü Ngechuchuxü na ínaxuaxügüxü rü na yamèxgüäxücèx. Natürü taxucürüwa nüxü inayangaugü ga tacücèx tá na yamèxgüäxü. ⁵⁶ Yerü woo muxüma ga duüxügü rü nüxü nixugüe ga doramare ga nachiga, natürü nügütanüwatama rü tama nawüxigu ga norü ore. ⁵⁷⁻⁵⁸ Rü ñuxre ga togü inachigü rü doraxümare nixugüe ga

Ngechuchuchiga. Rü ñanagürügü: —Toma nüxũ taxĩnũe ga na ñaxũ:

“Tá chanangutaxũxẽe ya daa tupauca ya taxũne ya duũxũgü üxũne. Rü tomaẽxpũx i ngunexũgu tá chanaxü ya nái ya tama duũxũgü üxũne”, ñaxũ —ñanagürügü. ⁵⁹ Natürü woo yema oremaã, rü tama nawüxiguéga ga norü ore. ⁶⁰ Rü yexguma ga guma paigüarü aẽxgacü rü guxũpéxewa inachi. Rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Éxna taxuxũmaãma cunangãxũ i ñuxmax? ¿Rü tacü nixĩ i ngẽma nüxũ yaxugũxũ i cuchiga? —ñanagürü. ⁶¹ Natürü ga Ngechuchu rü nangeẽxmare, rü taxuxũmaãma nanangãxũ. Rü yemacèx ga nũma ga paigüarü aẽxgacü rü wenaxãrü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü cuma quiĩxũ ya Cristu ya Tupana ya mecü Nane? —ñanagürü. ⁶² Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Ngũ. Ngẽma nüxũ quixuxũ chixĩ. Rü tá choxũ pedaugü i ngẽxguma Tupana ya poracüarü tügünecüwawa charütoxgu rü ngẽxguma caixanexũgu wenaxãrü núma chaxũxgu —ñanagürü. ⁶³ Rü yexguma ga guma paigüarü aẽxgacü rü norü numaã nügüchirugu nagaugü. Rü ñanagürü: —¿Tüxcüũ marü tanaxwèxe i to i duũxũ i nüxũ ixugũxũ i nachiga? ⁶⁴ —Rü pematama marü nüxũ pexĩnũe na ñuxãcü Tupanamaã naguxchigaxũ. ¿Rü ñuxũ ñapegũxũ i ñuxmax? —ñanagürü. Rü guxũma wüxigu narüxĩnũe rü: —Aixcüma nixĩ na chixexũ naxũxũ rü namexũ na nayuxũ —ñanagürügü. ⁶⁵ Rü ñuxre ga nũmagü rü inanaxügué ga nüxna na naçuaixgüexũ. Rü nanatüxetügü rü ñuxũchi nüxũ nidagügü ñaxũmaã: —¿Nüxũ nacuèx na texé cuzũ idagũxũ! —ñanagürügü. Rü yema tupauca ga taxũneãrü dauruũgü ga purichíagü rü nanapechíwegü.

*Pedru rü tama nügü nixu na Ngechuchuxü nacuáxü
(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Cu 18.15-18, 25-29)*

⁶⁶ Rü yoxni ga Pedru rü ñaxtüwa ãëxgacüpataëxtüwa nayexma. Rü yexgumayane yéma ingu ga wüxi ga pacü ga guma ãëxgacüarü duüxü ixücü. ⁶⁷ Rü yexguma Pedruxü nadëuxgu ga yéma üxüütawa nügü na nanaixüxü, rü meã nüxü idawenü, rü ngīgürügü nüxü: —Cuma rü ta namücü quixi i ngëma Ngechuchu i Nacharétucüãx —ngīgürügü. ⁶⁸ Natürü ga Pedru rü nügü inicux na Ngechuchuarü duüxü yixü, rü ñanagürü: —Choma rü tama nüxü chacuèx ya yima. Rü tama nüxü chacuèx i tacüchiga nixi i ngëma nüxü quixuxü —ñanagürü. Rü yexguma ga nüma rü ipataëxtüarü düxétüwa naxü. Rü yexgumatama nica ga otá. ⁶⁹ Natürü ga yema pacü rü wenaxärü Pedruxü idau, rü inaxügü ga yema togümaã nüxü na yaxuxü, rü ngīgürügü: —Ñaa rü wüxi i natanüxü nixi —ngīgürügü. ⁷⁰ Natürü nüma ga Pedru rü wena tama nügü nixu. Rü yixcamaxüra rü yema duüxügü ga yéma yexmagüxü rü wenaxärü ñanagürügü nüxü: —Aixcüma nixi na cuma rü ta ngëma Ngechuchutanüxü na quiixü, erü wüxi i Gariréaanecüãx quixi —ñanagürügü. ⁷¹ Rü yexguma ga Pedru rü poraacü nügü nixã, rü ñanagürü: —Rü aixcüma tama nüxü chacuèx i ngëma yatü i nachiga pidexagüxü. Rü ngëxguma doraxü chixuxgu rü ¡Tupana choxü poxcux! —ñanagürü. ⁷² Rü yexgumatama norü taxreéxpüxcüna nica ga otá. Rü yexguma ga Pedru rü nüxna nacuèxãchi ga yema ore ga üpaacü Ngechuchu namaã nüxü ixuxü ga ñaxü:

“Rü naxüpa na taxreéxpüxcüna otá içaxü, rü cuma rü tá tomaéxpüxcüna cügü quicux na chorü duüxü quiixü”, ñaxü. Rü yexguma ga Pedru rü poraacüxüchima naxaxu.

15

*Piratupéxewa nayexma ga Ngechuchu
(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Cu 18.28-38)*

¹ Rû yexguma yangunegu, rû nangutaquéxegü ga âëxgacügü ga taxügü ga paigüarü âëxgacügü rû Yudíugüarü âëxgacügüerugü rû ngúexêëruügü ga mugüwa nguxêëtaegüxü rû guxüma ga togü ga yema âëxgacügütanüwa ügüxü. Rû Ngechuchuxü yanèixgüchacüüäcüma âëxgacü ga Piratuxütawa nanagagü. ² Rû nüma ga Piratu rû Ngechuchuna naca rû ñanagürü: —¿Cuma quiixü i Yudíugüarü âëxgacü ya tacü? —ñanagürü. Rû Ngechuchu nanangäxü, rû ñanagürü: — Ngü, yima nüxü quixucü chixí —ñanagürü. ³⁻⁴ Natürü yema paigüarü âëxgacügü rû poraäcü ínanaxuaxügüama, rû yemacèx ga Piratu rû wenaxärü Ngechuchuna naca, rû ñanagürü: —¿Éxna taxuxümaäma cunangäxü? ¿Dücèx i ñuxre i cuchiga i nüxü yaxugüexü! —ñanagürü. ⁵ Natürü ga Ngechuchu rû taxuxümaäma nanangäxü. Rû yemacèx ga Piratu rû poraäcü nabaixächiaë.

*Piratu rû Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxücèx
(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Cu 18.38-19.16)*

⁶ Rû gucü ga taunecügu ga yexguma yema Üpetüchi-gaarü petawa nanguxgu rû Piratu ínananguxuchixêëxü ga wüxi ga poxcuxü ga duüxügü naxcèx ícagüxü, yerü yema nixí ga nacüma. ⁷ Rû wüxi ga yatü ga Barabágu äegaxü, rû poxcupataügu napoxcu wüxigu namaã ga togü ga natanüxü ga máëtagüxü ga yexguma âëxgacüxü ínatèxüchigüchaügu. ⁸ Rû yema duüxügü rû yéma Piratuxütawa nangugü. Rû inanaxügüe ga Piratuna na nacagüexü na naxcèx yangéäxücèx ga wüxi ga poxcuxü

aixrügumarüü. ⁹ Rü Piratu nanangãxũ, rü ñanagürü: — ¿Penaxwèxexũ na pexcèx íchananguxuchixèèxũ ya yima Ngechuchu ya duũxũgü Yudíugüarü ãèxgacümaã naxugüãcü? —ñanagürü. ¹⁰ Rü yema ñanagürü ga Piratu yerü nüxũ nacuèx ga na yema paigüarü ãèxgacügü rü na yaxauxãchiexücèx yiĩxũ ga Ngechuchu nüxna yamugüãxũ. ¹¹ Natürü ga yema paigüarü ãèxgacügü rü duũxũgüxũ namugü ga na tagaãcü naxcèx ínacagüxũ ga na Barabáxũ yangéxücèx. ¹² Rü yexguma ga Piratu rü nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü ÷acü nixĩ i penaxwèxexũ na chanaxüxũ namaã ya yima Yudíugüarü ãèxgacügu pexüégacü? —ñanagürü. ¹³ Rü nümagü ga duũxũgü rü tagaãcü nanangãxũgü, rü ñanagürügü: —¿Curuchawa yapota! —ñanagürügü. ¹⁴ Rü yexguma ga Piratu rü ñanagürü nüxũ: —¿Natürü ÷acü rü chixexũ naxü? —ñanagürü. Natürü ga nümagü rü wenaxärü tagaãcü ñanagürügü: —¿Curuchawa yapota! —ñanagürügü. ¹⁵ Rü yexguma ga Piratu rü Barabáxũ ínanguxuchixèè, yerü duũxũgüxũ nataãèxèèchaũ. Rü yexguma churaragüxũ Ngechuchuxũ nacuaixèèguwena ga Piratu, rü ñuxüchi nüxna nanamu na curuchawa yanapotagüãxücèx. ¹⁶ Rü yexguma ga nümagü ga churaragü rü ãèxgacüpataèxtüwa nanagagü. Rü yéma nanangutaquéxexèè ga guxũma ga namücügü ga churaragü. ¹⁷ Rü ñuxüchi ga yema churaragü rü wüxi ga máxũ ga daucharaxũ ga naxchirugu nayacuxèègü. Rü naèruwa nayangèxcuchigü ga wüxi ga boxũ ga chuchuxüwa naxügüxũ. ¹⁸ Rü yemawena inanaxügüe na tagaãcü ñagüxũ: — ¿Namaxũ ya Yudíugüarü ãèxgacü! —ñagüxũ. ¹⁹ Rü wüxi ga naixmenèxãmaã naèruwa nanaçuaixcagü, rü nüxna nacuaixgüe. Rü napéxegu nacaxápüxügü rü nüxũ

nicuèxüügüneta. ²⁰ Rû yexguma yemaãcü nagu yadaux-cüraxüüguwena, rû ínanacuxuchigü ga yema naxchiru ga daucharaxü. Rû wenaxârü naxchirugutama nay-acuxêëgü. Rû ñuxüchi ínanagaxüchigü na curuchawa yanapotagüãxüçèx.

Ngechuchuxü curuchawa nipotagü

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Cu 19.17-27)

²¹ Rû yéma naxüpetü ga wüxi ga yatü ga Chireneçüãx ga Chimáügu äegacü ga Areyáüdrü rû Rufu nanatü ixícü ga naãnewa ne ücü. Rû yexguma yéma naxüpetügu rû yema churaragü rû guma yatüxü ngixü iningexêëgü ga Ngechucharü curucha. ²² Rû Ngechuchuxü nawa nagagü ga wüxi ga nachica ga Górgutagu äegaxü. Rû yema naega rû: Duüxêêruchinèxãchitaü, ñaxüchiga nixí. ²³ Rû nüxna nanaxãgü ga binu ga miramaã äeücü. Natürü nüma ga Ngechuchu rû tama nayaxaxü. ²⁴ Rû yemawena curuchawa nayapotagü. Rû nümagü ga churaragü rû wüxi ga dîëru ngixü nañanagügü na yemawa nüxü nacuèxgüxüçèx na ñuxãcü tá nügümaã yatoyeãxüçèx ga Ngechuchuchiru, rû tacü tá na yangexü ga wüxichigü. ²⁵ Rû meãma 9 arü oragu ga pèxmama nixí ga curuchawa yapotagüãxü. ²⁶ Rû yéma nayapocuchi ga wüxi ga mürapewa ga äegatachinüxü ga nüxü ixuxü ga tacüçèx curuchawa na yapotagüãxü. Rû yema naega ga mürapewagu üxü, rû ñanagürü: “Yudíugüarü Äëxgacü”, ñanagürü. ²⁷ Rû naxrüü curuchawa nayapotagü ga taxre ga máëtagüxü rû wüxi ga norü tügüneçüwawa rû to ga norü toxwecüwawa. ²⁸ Rû yemaãcü ningu ga Tupanaãrü ore ga ümatüxü ga ñaxü:

“Ngëma chixexü ügüxütanüwaama natèx”,

ñaxũ. ²⁹⁻³⁰ Rũ yema duũxũgũ ga yéma chopetũxũ, rũ Ngechuchumaã naguxchigagũ, rũ nanexãerugũãcũma ñanagũrũgũ: —¡Dũcèx! Cuma cunangutaũxẽẽega ya tu-pauca ya taxũne, rũ tomaẽxpũx i ngunexũgu wenaxãrũ ícunadaxẽẽega. ¡Ëcũ! ¡Cugũtama namaxẽe i ñuxmax, rũ írũxĩ i curuchawa! —ñanagũrũgũ. ³¹ Rũ yexgumarũũ ta Ngechuchuxũ nacugüecũraxũ ga paigũarũ ãẽxgacũgũ, rũ ngũexẽerũũgũ ga ore ga mugũwa nguxẽẽtaegũxũ. Rũ ñanagũrũgũ: —Nũma rũ togũxũ namaxẽẽ, natũrũ taxucũrũwama nũgũtama namaxẽẽ. ³² —¡Ñuxma rũ ínaxĩx i curuchawa i ngẽma Cristu i Iraéanecũãxãrũ ãẽx-gacũ na nũxũ idaugũxũcèx rũ nũxũ yaxõgũxũcèx! — ñanagũrũgũ. Rũ woo ga yema máetagũxũ ga naxrũũ curuchawa ipotagũxũ, rũ namaã naguxchigagũ.

Nayu ga Ngechuchu

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Cu 19.28-30)

³³ Rũ yexguma tocuchiwa nanguxgu, rũ guxũ ga naãnewa naxẽãne ñuxmata yáuanecũ tomaẽxpũxarũ orawa nangu. ³⁴ Rũ yematama oragu rũ tagaãcũ aita naxũ ga Ngechuchu, rũ ñanagũrũ: —Erĩx, Erĩx, ¡damá chabátani? —ñanagũrũ. Rũ ngẽma rũ ñaxũchiga nixĩ: “Pa Chorũ Tupanax, Pa Chorũ Tupanax ¡tũxcũũ choxũ nuã cutèx?” ñaxũchiga nixĩ. ³⁵ Rũ nümaxũ ga duũxũgũ ga yéma yexmagũxũ, rũ nũxũ naxĩnüe rũ ñanagũrũgũ: —¡Dũcèx, nũxũ pexĩnüe! Nuxcũmaũcũ ga Tupanaãrũ ore-arũ urũũ ga Eríacèx naca —ñanagũrũgũ. ³⁶ Rũ yexguma rũ wũxi ga yema duũxũgũ ga yéma yexmagũxũ, rũ in-añaãchi rũ wũxi ga tũaxmũ niwaixẽẽ namaã ga binu ga marũ ngũchièxũchicũ. Rũ wũxi ga dexnewa nayanèix,

rü ñuxūchi Ngechuchuèxgu nanawéx na nüxū natux-
uxūcèx. Rü yema togūxū ñanagürügü: —¡Yixrūma!
¡Ngíxā rü itarūdaunü ngoxita Ería nuā ũ na curuchawa
ínaxīxēēxūcèx! —ñanagürügü. ³⁷ Natürü nūma ga
Ngechuchu rü tagaācü aita naxū, rü ñuxūchi nayu. ³⁸ Rü
yexguma ga tupauca ga taxūneārü tüyemachiāxū rü
taxregu narūgaute. Rü daxūwa inaxügü ga na nagautexū
rü ñuxmata ñaxtüwa nangu. ³⁹ Rü guma churaragüarü
āēxgacü ga Dumacūāx ga Ngechuchupéxewa yexmacü, rü
yexguma nüxū nadēuxgu ga na nayuxū, rü ñanagürü:
—Aixcūma nixī ya daa yatü i Tupana Nane na yiixū
—ñanagürü. ⁴⁰ Rü iyexmagü ta ga ñuxre ga ngecügü
ga yéma yaxūwa nüxū rüdaunücü. Rü yematanüwa
iyexmagü ga María ga Magadácūāx, rü Charumé, rü
María ga Yúche rü Chañtiágu ga rübumaēcü naē. ⁴¹ Rü
yema ngecügü iyixī ga Ngechuchuxū íixümücügücü rü
nüxū rüngūxēēgücü ga yexguma Gariréaanewa nayex-
magu. Rü yexgumarüü ta yéma iyexmagü ga mucūma ga
naīgü ga ngecügü ga Ngechuchuwe rüxícü ga yexguma
Yerucharéüwa naxūxgu.

Ngechuchu rü naxmaxūgu nayanaxūcuchigü

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Cu 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Rü yexguma marü nachütachaūgu ga yema
ngunexū ga Yudíugü nagu nügü imexēēgūxū naxcèx
ga ngūxchigaarü ngunexū, rü noxtacūma Piratuxūtawa
naxū ga Yúche ga Arimatéacūāx. Rü nūma ga guma
Yúche rü Yudíugüarü āēxgacügü ga tacütanüwa naxū,
rü wüxi ga āēxgacü ga poraācü nüxū nangechaūgücü
nixī. Rü nūma rü ta ínananguxēē na Tupana norü
āēxgacü yiixūcèx. Rü Piratuxūtawa naxcèx ínayaca ga
Ngechuchuxūne. ⁴⁴ Rü naḅaixāchiāē ga Piratu ga marü

na nayuxũ. Rũ yemacèx norũ churaragüarũ ãëxgacücèx nangema na nũxna naçaxũcèx na ñuxgumama yĩĩxũ ga marũ na nayuxũ. ⁴⁵ Rũ yexguma norũ churaragüarũ ãëxgacũ namaã nũxũ ixuxgu ga marũ na nayuxũ, rũ nũma ga Piratu rũ Yúchena nanaxã ga naxũne. ⁴⁶ Rũ yexguma ga Yúche rũ naxcèx nataxe ga wũxi ga naxchápenüũ ga mexèchixũ. Rũ curuchawa nanayaxu ga Ngechuchuxũne, rũ yema naxchápenüũmaã nananuque. Rũ wũxi ga mèxpúne ga nutanaxcèxgu ñpaacũ yacaxmaũgũxũ ga naxmaxũgu nayanaxücuchi. Rũ ñuxũchi wũxi ga nuta ga tacũmaã nanangũxtaũ. ⁴⁷ Rũ María ga Magadácũãx rũ María ga Yúche naë rũ nũxũ irüdaunũ ga ngexta na yanaxücuchigüãxũ.

16

Wenaxãrũ namaxũ ga Ngechuchu

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Cu 20.1-10)

¹ Rũ sabaduarũ ngunexũguwena, rũ María ga Magadácũãx, rũ Charumé, rũ María ga Chaũtiágu naë naxcèx itaxegũ ga pumara na namaã nachaãxũcèx ga Ngechuchuxũne. ² Rũ pèxmamaxũchi ga noxri üèxcũ iyarügoxgu ga yüxüarũ ngunexũgu, rũ yema ngecũgũ rũ íiyadaugũ ga yema naxmaxũ ga nagu yanaxücuchigüãxũwa. ³ Rũ ngĩgũ ngĩgürügũgũ: —¿Texé tá taxcèx ítanaxügachi ya yima nuta ya namaã nangũxtaũcü? —ngĩgürügũgũ. ⁴ Natürũ yexguma meãma nũxũ nadaunũgu, rũ nũxũ idaugũ ga marũ na ínaxügachixũ ga guma nuta ga tacũ ga namaã nangũxtaũcü ga yema naxmaxũ. ⁵ Rũ yexguma nagu nadaugũgu ga yema naxmaxũ, rũ nũxũ idaugũ ga wũxi ga ngextũxücũ ga mèxchiruxũ ga cómũchiruxũ ga yéma naxmaxũãrũ tũgünecüwawa

rütöxũ. Rũ poraãcü ibaixãchiãëgü ga yema ngecügü.
⁶ Natürü nüma rü ñanagürü ngĩxũ: —¡Tãxũ i pe-
 baixãchiexũ! Pema rü naxcèx pedaugü ya Ngechuchu ya
 Nacharétucũãx ga guma curuchawa yapotagüãcü. Marü
 wena namaxũ, rü nataxuma i nuã. ¡Dücèx, meã nüxũ
 pedèux i ñãã nachica ga nagu naxügüãxũ! ⁷ —¡Rü paxa
 ípixĩ rü Pedrumaã rü ngẽma togü i ngúexũgümaã nüxũ
 peyarüxugüe, rü ñapegügü nüxũ:

“Nüma ya Ngechuchu rü marü nüxĩra pexũpa
 Gariréaanewa naxũ. Rũ ngẽma tá nüxũ peyadaugü ngẽma
 pemaã nüxũ yaxuxũrũũ”, ñapegügü nüxũ! —ñanagürü.
⁸ Rũ yexguma ga yema ngecügü rü nüxna íyabuxmü ga
 yema naxmaxũ, yerü ngĩrũ muũẽmaã poraãcü iyaduruxe.
 Rũ taxúemaãma nüxũ iyaxugügü, yerü poraãcü imuũẽ.

*Ngechuchu rü ngĩxcèx nangox ga María ga Magadácũãx
 (Cu 20.11-18)*

⁹ Rũ yexguma Ngechuchu yuwa írüdaxguwena ga noxri
 yangunegu ga yüxüarü ngunexũgu, rü ngĩxcèxira nan-
 gox ga María ga Magadácũãx ga ngĩwa ínawoxũãcü ga
 7 ga ngoxogü. ¹⁰ Rũ ngĩma rü íiyaxũ, rü namaã nüxũ
 iyarüxu ga yema Ngechuchumücügü ga íngechaũgüxũ rü
 íxauxexũ. ¹¹ Natürü ga nümagü rü tama nayaxögüchaũ ga
 yexguma nüxũ naxĩnüëgu ga na namaxũxũ ga Ngechuchu
 rü na nüxũ nadauxũ ga ngĩmax.

*Ngechuchu rü taxre ga norü ngúexũgücèx nangox
 (Lc 24.13-35)*

¹² Rũ yemawena ga Ngechuchu rü tãõcü nangox nax-
 cèx ga taxre ga norü ngúexũgü ga yexguma nama ga

nañnewaama nadaxũgu naxĩxgu. ¹³ Rũ nũmagũ rũ na-woegu, rũ yema togũ ga ngúexũgũmaã nũxũ nayarũxugũ. Natürũ yemagũaxũ rũ ta tama nayaxõgũ.

Ngechuchu nanamu ga norũ ngúexũgũ

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Cu 20.19-23)

¹⁴ Rũ yemawena ga Ngechuchu rũ naxcèx nangox ga yema 11 ga norũ ngúexũgũ ga yexguma mechawa ínachibüeyane. Rũ nayangagũ naxcèx ga tama aixcũma na yaxõgũaxũ rũ tama na inaxĩnüëxũ. Yerũ ga nũmagũ rũ tama nũxũ nayaxõgũchaũ ga yema nũxũ daugũxũ ga marũ wena na namaxũxũ. ¹⁵ Rũ ñanagürũ nũxũ: —¡Guxũ i nañnewa pexĩ rũ guxũ i duũxũgũmaã nũxũ peyarũxu i ore i mexũ! ¹⁶ —Rũ yíxema yaxóxẽ rũ íbaiexe rũ tá tüxũ nangëxma i maxũ i taguma gúxũ. Natürũ yíxema tama yaxóxẽ rũ tá tapoxcu. ¹⁷ —Rũ ñaã tá nixĩ i cuèxruũgũ i nawa nũxũ icuáxũ i ngẽma yaxõgũxũ. Rũ chauégagu tá ínanawoxũ i ngoxogũ. Rũ ngexwacaxũxũ i nagagũwa tá nidexagũ. ¹⁸ —Rũ naxméxmaã tá nũxũ nayayauxãchi i äxtapegũ. Rũ ngëxguma yaxaxgũãgu i țacũ i nawa iyuxũ, rũ tãütãma nanachixexëë. Rũ tá tüxũ ningõgũgũ ya ídaaweexe rũ tá tũmacèx nitaanegũ —ñanagürũ.

Ngechuchu rũ daxũguxũ ga nañnewa naxũ

(Lc 24.50-53)

¹⁹ Rũ nũma ga Cori ga Ngechuchu rũ yexguma norũ ngúexũgũmaã yadeaxguwena, rũ Tupana rũ daxũguxũ ga nañnewa nanaga. Rũ Tupanaãrũ tũgũnecũwawa nayarũto. ²⁰ Rũ nũmagũ ga norũ ngúexũgũ rũ inaxĩãchi na guxũwama nũxũ yanaxugũexũ ga ore i mexũ. Rũ nũma ga Cori rũ nũxũ narũngũxëë, rũ nanangoxëë na aixcũma yĩxũ ga yema ore, yerũ wũxigu namaã napuracũ na

MARCU 16:20

89

MARCU 16:20

naxüğüãxũcèx ga mexũ ga taxũgü ga Tupanaãrũ poramaã
naxügüxũ.

Tupanaarü Ore i Tóriu Cori ya Ngechuchu ya Cristuchiga
New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ticuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ticuna

tca

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ticuna

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective

copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 28 May 2022

9d5dc22a-30be-5d26-85a9-76047f4c89e6